

V škripcih obmejnih potniki in izseljenci

Stavka francoskih železničarjev Težave tudi v prometu z Italijo

TURIN — Francoski železničarji stavkajo že 18 dni. Posledice njihove stavke so otipljive tako v Franciji kot v obmejnih državah. Tudi v Italiji povzroča stavka francoskih železničarjev nemalo nevšečnosti potnikom, veliko finančne škode pa tvrdkam, ki se po-

služujejo železnice za prevažanje svojega, tudi kvarljivega, blaga.

Blagovna izmenjava med Piemontom in Francijo npr. znaša 2.400 vagonov dnevno. V raznih železniških postajah v Piemontu je zaenkrat ustavljenih 1.500 natovornjenih vagonov, ki

jih bodo morali postopoma s tovornjaki prepeljati v Francijo, iz katere vsekakor ne dobivajo novih pošilk kvarljivega blaga in živil.

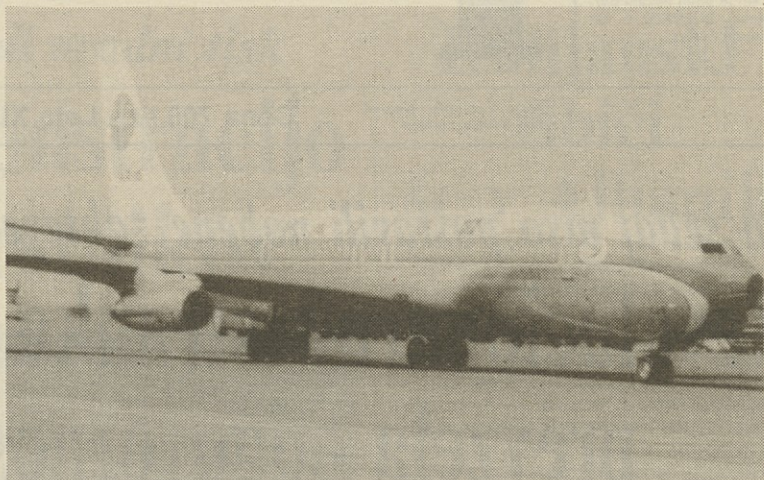
Tudi potniki so v škripcih. Francoski železničarji omogočajo prehod ene četrtine vseh vlakov, tako da si mora na tisoče potnikov pomagati z alternativnimi prevoznimi sredstvi, ki jih kajpak izredno drago stanejo. Tudi tistim, ki so se pravočasno organizirali in namesto vlaka izbrali avtomobil, ni šlo gladko. Pred obmejnimi prehodom z Italijo se je na avtocesti vila kar 26-kilometrski kolona avtomobilov.

Medtem ko je stanje vse bolj zapleteno, je Chiracova vlada, ki si nadeja, da bo v kratkem rešila problem stavkajočih železničarjev, nanje poslala izbrane policijske enote. 200 policistov CRS je zasedlo chambresko postajo, druge enote pa so s pendreki napadle železničarje v Valenci in Grenoble, v pariški postaji Gare de Lyon pa so si prišli v lase železničarji in uradniki, ki so odprli okenca in prodajali vozovnice.

Na sliki: poseg policijskih enot v Nici (Telefoto AP)

Padel brazilski 707: ob življenje 49 oseb

ABIDJAN — V bližini glavnega mesta Slonokošene obale je ob dveh ponoči strmoglavilo potniško letalo boeing 707 brazilske družbe Varig z 51 osebami. V jutranjih urah so francoske reševalne skupine odkrile ostanke letala in med njimi našle dva preživela, hudo opečena potnika.

Letalo je ob eni ponoči vzletelo z mednarodnega letališča Port-Bouet

v Abidjanu in bilo namenjeno v Brazilijo v Rio de Janeiro in Sao Paulo. Med 39 potniki je bilo največ Brazilcev.

Kot je povedal komandant po radiu takoj po vzletu, so se v letalu pojavile težave, kmalu potem pa je sporočil, da se je vnel reaktor in napovedal svoj povratek.

Na sliki (AP): arhivski posnetek brazilskega 707.

Eksplodzija v Johannesburgu

JOHANNESBURG — Včeraj se je uresničila napoved Pietra Bothe, predsednika južnoafriškega rasističnega režima, da namerava vojaško gibanje ANC med prazniki izvesti bombne atentate. V nekem parku v centru Johannesburga je eksplodirala bomba in rani-la tri črнке. Detonacija je razbila šipe v pritličnem prostoru središnega nebotičnika Sanlam in neke slaščičarne. Ob tistem času so bile ulice prazne, ker ob sobotah urade in trgovine zapirajo ob 12. uri, bomba pa je eksplodirala ob 14.25.

Z rešilci so ženske odpeljali v bolnišnico, policija pa je zastražila kraj dogodka in zadržala radovedneže, ki so silili v park.

V Južni Afriki so novo leto začeli z nemiri. Že v teh nekaj dneh so v črnem naselju Sowetu žive zgorele tri osebe, šest pa je bilo ubitih zaradi »političnih razlogov«.

V tem ozračju nasilja je Botha dve leti pred normalno zapadlostjo mandata razpisal nove politične volitve in pozval belo manjšino, naj ga podpre. Botha je nadalje sporočil, da bo izdelal konkretne predloge, kako odpraviti sedanjost hudo politično in gospodarsko krizo, ki pesti državo.

Poglavitna skrb sedanjega predsednika je, preprečiti koalicijo dveh konservativnih strank, ki mu očitata popustljivost do demonstrantov in bi utegnili ogroziti njegov vladajoči položaj.

Huda napetost v Evropskem denarnem sistemu zaradi padca dolarja in napredovanja marke

RIM — Za pravkar minuli teden je bila značilna velika razgibanost na valutnih borzah, ki sta jo povzročila nov padec ameriškega dolarja in občutno napredovanje zahodnonemške marke. Ta je dosegla v Italiji kar tri zaporedne višje in je že na pragu tečaja 700 lir. To je potisnilo precej navzdol francoski frank, kar je narekovalo pariškemu emisijskemu zavodu sklep, da domačo valuto podpre z zvišanjem eskomptne mere od 7,25 do 8 odstotkov z jutrišnjim dnem. Tečaj dolarja je zdrknil na raven iz poletja 1982, to je na vrednost komaj 1336,95 lire, ki se je okrepila tudi nasproti švicarskemu franku, a oslabilila nasproti funtu šterlingu in seveda marki, medtem ko se dobro drži v primerjavi s francoskim in belgijskim frankom. Če h gornjemu dodamo, da se je danska krona močno približala vrhnji dovoljeni meji ni-

hanja nasproti marki in francoskemu franku, potlej je jasno, da je nastala znotraj Evropskega denarnega sistema huda napetost, ki pa se bo po mnenju borznih operaterjev v prihodnjih dneh še zaostila, saj se bo obseg kupčij po praznikih spet povečal.

Oči gospodarstvenikov in finančnikov so zdaj uprte predvsem v Pariz in Bonn. Francoska Državna banka je poleg sprejetja omenjenega sklepa tudi prodala okrog 30 milijonov mark, s čimer pa je samo nekoliko zaježila prodor valute ZRN, tako da bodo potrebni menda še drugi ukrepi. Opazovalci menijo, da se pravzaprav začenja nova faza v francoski kreditni politiki, drugače pa se čedalje vztrajneje širi glas o možnosti nove prilagoditve paritet v okviru EDS. Zahodnonemški bančni viri menijo, da bi se

utegnila bonska vlada odločiti za revalvacijo marke, s čimer bi preprečila pretirano povečanje domače monetarne mase, obenem pa zavrla vse večje investicije v marke. Do ovrednotenja nemške valute pa nikakor ne bi smelo priti pred volitvami, ki bodo 25. januarja, ker se Bonn boji reakcije kmetovalcev in drugih interesnih skupin. Podobno to tudi ni ravno pravi čas za posledično devalvacijo francoskega franka, saj bi v danih političnih razmerah Francozi kaj takega težko prebavili. Zahodnonemški izvedenci navajajo v zagovor teze o ovrednotenju marke dejstvo, da bi to omogočilo 2,5 do 3-odstotno rast domačega gospodarstva letos in dodajajo, da je realna vrednost marke danes v resnici nižja kot leta 1973. (dg)

Koroški Slovenci bodo enotno sklepali o vstopu v sosvete

CELOVEC — Po petkovem intervjuju dr. Matevža Grilca, predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS), v katerem je izjavil, da njegova organizacija razmišlja o vstopu v manjšinski svet, kakršnega predvideva »zakon o narodnih skupinah«, so se včeraj sestali na seji člani koordinacijskega odbora obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev - NSKS in ZSO (Zveze slovenskih organizacij).

Na seji, ki so se je udeležili: oba predsednika Matevž Grilc (NSKS) in Feliks Wieser (ZSO), oba tajnika Franz Wenedig in Marjan Sturm, ter dva člana predsedstev obeh organizacij, Karel

Smolle (NSKS) in Teodor Domej (ZSO), so sprejeli naslednjo, skupno izjavo:

»V naslednjih tednih bodo pristojni organi obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev NSKS in ZSO razpravljali o vstopu v manjšinski svet. Člani koordinacijskega odbora obeh osrednjih organizacij se strinjajo, da lahko pride v tem vprašanju le do enotnega stališča obeh organizacij.«

Proces usklajevanja mnenj o tem vprašanju bo nedvomno zavisel v mnogočem od tega, ali bodo stranke sprejele odločitve o šolskem vprašanju v dogovoru s pripadniki slovenske narodnostne skupnosti.

B. G.

V Čadu še spopadi

N'DJAMENA — Kljub uradnim vestem, da sta obe oazi Fada in Zouar trdno v rokah čadskih vladnih sil predsednika Hisena Habreja, so poročila iz te srednjeafriške države kar se da nasprotujoča. Predstavniki filobiljskega gibanja »demokatičnega revolucionarnega sveta« trdi, da so bitke za nadzor Fade še vedno v teku in da njihove sile še kljubujejo četam osrednje čadske vlade.

Po drugi strani pa v čadškem glavnem mestu obtožujejo Libijo, da je bombardirala vrsto naselij v severnem delu države in da se je pri tem poslužila napalma.

Libijska tiskovna agencija JANA pa ne govori o spopadih v Čadu, temveč trdi, da je skupina zairskih vojakov na poti v N'Djameno. Hercules 130, ki jih prevaža, naj bi pristal v Banguiju, v Srednjeafriški republiki.

Mirovne sile OAE so v Čadu že od leta 1982, vendar jim doslej ni uspelo preprečiti niti spopadov med sprtimi stranmi, niti spopadov med čadskimi in libijskimi silami.

Nekatera znamenja napovedujejo premik v svetovni dolžniški krizi

Ni kaj dosti verjeti, da gre za preobrat, določeni premiki na bolje pa so le zaznavni. Potrjujejo jih ne le ugibanja, pač pa nekatera nesporna dejstva. Pred koncem leta je generalna skupščina Združenih narodov, preden je sklenila svoje 41. zasedanje, sprejela resolucijo o »dolgovih in razvoju« (že naslov resolucije je več kot pomemben), s katero so ta najhujši problem gospodarskega razvoja sveta končno prenesli na novo raven. Združeni narodi so namreč osvojili listino, s katero so - na pobudo neuvrščenih in nerazvitih - prevzeli v svoj delokrog obravnavo te problematike, pri tem pa naglasili, kot izhaja iz resolucije, »da mora biti problem odplačevanja dolgov povezan s problemom razvoja nerazvitih dežel«.

To je najpomembnejše dejstvo v prid bolj rožnate perspektive za rešitev dolžniške krize. Konec leta pa je prinesel še nekaj zanimivih, pa tudi spodbudnih novosti. Novi direktor Mednarodnega denarnega sklada ni več Jacques de Larosière, ki so ga sicer imeli za doslednega, pa vendar premalo prožnega zastopnika mednarodnega kapitala, njegovo mesto pa je prevzel Michel Camdessus, prav tako Francoz, toda z drugačnimi pogledi na to, kako reševati dolžniško krizo. Camdessus je socialist.

Dosedanji direktor je namreč nepopustljivo branil teorijo o »zategovanju pasu« ter neusmiljeno grajal dežele v razvoju, čes da premalo prispevajo k odpravi krize; novi ravnatelj pa je že na predstavitveni konferenci dal vedeti, da namerava ravnati drugače. Njegovo stališče je namreč, da povzročitelji dolžniške krize v bistvu niso samo nerazvite dežele, pač pa

tudi razvite, ki so naklepno dajale milijardne kredite ter da je izhod samo v tem, da se dolžnicam stvarno omogoči »gospodarski razvoj«. Razlika v stališčih je domala kričeča.

Razumljivo pa je, da bo Mednarodni denarni sklad tudi v bodoče, kot je bilo v času nepopustljivega de Larosière, terjati od dolžnic izčrpane in natančne razvojne programe, seveda pa bodo nerazvite dežele lahko izkoristile prepotreben predah, ki so ga nujno potrebovale. Največjo korist pa bodo kajpak imele od tega, da bodo lahko mirneje in bolj smotno pristopile k dolgoročnim sanacijskim ukrepom ter se naposled znebile dušee more, ki jo je povzročal sklep o kratkoročnem vračanju.

Ocene nerazvitih dežel so v zvezi z novim direktorjem te pomembne mednarodne finančne organizacije zagledaj pozitivne, »čeprav še ni odprl vrat svoje pisarne«, kot bi rekel nekdanji indijski predsednik Nehru. Mednarodni denarni sklad je bil ustanovljen še pred Združenimi narodi in sicer na konferenci v Bretton Woodsu julija 1944. leta. Ena poglavitnih postavk v njegovem statutu je, »da mora omogočati razširitev in uravnotežen razvoj mednarodne trgovine ter prispevati k razvijanju in ohranjanju vi-

soke stopnje zaposlenosti, realnega dohodka in razvoja produktivnih virov vseh članic«. Članice organizacije je danes 147 (med njimi so tudi vse nerazvite dežele), medtem ko jih je bilo na začetku vsega 38.

Bržčas je prezgodaj, vendar se že sliši, da bodo nerazvite dežele čez pet let, ko bo potekal mandat zdajšnjemu direktorju, menda predlagale svojega kandidata. V prid določenih premikov pri dolžniški krizi ob začetku novega leta pa govore še nekatere novice. Tako je med drugim podrla v javnost vest, da nameravajo povečati sklad za pomoč, ki deluje pri Mednarodnem združenju za razvoj (takoimenovano IDA), tako da bi znašal okrog 12 milijard dolarjev.

Očitno je, da se začenja hudo majati teža, po kateri morajo samo države dolžnice reševati krizo dolgov. K rušenju te teze bo po svoje prispeval tudi sklep Svetovne banke, ki je nemara prav tako na vidiku, in ki bo domnevno določal znižanje obrestne mere pri kreditih te ustanove od 8,20 odstotka na 7,30 do 7,40 odstotka. Zgovornost podatka je na dlani, saj so na primer še pred dvema letoma v glavnem razmišljali le o tem, kako dvigniti obrestno mero.

Kot podporo tem premikom pa lahko navedemo tudi to, da je Organiza-

cija združenih narodov, ki je domala vse lansko leto preživela v najhujši finančni krizi po drugi svetovni vojni, končno našla izhod, k čemur so spet s svojo strpno in konstruktivno politiko prispevale neuvrščene dežele. Vemo, da so, med drugim, Združene države grozile, da bodo za več kot polovico prerezale predvideno dotacijo svetov-

ni organizaciji. Zdaj je sprejet sklep o »normalizaciji« dotiranja, o zmanjšanju personala v Združenih narodih, o temeljiti predhodni proučitvi namembnosti sredstev v proračunskem odboru, bistveno pa je, da je bila potrjena formula »ena država, en glas«, čeprav so si nekatere bogate dežele prizadevale, da bi sklepanja o problemih nekako prilagajali obsegu dotacije sleherne članice.

Združeni narodi bodo potemtakem lahko nadaljevali (težav seveda ne bo zlahka konec) svojo miroljubno in konstruktivno politiko. Njihova dejavnost je za neuvrščene in nerazvite dežele takorekoč aorta svetovne politike. Tudi pri problemu dolgov.

MIRO KOCJAN

S. A. C. A. T.

IMPORT - EXPORT

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UL. SV. FRANČIŠKA 38 - **TRST** - TEL. 768667 - 772002

LORETTA

TRST

Ul. Cicerone 10

Tel. 68360

□ □ □

Ul. Lazzaretto vecchio 19

Tel. 304541

NAJVEČJA IZBIRA ŽENSKÉ ZIMSKE KONFEKCIJE ZA MOČNE POSTAVE

Kam plove Sovjetska zveza?

Sovjetska partija se je z Mihailom Gorbačovom na čelu tako rekoč zaklela pred svojim ljudstvom, da bo storila vse, da bi v prihodnjih petnajstih letih pridelali toliko dobrin, kolikor so jih v vseh sedmih desetletjih sovjetske oblasti, se pravi od oktobrske revolucije sem. Opazovalca, ki ne živi s sovjetsko stvarnostjo, lahko to silno impresionira: ta sistem kaže torej toliko moči, da si upa iti s tako energičnimi koraki naprej. Še bolj veličastno vse to zveni v trenutku, ko partijsko in državno vodstvo obljublja, da bo levji delež tega prirastka pridelan na račun povečane storilnosti dela, prav tako pa tudi na račun prihranka na surovinah in energiji.

»Ne enkrat, trikrat lahko povečajo storilnost, če bi vsaj po naše delali,« mi je med sproščenim omizjem nekoč rekel eden naših (slovenskih) poslovnežev v Moskvi, ki že štiri leta opazuje sovjetski način gospodarjenja, in to v dobri meri tudi od znotraj, saj je skoraj dnevno v neposrednem stiku z njihovimi podjetji.

Takrat, ko sem doživel gornje »širokoustenje«, sam še nisem imel lastnih vtisov do te mere, da bi lahko takšne besede ovrgel ali jim verjel. Danes se mi zdijo popolnoma realistične. Treba je namreč hoditi samo po Moskvi, treba je kdaj pa kdaj pomoliti nos skozi ograje gradbišč, pa na dvorišča, pa opazovati stanovanjsko gospodarstvo. Popravek: vse skupaj je toliko nemarno, da bi še komaj smeli uporabiti besedo gospodarstvo.

No, vzemimo stanovanja. Vemo, da je stanovanjski fond v vsaki družbi in državi eno kapitalnih bogastev, za družine in posameznike pa eden pomembnih življenjskih smotrov, vsaj v gmotnem pogledu. Tu, v Sovjetski zvezi, velja načelo, da država oskrbuje delavca in državljana s stanovanjsko površino (»žilploščad« temu pravijo), da jo kot kruh ali mestni avtobus plačuje le simbolično (okoli 14 rubljev za dvosobno stanovanje mesečno). In usoda tega »gospodarjenja«?

Usoda je ta, da zdaj ista sovjetska oblast že v tretje obljublja vsaki družini svoje stanovanje (in to do leta 2000 - pred dvajsetimi leti je obljubljala Nikita Hruščov, da bo enak cilj dosegel do začetka osemdesetih let). Kapital za stanovanjsko gradnjo prihaja izključno iz državnega proračuna. Razen če pogojno odvzamemo sredstva, ki jih v te namene odvajajo velika podjetja, kolhozi in sovhози, ki pa so z druge strani tudi državna, saj jih s predpisi namensko vežejo. Tega kapitala pa spričo mnogih drugih nujnih izdatkov, kot so nakup pšenice, oboroževanje in podobno, nikoli ni v predvidenem obsegu.

Minimalna ekonomska zapoved veva, da bi se moral stanovanjski fond vsaj v grobem sam vzdrževati. Do tega se silno težko prebijamo v jugoslovan-skih gospodarskih razmerah, v sovjetsk-ih pa o tem sploh ni govora. Kajti za vse to je odgovorna izključno le država. In ker so po vojni brezglavo gradili stolpnice po vseh mestih in po vseh mestih bolj ali manj enake, so zdaj že vse na vrsti za »remont« (spet ena tistih vsakdanjih ruskih besed, ki pomenijo tegobe vseh vrst za državljana kot za državo). Ta pogosto stane več kot nova gradnja. In v javnosti že resno razpravljajo o tem, ali ne bi veljalo povojne bloke kar porušiti ter sezidati nove, namesto da bi jih obnovljali. (Spričo škandalozno slabe gradnje pogosto razpadajo betonirani balkoni. Prav tako je treba zamenjati vso železno vodovodno napeljavno, ker jo je preprosto uničila rja - takrat pač nanjo niso mislili. Taki in podobni posegi so pogosto brezupni s finančnega vidika).

Stanovanjska problematika je izredno zaostrena, tako za sovjetske družine kot za državni proračun. Ker dogmatska politika vsa desetletja ni dopuščala zasebne male servisne dejavnosti in ker je vse osredotočala v državnih storitvenih podjetjih (»remont kvartir« se bleščijo njihove firme na mestnih ulicah), se je vse skupaj približalo infarktu: stanovalc ne more priklicati nujno potrebne pomoči za popravilo, sam noče in ne zna popravljati, obrtnika pa ni...

Ostanimo raje še malce v stanovanju, pa iz štirih zidov ven opazujmo tisto, čemur pravimo veliko gospodarstvo.

Sovjetska zveza ima nafte in plina brez meja. To je že res, toda poceni nafte iz južnih predelov je tako rekoč konec in treba je v večnem ledu in snegu vrtati in vrtati, da bi našli nove zaloge. Teh je dosti, ampak na severu, v Sibiriji. Draga je torej. Tudi plin je že nekajkrat dražji, kot pa je bil tisti,

ki so ga sprva črpali ob južnih naftnih nahajališčih.

Cemu govorim o tem iz stanovanja ven? Zato, ker sovjetska gospodinja ne plačuje nikakršnih računov za plin. V mestih na vseh koncih teče topla voda, ne da bi se kdorkoli kdaj zato razburjal. Gospodinjstvo ne plačuje vode, niti hladne niti vroče. Električna je smešno poceni. Z energijo ta družba torej razmetuje na najbolj banalen način.

Ob tem pa čisto po sovjetsko zganjajo prevzgajevalno propagando: po televiziji opozarjajo, da je treba zvečer pred spanjem pogasiti električne luči. V zanosnih člankih, ki poročajo o tek-movanju za privarčevanje elektrike, navajajo odstotke, koliko je kdo zmanjšal porabo. Najdejo pa se navihanci, ki gredo namenoma z velikansko in nerazumno postavko porabe v »socialistično tekmovanje« in njihovi visoki dosežki so seveda prej prevara kot pa kakšen gospodarski rezultat. Tako delajo marsikje v stanovanjskih blokih, tako delajo marsikje po velikanskih podjetjih in celih industrijskih panogah ali območjih. Samoprevara je pač nujno spremljevalno zlo povsod, kjer ni računa, kjer ničesar ne pridobiš in ničesar ne plačaš...

Če bi torej samo v gospodinjstvih hoteli in znali varčevati z dobrinami, bi kaj zlahka trikratno dvignili »storilnost«, torej zmanjšali stroške, ki jih zdaj nosi brezimna država.

Vzemimo še primer kruha. Kilogram stane okoli 20 kopejk, pač po vrsti in velikosti. Kruh je, po gospodarsko povedano, zastoj. (Povprečna mesečna plača se giblje okoli 200 rubljev).

Kruh in delo sta dve stebriščni propagandni gesli sovjetske partije in države, ko se postavljata v primerjavo s kapitalističnim svetom. Nedvomno sta obe kvaliteti spoštovanja vredni, ko pomislimo na visoko brezposelnost v mnogih razvitih industrijskih državah.

Toda: mar je kruh konec dvajsetega stoletja isto kar je bil kruh na začetku stoletja? Z drugimi besedami, mar po sedmih desetletjih graditve socializma in komunizma kruh še vedno pomeni tisto temeljno življenjsko dobroto? Žal se je s kruhom vse skupaj spervertilalo. Ker je kruh cenejši od živinskih krmil, ga kolhozniki na milijone ton pokrmijo svinjam, ki jih redijo na ohišnicah. In potem prodajajo svinino na tržnici za večkratne cene od tistih, kot jih ima določene država - ki pa nima zadosti mesa, ali vsaj ne tako skrbno pripravljenega, v nobeni primerni izbiri. Že tale začarani krog s kruhom nam lahko ponazori vesoljni »paradoks« sovjetske gospodarske politike. Po eni strani zaradi neuspešne organizacije žetev propada vsako leto, vsaj četrtina zrnja, preden ga spravijo pod streho. Po drugi strani tudi zaradi tega kupujejo za zelene dolarje milijone ton pšenice. Te dolarje si morajo prislužiti z vedno dražjo pridelano in podcenjeno nafto in s plinom, pa še z drugimi surovinami, le v manjši meri pa s končnimi izdelki. Tako prisluženi dolarji gredo tudi za kruh, ki ga »zasebnik« (ta po sovjetsko ni primerljiv s klasičnim privatnim kmetom) pokrmi svinjam, da bi zaslužil masne rublje...

In če vržemo še bežni pogled na sovjetsko tržnico, se srečamo z novimi »paradoksi«. Temnopolti in zdravi Azerbajdžanci ali Gruzinci ali Dagestanci se pripeljejo z letalom tri tisoč

kilometrov daleč s svojim česnom, s slivami ali grozdem. Tu, v Moskvi, bodo vse to prodali in zaslužili toliko, da se jim bo še vedno splačalo. Kako je to mogoče? Tako, ker je letalska vozovnica pač smešno poceni (za manj kot sto rubljev se pripelje več tisoč kilometrov daleč), iskano blago na tržnici pa proda zelo drago (primer: za kilogram sliv 6 rubljev, česen enako, čebula za 4 do 5 rubljev).

Sovjetska zveza je po drugi strani vodilna sila v raziskovanju vesolja. Njenih raket, bombnikov, tankov in najsodobnejšega orožja vseh vrst se Američani bojijo, torej sovjetska vojaška tehnologija ne zaostaja za »super« ameriško.

Če na oboje pomislimo hkrati, se nam že samo po sebi vsiljuje vprašanje, kako neki je mogoče v eni in isti državi združevati oboje, vrhunsko perfektnost na vojaško-tehnološkem in tolikšno nemarnost na gospodinjstvo-gospodarskem področju? Tudi odgovor si lahko najdemo kar sami: Očitno je pač tako, da partija in država osredotočata vse vrhunske zmogljivosti na vojaško in vesoljsko področje, očitno tudi zaradi tega trpi izbira blaga po zapuščenih sovjetskih trgovinah, očitno prihaja tudi zaradi tega do neskončnih vrst vedno in povsod, kadar se kje pojavi kakšen zanimiv potrošni artikel na trgovskem pultu.

Mihail Gorbačov in njegova vodilna ekipa sta podedovala na moč težavno stanje. Dosedanja politika je pač puščala vnaprej vprašanje, kako dolgo bo sovjetski delavec sploh še pripravljen zavzeti delati, ko pa njegov gmotni življenjski standard le po polzevo napreduje. Pravzaprav je treba vprašanje zastaviti sploh drugače: Ali sovjetski delavec sploh zavzeto dela? Ali je sploh stimuliran za dobro delo?

Na tem področju imamo dva sveto-va. Eno je svet nenehne politične propagande, ki se vtaplja v večnem »socialističnem tekmovanju« - mnogi zunanji kritiki mu pravijo bolj preprosto: priganjanje k boljšemu delu - drugo pa je svet resničnosti, ki kaže na razmeroma skromno življenje sovjetskega delavca. Je že res, da ima tako rekoč zapečaten pravico do delovnega mesta, tudi je res, da ima ustavno zagotovljeno zastojno zdravstveno oskrbo - toda eno in drugo je še vedno na tako nizki materialni ravni, da komajda zdrži primerjavo z drugimi evropskimi družbami in deželami.

V isti sovjetski družbi pa je nemalo dokazov tudi za uspešno delo, kadar je ves sistem naravnano tako, da delovnega človeka moralno in gmotno spodbuja. Šele zdaj iščejo sistemske politične rešitve, ki bi naredile konec zloglasni sovjetski uravnilovki. Partija jo uradno zavrača kot škodljivo in nesprejemljivo, toda velikanska večina sovjetskih ljudi še vedno služi svoje rublje po načelih, ki niso nič drugega kot administrativna uravnilovka.

Gorbačov in partija pod njegovim vodstvom hočeta - šele zdaj - povzdigniti vlogo »človeškega faktorja«, kot izumetničeno pravijo delavcu in njegovemu mestu v proizvodnji: več denarne stimulacije, več nagrajevanja za resnične uspehe, več blaga za te rublje...

Iz pripovedovanega bi človek lahko napačno sklepal, da je ZSSR družba

Velikan z ohromelimi mišicami

Anton Rupnik

vine so tako množični pojavi, da gre govoriti o najbolj razširjeni kužni bolezni. Zdravilo zanjo naj bi bilo v tem, da zdaj prenašajo materialno odgovornost na podjetja, da se bodo sama gospodarila, da bodo tudi delavci neposredno čutili v svojih žepih tako uspehe kot slabosti v svojem gospodarjenju. Toda to je še dolga melodija, državni aparat krčevito zadržuje te procese, ker pač ima večdesetletno tradicijo in vso utrjeno zakonodajo na svoji strani.

Polno je paradoksov v tej deželi.

Naj nam vso zakoreninjenost centralizma v smislu vesoljnega ukazovanja s partijsko-državnega vrha ponazori nesrečna zgodba okoli alkoholizma. Da je bilo nujno nekaj ukreniti in ukrepati proti pijanstvu v tej družbi, je bilo že dolgo vsakomur jasno. Toda: kako? Preden odgovoriš na to vprašanje pa se gotovo moraš vprašati: Kakšni so poglobitvi razlogi za množično pijačevanje? Značilno za sovjetsko politično prakso je, da začne na vrat na nos in na moč energično, grobo ukrepati, preden najde sebi in družbi odgovor na vprašanje o vzrokih, razlogih za pojave, proti katerim se hoče bojevati. Zdaj je vsa Sovjetska zveza v križarskem pohodu proti alkoholu. To gre tako daleč, da morajo na veliko sekati vinograde tudi tam, kjer že tisoč in več let uspeva najboljša trta in kjer - v muslimanskem svetu - alkoholizem nikoli ni bilo zlo, kot je to v slovanskem, krščanskem svetu. In ker grozdja ne smejo več predelovati v vino ter vinjake, ga morajo pač sveže-ga takoj prodati. Kje? Kako, ko pa ni prevoza, ko ni skladišč, ko ni trgovskih zmogljivosti. Alkoholizem so po eni strani sicer res zbili na polovico, vsaj kar zadeva množične pojave obolenj, po drugi pa zdaj v neskončnih vrstah čakajo ljudje na buteljko vina ali šampanjca zato, da bi lahko spodobno, kot to veva tradicija, popraznovali rojstni dan. Milijoni delovnih ur gredo v izgubo, nepopisna jeza nastaja. Skratka, brezglavo, od zgoraj zapovedano in brez vprašanj o vzrokih ter posledicah vodijo to kampanjo.

Tako je žal na mnogih področjih gospodarskega, družbenega, socialnega in čisto političnega življenja. Partija govori in piše o »socialističnem samoupravljanju ljudstva«, pa o demokraciji nasploh, še vedno pa temu ljudstvu ukazuje v obliki slovitih »postanovljenij«, ki jih na prvi strani objavljajo vsi sovjetski dnevniki.

Tako kot je šlo do zdaj, ne gre več naprej. To spoznanje Mihaila Gorbačova je preprosto in zgodovinsko globoko hkrati. Sovjetsko gospodarstvo je v svoji deset in desetletni ekstenzivnosti zabredlo v zagato, iz katere jo mora in more rešiti le »radikalna reforma«, kot preobratu večkrat pravi Gorbačov. Tudi če je zunanji dejavnik ne bi v to silili, bi se Sovjetska zveza znašla v popolni stagnaciji.

Zdaj pa ima na glavi še oborožitveno tekmo. Ali je sploh mogoče uresničiti vse te ambiciozne načrte, če ne bo bistvenega olajšanja na obrambnem področju? Mnogi so, ki resno dvomijo o tem. To bi hkrati pomenilo, da lahko Washington dikтира usodo sovjetskega razvoja, če prisili Moskvo na nadaljnjo oboroževalno tekmo. Kam bi to pripeljalo, si težko zamislimo.

Pot, ki jo hoče energično ubirati Mihail Gorbačov, je naporna in dolgotrajna. Spopasti se bo moral ne samo z lastnim zakrnelim aparatom, spopasti se bo moral tudi z milijoni preprostih ljudi, ki jih je dosedanja način preživljanja tako polenil, da se jim ne ljubi, da bi se pehali za kaj boljšega. Zato partijski voditelj nenehno dopoveduje, da je »perestrojka« (preosnova, reorganizacija) nova stopnja revolucije, da gre za popolno spreminjanje načina dela in življenja.

Alternativ vsekakor nima dosti. Sovjetski velikan se mora razgibati, prevetriti, osvežiti - sicer bodo tudi njegove ohromele mišice postale neučinkovite.

Nered, onesnaženje, nemarnost in neukrepanje nevarno »dušijo« Rim

Večno mesto s krhkim temelji

SANDOR TENCE

Kaotičen promet

Najhujši problem, s katerim se sprijema sodobni Rim, je nedvomno promet, ki iz dneva v dan vse bolj nevarno duši »večno mesto«, posebno njegovo zgodovinsko središče. Občinske uprave, ki so se v zadnjih letih vrstile na Kapitolu, so si demagoško polnile usta z obvezami in z načrti, v resnici pa so naredile zelo malo (ali pa nič) za omejitev zasebnega avtomobilskega prometa ter za istočasno okrepitev javnih prevozov. Večina rimskih avtobusov je stara več kot dvajset let, njihova komercialna hitrost v poprečju ne presega deset kilometrov na uro, omrežje podzemne železnice pa je zelo omejeno in servira le majhen del mesta. Za to stanje je treba rimskim upraviteljem priznati olajševalne okoliščine. Rim je zgodovinsko mesto in skriva, za razliko od Pariza ali Londona, v podzemlju velika arheološka bogastva, ki zahtevajo veliko strokovnost in previdnost pri delih za razširitev in okrepitev metroja. Zato tudi velike zamude zaradi stalnih sporov med upravitelji in strokovnjaki spomeniškega varstva, ki so upravičeno zaskrbljeni, da bi gradbena dela lahko poškodovala katakombe ali dragocene temelje mnogih zgodovinskih znamenitosti.

To je tudi edina olajševalna okoliščina, ki lahko deloma opravičuje zamudo pristojnih teles, medtem ko se za ostalimi zamudami skrivajo nemarnost in predvsem volilne računice. Mnogi so prepričani, da so komunisti na zadnjih občinskih volitvah izgubili na tisoče glasov in krmilo Kapitola, ker so načrtovali zaprtje prometa v središču mesta, drugi pa so nasprotnega mnenja in pravijo, da je KPI plačala volilni davek zaradi prevelike previdnosti pri reševanju teh vprašanj. Kakorkoli že, se za prometom skrivajo veliki interesi, ki jim je težko priti do živega. Najhujši nasprotniki »otokov za pešce« so trgovci, ki očitno mislijo, da avtomobili stopnjujejo nakupovalno mrzlico Rimljanov. Na nasprotnem bregu pa so taksisti, ki v sedanjem vrvežu s težavo opravljajo svoj poklic.

Rimljani se torej najraje vozijo v službo z avtomobili, kljub temu da se do delovnega mesta vozijo poprečno eno uro, seveda če ni zastojev ali podobnih neprilic. Ta navada je močno spremenila njihov odnos do točnosti in do urnikov nasploh, kar pogojuje tudi tiste, ki se poslužujejo javnih prometnih sredstev, tako da lahko mirne duše rečemo, da je v Rimu »legalna ura« v veljavi skozi vse leto.

Mestni redarji z zaščitno masko

Fotografija rimskega redarja z zaščitno masko, ki urejuje promet na trgu Venezia, je v nekaj urah obkrožila svet in so jo objavili vsi največji časopisi. Šlo je za demonstrativno protestno akcijo skupine naprednih redarjev, ki so hoteli s to nenadno potezo opozoriti pristojne upravitelje in istočasno tudi javno mnenje, da je onesnaženje zraka doseglo zaskrbljujočo stopnjo ter da je treba zato čimprej nekaj narediti. Akcija je zelo dobro uspela, kljub temu da omenjeni redarji sedaj tvegajo stroge disciplinske ukrepe. Po mnenju občinske uprave so se namreč izneverili dostojanstvu, ki ga zahteva uniforma ter hkrati kršili znani zakon Reale, ki prepoveduje rabo mask ali drugih zaščitnih pripomočkov v javnosti...

Redarji z masko so zadeli v živo. Rim trpi za hudim onesnaženjem in ga je treba z radikalnimi ukrepi čimprej ozdraviti. Izpušni plini avtomobilov ne prizadenejo samo ljudi in narave, ampak tudi spomenike ter dragocena zgodovinska pričevanja starega Rima, ki so zaradi tega v veliki nevarnosti. Spomeniško varstvo je že več kot pred desetimi leti pričelo z resnicio najbolj ogroženih zgodovinskih dragocenosti, ki zaradi birokratskih zamud traja še danes. S Kapitolu je tako izginil čudovit kip Marka Avrelia na ko-

nju, ki ga »zdravijo« muzejski izvedenci iz raznih delov sveta, obnovitvena dela pa zadevajo tudi druge spomenike, ki so zaradi tega obkroženi z zidarskimi odri. Koliko časa bodo trajala ta dela, ne more, žal, napovedati nihče.

Izpušni plini najbolj ogrožajo simbol Rima, znameniti Kolosej, ki je stoletja ponosno kljuboval času, v zadnjih desetletjih pa je skoraj popolnoma očrnel. Strokovnjaki so upravičeno zaskrbljeni in so napovedali, da bo sanacija tega edinstvenega zgodovinskega bogastva stala ogromno denarja (nekateri govorijo o sto milijardah lir). Koliko pravzaprav velja Kolosej, pa so pred leti že ugotovili nekateri spretni rimski sleparji, ki so onkraj oceana postavili na noge neke vrste agencijo za prodajo nekdanjega amfiteatra ter kmalu ujeli v mrežo skupino petičnih in seveda zelo naivnih Američanov, ki so resnično upali v kupčijo stoletja. Sleparjem, ki so že vnovčili predujem (deset tisoč dolarjev), je v zadnjem trenutku prekrizala račune policija. Prej ali slej pa bodo spet poskušali in ni izključeno, da jim bo tokrat kupčija res uspela.

Veliko razkošje in skrajna revščina

Rimska Ulica Condotti je z milansko Ulico Montnapoleone verjetno najbolj razkošna in bogata italijanska ulica. Tukaj ima svojo luksuzno rezidenco Gianni Agnelli in tukaj imajo svoje izložbe svetovno znani stilisti (Valentino in Gucci) ter prestižni zlatarji (Bulgari in Chartist). V Ulici Condotti najdemo tudi znameniti Caffè Greco, nekoč slavno pribežališče umetnikov in politikov, danes pa je zbirališče bogatih ameriških in japonskih turistov, ki je predvsem zaradi svojih prelepih slik ohranilo čar pri-

vlačnega lokala. Ni pa vse zlato, kar se sveti, tudi v Rimu ne. Caffè Greco je bil sredi novembra po nalogu zdravstvenih oblasti več dni zaprt, ker so ugotovili, da lokal nima nekaterih higienskih pogojev. S podobno utemeljitvijo so nekaj dni prej za nekaj časa zaprli tudi nekatere druge znane rimske bare.

Rim vsekakor ni New York, če se ponoči sprehajaš v bližini železniške postaje Termini, pa imaš res vtis, da si v Harlemu. Temne ulice okrog postaje se po določeni uri spremenijo in v vežah bližnjih palač najdejo zavetišče vsi tisti, ki nimajo stalnega bivališča. In teh v Rimu ni malo. Po podatkih katoliške organizacije »Charitas«, ki je zelo občutljiva do teh problemov, je brezdomcev približno pet tisoč, katerim je treba pristiati še nekaj tisoč Romov, ki živijo v bednih razmerah v predmestju in na vlažnih bregovih Tibere. Proti Romom, ki so v veliki večini romunskega in jugoslovanskega porekla, so nekateri »dobromisleči« krogi sprožili pravo križarsko vojno, ki je žal požela nekatere uspehe.

Rimski brezdomci so večinoma tuji brez dovoljenja za bivanje v Italiji, ki se preživljajo kot morejo in znajo ter ponoči iščejo zavetišča na postaji in v poslopnih vežah, v strahu pred vratarji, ki so v glavnem mestu še institucija, in pred policijo. Režeži in potepuhi, če jih lahko tako imenujemo, pa so tudi Rimljani, ki so se prostovoljno odrekli »normalnemu« življenju. Da je problem družbene in človeške emigracije v mestu zelo aktualen, pa priča nedavna smrt priletne ženske, same in brez imena, ki je prve dni decembra tiho umrla v središčni galeriji Colonna, nekaj metrov od palače Chigi in sto metrov od poslanske zbornice. Ženska je nekaj dni negibno ležala na tleh med cunjami in časopisi.

Mimoidoči se niso zmenili zanjo ali pa so enostavno mislili, da spi. V resnici pa je umrla od lakote in verjetno

od mraza nekaj korakov od Ulice Condotti.

Prestolnica nereda

Ko izstopiš iz vlaka ali iz avtobusa, ki te je pripeljal z letališča, imaš vtis, da si prišel v prestolnico nereda in hrupnega vrveža. Postaja Termini res ni najlepše spričevalo za mesto, ki se želi na vsak način otresti svojega levantinskega videza in hoče, pa seveda ne more, zaživet v neki severnoevropski dimenziji, ki ni njegova in ki bi bila vrh vsega v kričečem nasprotju s temperamentom njegovih ljudi. Rim vsekakor ne bi bil Rim brez prometnih zastojev in brez neznosnega hupanja, brez neurejenega vsakdanjega življenja in tudi brez tiste kreativne fantazije, ki že od zibelke spremlja Rimljanke in Rimljane. »Večno mesto«, je zato verjetno eno izmed najbolj zanimivih in protislovnih mest na svetu, ne samo za radovedne Japonce, ki fotografirajo vse, kar jim pride pred oči, tudi najbolj banalne čevlje v izložbah. V odnosu do Rima ne moreš biti indiferenten: ali ga zasovražiš ali ga vzljubiš.

Rim je ogromna mestna celota, ki še danes združuje celo vrsto ločenih družbenih skupnosti. Če prebivaš v razkošni četrti Parioli, si skoraj gotovo odvetnik ali zdravnik, če živiš v ljudskem rajonu San Lorenzo pa si najbrž železničar ali morda pek. Značilnega Rimljana pa najpogostejše srečaš v živahni četrti Trastevere, ki pa se iz dneva v dan prazni zaradi urbanističnega propadanja iz dneva v dan vse bolj prazni. Stari umirajo, mladi pa zapuščajajo rajon in se selijo v moderna, a siva in monotona predmestja. Tipične značilnosti ljudskega rajona zato deloma ohranja le San Lorenzo, velika mestna četrt vzdolž glavne železniške

V zadnjih mesecih se veliko govori o problemih Rima. Večno mesto preživlja vse globljo krizo, dušijo ga onesnaženje, smeti, promet, urbanistični kaos. O težavah in problemih italijanskega glavnega mesta so obširno poročali italijanski mediji in tudi na straneh Primorskega dnevnika je bilo veliko novic o krizi velemesta. Vsekakor pa se nam je zdelo zanimivo, da bi bralcem prikazali, kako človek, ki ni Rimljan, doživlja Rim, kako se v njem počuti, s kakšnimi problemi se spopada. Naš rimski dopisnik Sandor Tence je zato pripravil daljše poročilo, pravzaprav vrsto utrinkov o vsakodnevnem rimskem življenju. Propadanje Rima namreč ni in ne more biti samo stvar Rimljanov, pač pa stvar in problem vseh tistih, ki so jim zgodovinska mesta in kulturni spomeniki pri srcu in ki se zavzemajo za ohranitev in zaščito duhovnih sporočil človeštva. In Rim nedvomno to je.

postaje, pokopališča in univerze, kjer so še danes vidni sledovi krvavih bombnih napadov iz druge svetovne vojne. Tukaj živijo zadnji proletarski sloji in tukaj ima, ne po naključju, sedež uredništvo komunističnega glasila Unità.

Središče Rima je tudi središče državnega političnega življenja. V nekaj kvadratnih kilometrih površine imamo Kvirinal, senat, poslansko zbornico, predsedstvo vlade, najpomembnejša ministrstva ter ambasadi obeh velesil. Obiskovalca negativno preseneti predvsem ameriška, ki je podobna utrjeni in bahavi vojaški cittadelli, ki kvari vzdušje v Ulici Veneto, nekoč kraljestvu rimskih noči, danes pa le pribežališče petičnih tujih turistov. Sovjeti so nekoliko bolj diskretni od Američanov. Njihova ambasada je na videz bolj skromna, rezidence njihovih diplomatov v razkošnih predmestjih pa niso nič manj luksuzne od njihovih kolegov onkraj Oceana. V okusih pa tudi tukaj daleč prednjačijo Francozi, ki so si uredili veleposlaništvo v mogočni rezidenci aristokratske družine Farnese, na istoimenskem trgu sredi starega Rima.

Poglavje zase pa predstavlja Vatikan. Svetovno središče katolištva ima nedvomno velik zgodovinski in umetniški čar ter je seveda obvezna etapa za vsakega obiskovalca. Na Trgu sv. Petra je od jutra do večera vsak dan zelo živo, posebno ob sredah, ko je na sporedu tedenska papeževa avdience. Ob sredah imaš vtis, da nisi več v Vatikanu, ampak na hrupnem nogometnem stadionu, ali pa na koncertu moderne glasbe, na katerem je protagonist edinole poljski papež.

Rim ima zelo lepe palače in spomenike. Najbolj dragoceno bogastvo tega mesta pa so ljudje s svojo odprtostjo in včasih tudi s svojo vsiljivostjo, ki pa je vedno iskrena. Med Rimljani se zelo težko počutiš sam ali pa gola števila.

Včeraj dopoldne na sedežu Dežele F-JK v Vidmu

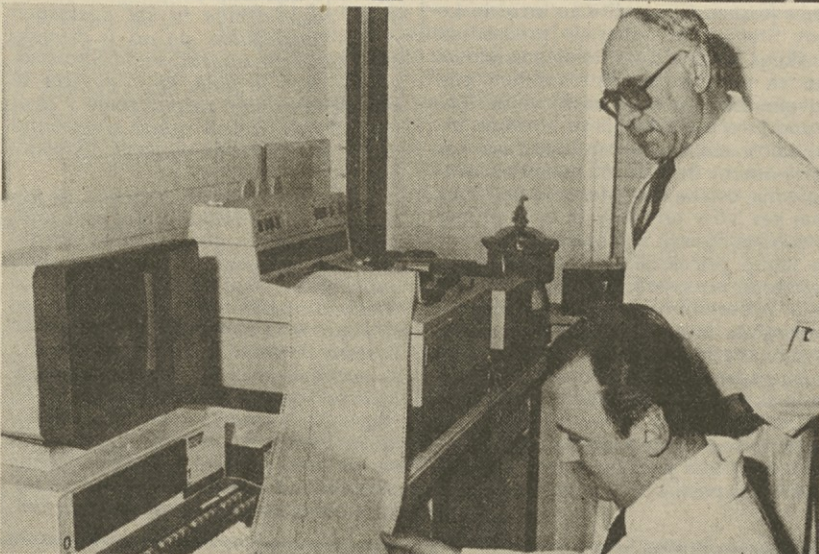
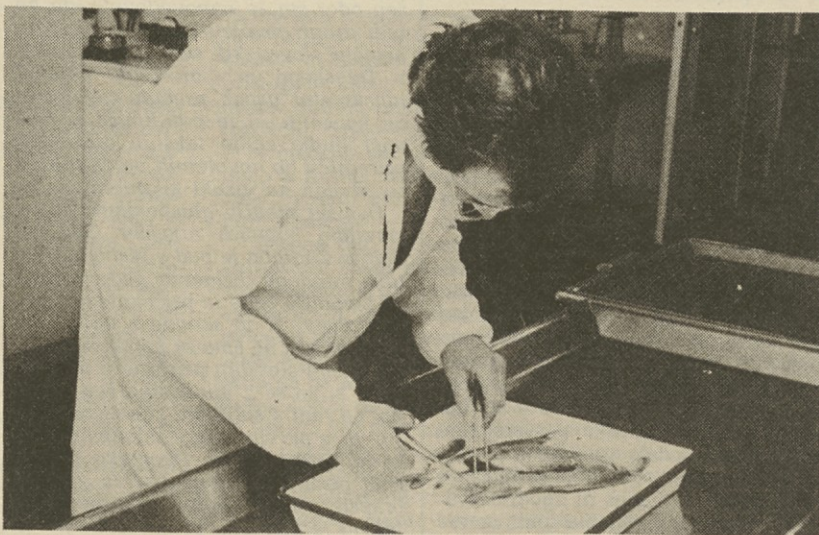
»Vrh« tehnikov in izvedencev o okužbi Tilmenta in pritokov

VIDEM — Na sedežu predstavništva Dežele F-JK v Vidmu je bil včeraj napovedani sestanek med predstavniki Krajevne zdravstvene enote in Urada za higieno in profilakso, kateremu je predsedoval podpredsednik deželne vlade in odbornik za zdravstvo Gabrielle Renzulli: predmet pogovorov je bilo seveda vprašanje velike ekološke katastrofe, ki je prizadela reke Tilment, Belo in Ledro. Do nesreče je prišlo, kot smo že poročali, ker se je v papirnici Ermolli v Mužcu pokvarila čistilna naprava (verjetno zaradi mraza), posledica tega pa je bila, da se v Tilment zlije velike količine strupenih snovi, ki so povzročile veliko ekološko škodo.

Na včerajšnjem videmskem sestanku so skušali najprej preveriti, če bo to onesnaženje Tilmenta in njegovih pritokov lahko imelo kakršnekoli posledice za človeka. Po besedah deželnega odbornika za zdravstvo Renzullija je ta nevarnost na srečo odpadla: tako so namreč potrdile doslej opravljene analize.

Predstavniki deželne vlade je tudi potrdil, da so pristojni organi še razširili nadzorstvo nad vodovodi in da so prve analize pokazale, da je stanje na srečo pod nadzorstvom in da torej ne vzbuja nobene zaskrbljenosti. Kontrole pa bodo v prihodnjih dneh še bolj intenzivne (tako vode kot vseh ostalih drugih elementov), da bi bila ta gotovost najvišja možna.

Ob vsem tem pa je moral podpredsednik deželne vlade Renzulli priznati, da bo treba vprašanje zaštite okolja, oziroma preprečevanju onesnaženja, posvetiti večjo skrb s stalnim nadzorstvom, ki naj bi takoj pokazalo na morebitne nevarnosti. Tudi ta dogodek kaže, da se o teh problemih v zadnjem času veliko govori, bolj malo pa dela. Skratka: potrebna je večja pazljivost.

Izvedenci pristojnih uradov opravljajo predvidene analize na poginulih ribah in proučujejo podatke dosedanjih izvidov okužene vode.

Počastili ustreljene partizane v Čedadu

ČEDAD — Dne 18. decembra 1944. leta so odjeknili streli na športnem igrišču v Čedadu iz strojnic nacifašističnih okupatorjev. Rafali so poželi 8 mladih življenj, mladih partizanov. Trije med njimi so bili Slovenci. V bližnji kasarni ob Nadiži pa so streljali ujete partizane, talce vseh narodnosti od začetka okupacije do konca vojne.

Za 8 ustreljenih borcev je bila, od osvoboditve do danes, vsako leto komemoracija in sicer na tisto nedeljo, ki je najbližja žalostnemu datumu 18. decembra. Komemoracija se je tudi letos ponovila, a še na bolj svečan način, ker je bila povezana s komemoracijama žrtev športnega igrišča »Campo dei martiri della libertà« (igrišče mučencev za svobodo) in neznanih žrtev ob kasarni, na bregu reke Nadiže.

Prisotni so bili predstavniki borčevskih organizacij s svojimi prapori, župani nekaterih fur-lanskih in beneških občin ter številno prebivalstvo.

Štiričlanska delegacija iz Nove Gorice, ki jo je vodil predsednik Občinske skupščine Danilo Bašin, je položila venec ob spomenik neznanim žrtvam ob Nadiži.

O boju proti nacifašizmu, o vrednotah odporništvu, ki so odprle pot življenju nove, demokratične republike in bolj napredni človeški družbi so govorili čedajski župan Giuseppe Pascolini, profesor Giuseppe Jacolutti za sekcijo ANPI v Čedadu ter Federico Vincenti predsednik pokrajinskega odbora ANPI.

Dva natečaja Kulturne skupnosti občine Koper in Radia Koper - Capodistria

KOPER — Kulturna skupnost občine Koper in Radio Koper — Capodistria razpisujeta dva natečaja:

JAVNI NATEČAJ ZA IZVIRNE RADIJSKE IGRE

1. nagrada: 120.000 din;
2. nagrada: 90.000 din;
3. nagrada: 60.000 din.

Tekst naj obsega do 15 tipkanih strani (v trajanju do 20 minut).

Vsa nagrajena dela bodo odkupljena in izvedena. Tri izvode besedila pošljite priporočeno na naslov: Radio Koper — Capodistria, »Natečaj za radijsko igro« — do 15. januarja 1987.

Osebnosti podatki avtorja naj bodo priloženi v posebni zapečateni ovojnici z naslovom igre na ovitku.

Natečaja se lahko udeležijo tudi avtorji iz zamejstva. Prispela besedila bo ocenila posebna komisija.

JAVNI NATEČAJ ZA IZVIRNE HUMORESKE

1. nagrada: 50.000 din;
2. nagrada: 40.000 din;
3. nagrada: 30.000 din;
4. nagrada: 25.000 din;
5. nagrada: 20.000 din;
6. nagrada: 15.000 din.

Tekst naj obsega do 5 tipkanih strani (v trajanju 10 minut).

Vsa nagrajena dela bodo odkupljena in izvedena.

Tri izvode besedila pošljite priporočeno na naslov Radio Koper — Capodistria, »Natečaj za humoreske«, do 15. januarja 1987.

Osebnosti podatki avtorja naj bodo priloženi v posebni zapečateni ovojnici z naslovom humoreske na ovitku.

Natečaja se lahko udeležijo tudi avtorji iz zamejstva. Prispela besedila bo ocenila posebna komisija.

Pri tranzitu za Avstrijo Koper pred Reko in Trstom

KOPER — Koprška luka je v letu 1986 dosegla zastavljeni plan, vendar ni presegla pretovora štirih milijonov blaga, ki so si ga v pristanišču na tistem zastavili kot lanske končni cilj, je v pogovoru s predstavniki sredstev javnega obveščanja dejal Bruno Korelič, predsednik poslovnega odbora Luke Koper.

Lani je luka, ki predstavlja barometer blagovnih gibanj s tuji- no, pretovorila manj blaga, namenjenega izvozu, hkrati pa tudi manj blaga, ki je bil uvožen. Vse povečanje prometa gre na račun tranzita, ki v strukturi prometa predstavlja že četrtno luških stori-tev.

Pri tem velja omeniti, da je samo tranzit za Avstrijo večji za 70 odstotkov v primerjavi z lanskim letom in znaša že 900 tisoč ton, s čimer so po neuradnih podatkih prehiteli reško in tržaško luko. V strukturi prometa se veča delež generalnih tovorov,

Luka je z nekaterimi tujimi ladjarji sklenila nekaj linijskih povezav, ki so poročstvo za stalen in enakomeren promet.

Letos se Luka ne bo spustila v zahtevnejše naložbe, temveč bo vse napore vložila v dograditev silosa za žitarice. Ta naj bi bil nared do maja, s tem, da bi bilo ob jesenski žetvi vse pripravljeno za prevzetje in pretovor žitaric. Naslednje leto bodo zgradili še pet skladišnih hal s skupno površino 9 tisoč kvadratnih metrov, skupaj s Centropromom pa bodo postavili tudi terminal za jedilno olje.

Kljub številnim težavam so v koprskem tovrnem pristanišču zadovoljni tudi s poslovnimi rezultati. Ustvarili so za okrog 20 milijard celotnega prihodka, od teh 10 milijard dohodka (štiri milijarde so porabili za osebne dohodke, 3,5 milijarde za vse druge obveznosti, 2,5 milijarde pa bo akumulacije.

IZTOK UMER

Obračun so podali na nedavni skupščini Uspešno delo sežanskih upokojencev

SEŽANA — Upokojenci v Sežani — vseh je v Društvu upokojencev 1433 — so pred nedavnimi imeli svojo skupščino, ki jo je vodil Silvo Bernetič.

Vsi delegati so že vnaprej prejeli vsa poročila.

Iz poročila o delu društva je izhajalo, da je število članov v zadnjih letih sicer padlo, se pa ponovno dviga. Mnogi so naročeni na stanovsko mesečno glasilo Vzajemnost, v katerem berejo razna pojasnila o položaju in morebitnem zboljševanju svojega stanja in predvidenih spremembah višine pokojnine ter zapletenih predpisov.

Za športno rekreacijo sta bili zgrajeni dve balinarski stezi, na kateri pridno balinajo tudi upokojenke. Balinarke so dosegle na turnirju v Repnu celo 1. mesto, moški so pa dosegli na občinskih sindikalnih igrah prav tako 1. mesto in sicer leta 1985. V lanskem letu so moški dosegli prvo mesto na turnirju v Pivki in v Postojni ter 2. mesto v Kobjeglavi in v Sežani.

V streljanju so člani dosegli leta 1985 prvo mesto v Sežani in Izoli, lani pa v Sežani. V šahu so šahisti v letu 1985 dosegli prvo mesto v drugi ekipi. V ugankarstvu so v Sežani dosegli prvo mesto, v plavanju sta ženska in moška štafeta dosegli prvo mesto leta

1985, lani pa ni bilo takih rezultatov. V kolesarjenju ni točkovanja, udeležuje se pa precej upokojencev.

Člani se dnevno shajajo v prizidku Doma upokojencev, pretresajo razne probleme, nekateri ob skodelici kave, drugi ob cigareti.

Društvo je priredilo obisk upokojencev v domu in jih obdarovalo za novo leto in 8. marec. V društvu je 134 članov, starih nad 80 let, ena članica imela 93 let.

Društvo je skupno z ostalimi DU iz sežanske občine organiziralo v zadnjih dveh letih 7 izletov in to po Istri, v Logarsko dolino, v Goriško Brda, v Predjamski grad s Snežnikom, na Brijuni in dvodneva izleta v Čakovec in na Kornate. Vseh udeležencev je bilo 1024, za nje pa potrebnih 16 avtobusov. Poleg tega je bilo silvestrsko srečanje z večerjo, lani v hotelu Triglav, letos v lastnih klubskih prostorih, vedno prijetno in zabavno. Raznih takih srečanj si člani še želijo.

Proti koncu skupščine so prisotni delegati izvolili nove organe, med njimi nov izvršni odbor. Na predlog dosedanjega izvršnega odbora, ki ga je podal tov. Emil Sovdat, so prisotni soglasno imenovali dosedanjega pred-

sednika, tov. Alfonza Grmeka, za (dosmrtnega) častnega predsednika. Tov. Grmek je 15 let kot predsednik vodil to društvo in je znan tudi pri tržaških in goriških slovenskih upokojenih. Tov. Grmek je pa še dalje predsednik občinske zveze upokojencev.

LOJZE CAFUTA

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drevored XX. septembra 16
Telefon 767914

velika izbira:
krzen — jop — našitkov
izredna kakovost
zadnji modni kroji
po ugodnih cenah

PELLICCERIA ALBERTI

Ul. delle Torri 2

priporočeni trgovini za vaše nakupe

VID VREMEC

Pinko Tomažič in drugi tržaški proces 1941

25.

Kupil si je motorno kolo, s katerim sva se, čeprav sem bil na nadzorovani svobodi, lahko premikala iz kraja v kraj. Seveda sem bil zvečer ali ponoči navzoč na svojem domu pri običajni karabinjerski kontroli.

Sodeloval je na sestanku s komunistično skupino v Grisi v Miljah, ne z mladinci, marveč z ožjo skupino. Tudi po moji aretaciji v marcu 1940 je Stjenka nadaljeval s svojo aktivnostjo z Almo Vivodo, Pierino Postogno, Brunom Brajnikom in tovariši iz Milj, Čampor in okolice. (59)

V Rubijah pri Komnu je živel Tomažičev bratranec Danilo Štolfa. K njemu je Pinko tudi pogostoma zahajal. V njegovi hiši so se včasih shajali po dogovoru Tomažičevi somišljeniki ali simplicitizerji. Štolfa je bil vkrčan na neki tržaški tovrni ladiji, ki je vdrževala progo med Trstom in Odeso v Sovjetski zvezi. In prav iz tega mesta mu je, po predhodnem naročilu, prinesel razno sovjetsko literaturo. (60)

Tomažič in Budin sta sklenila v sodelovanju z Dujcem v drugi polovici leta 1939, da bodo njihovi sodelavci in nekateri člani organizacije TIGR s postojnskega območja premestili na divaško večjo količino orožja in municije, ki

jim ga je odstopil Danilo Zelen, hranil pa Ivan Vadnal iz Slavne v skladišču pri Žejah. To so tudi opravili v decembru leta 1939.

K Ludviku Požrlu v Goriče so prav tako v drugi polovici leta 1939, po smrti tehničnega urednika Viktorja Batis-te iz Škrbine, premestili ciklostilno tehniko za razmnoževanje glasila Delo. Nato je Požrl v seneni kopi na pisalni stroj razmnoževal gradivo za glasilo. Glede konspiracije in organiziranja samega razpečevanja med bralce mu je pomagal tudi Ivan Gašperšič. Pri vzdrževanju zvez med mestom in podeželjem pri prenosu tega glasila je sodeloval tudi Janko Vatovec iz Zaverka. (61)

Medtem je proti koncu februarja 1938 tržaška kvestura sporočila, da je zadala ilegalni organizaciji KPI v mestu hud udarec. 20. avgusta 1937 so se pojavili v rafineriji Aquila v Žavljah protifašistični napisi, pozdravljali so borbo španskega ljudstva proti domačemu in mednarodnemu fašizmu, in drugi lističi. Kvestura je v mestu in okolici aretirala 16 oseb. Komunist Boris Mrak pa jim je uspel pobegniti in emigrirati v Jugoslavijo. Mestni sekretar in glavni voditelj tega gibanja je bil Paolo Morgan, Italijan, rojen v Kopru in zaposlen kot uslužbenec pri Cassa di Risparmio v Trstu. Po daljši policijski preiskavi so prijavili Posebnemu sodišču naslednje: Giuseppe Jurisevich, Rodolfo Ursini, Ruggero Spadaro, Libero Rossatti, Paolo Morgan in Martin Montanja, za policijsko konfinacijo Avgust Dobrila, Luigi Facchini, Milan Terčon, Libero Ruzzier, Giusto Mezzetti in Marcello Ressani, in končno za policijski opomin: Mario Czerwinski, Antonio Petronio in Anna Getz. (62)

Prikazali smo nekaj podatkov in ugotovitev o razmahu ilegalnega delavskega gibanja, ki so mu dajale zagón sveže moči, preboj sektaških okvirov, tvegano delovanje, posebno pa Tomažičeva jasna usmeritev na krepitev protifašistične ljudske fronte.

PROTIFAŠISTIČNA IN NARODNOOBRAMBNA DEJAVNOST TRŽAŠKE TER PODEŽELJSKE SLOVENSKE MLADINE V LETIH 1933-1940

Pod vplivom prvega tržaškega procesa iz leta 1930 se je med doraščajočo slovensko mladino, čeprav v razmerah fašistične vzgoje, krepila narodna zavest v mestu in na podeželju. Temu so pripomogli tudi nekateri slovenski narodni voditelji, ki so po amnestiji leta 1932 prišli iz fašističnih zaporov ali konfinacije in nadaljevali s svojim delovanjem v Trstu med pripadniki slovenske liberalno-nacionalne struje, v Gorici pa krščansko-socialne meščanske struje. Usmerili so se v glavnem na mlade slovenske intelektualce, da bi jih pritegnili za narodnoobrambno dejavnost. Tako so jih nameravali usposobiti prek ilegalne kulturne dejavnosti za bodoče pobudnike političnega in kulturnega razvoja slovenske narodnostne manjšine v Italiji.

(59) G. Postogno, Muggia operaia e antifascista, Memorie di un militante, Milano 1985, str. 184.

(60) Danilo Štolfa, ustni vir pri piscu.

(61) Glej opombo št. 55.

(62) Questura di Trieste No. 073506, Gab., 26 febbraio 1930, Oggetto: Movimento comunista a Trieste, a S. E. il Prefetto di Trieste, Pokrajinski muzej Koper

Potem ko ugovori brez vsakršnega razloga že leto dni ždijo v predalih

Koliko bo treba še čakati na izvajanje podrobnostnih načrtov za Zahodni Kras?

»Podrobnostni urbanistični načrti za Križ, Prosek in Kontovel so vendarle postali realnost, čeprav bo treba sedaj na njihovo pravomočno izvajanje počakati še kak mesec, da se zaključi birokratski postopek, ki je povezan z morebitnimi prizivi občanov in tudi z morebitnimi sugestijami deželne uprave. Če bo šlo vse brez zapletov, bodo ti načrti stopili v veljavo tam novembra, vsekakor pred koncem leta.«

Tako smo zapisali v Primorskem dnevniku 27. julija 1985, potem ko je tržaški občinski svet brez posebnih komplikacij sprejel podrobne načrte za urbanistični razvoj treh vasi Zahodnega Krasa. In res je kazalo, da bo zadeva po dobrih petnajstih letih od odobritve splošnega občinskega regulacijskega načrta končno odpravljena z dnevnega reda in da bodo podrobnostni načrti enkrat za vselej uredili stanovanjske in druge probleme v treh problematičnih vaseh ter prekinili dolgoletni neustavljivi propad vaških zgodovinskih jeder. Toda ves optimizem je bil še enkrat popolnoma jalov. Stopili smo v leto 1987 in s podrobnimi načrti za Križ, Prosek in Kontovel smo dejansko še vedno tam, kjer smo bili predlansko poletje. Običali so v zaprašenih in natrpanih predalih tržaškega županstva, propad starih vaških jeder pa se je medtem v poldrugem letu pospešeno nadaljeval.

Kako je to mogoče? Čeprav so nam tržaški občinski upravitelji v teh zadnjih letih krepko načeli vsakršen optimizem, se nam kljub temu zdijo takšne zamude nezasišane in nedopustne. »Človeka se ob takšnem ravnanju polasti obup,« je bila prva reakcija predsednika zahodnokraškega rajonskega sveta Slavka Štoke, ko smo ga včeraj vprašali za mnenje o tej zadevi. »Na Občini očitno nočejo rešiti tega problema. Zadeva, ki bi z vsemi birokratskimi postopki vred terjala slab mesec dela, se nasprotno vleče že v leta, in, kar je še najhujše, nobenega jamstva ni na obzoru, da se bo zaključila v spodobnem času. Pri tem pa gre kritika samo občinskemu odboru, temveč tudi vsem političnim silam, vključno s tistimi, ki po tradiciji podpirajo potrebe in zahteve slovenskega prebivalstva. Odkar so načrti prodrli v občinskem svetu, nas dejansko ni nihče več povohal. Le med proračunsko razpravo zmoli vsakdo svojo obvezno molitvico, nakar vse utihne in spet smo popolnoma prepuščeni samim sebi.«

To so bridke resnice, ki pa imajo hude posledice. Mor-da se jih sploh ne zavedamo, toda dejstvo je, da zahodnokraške slovenske vasi, s Kontovelom na čelu, zaradi namerne

ali nenamerne brezbriznosti neizprosno propadajo. Mladi še naprej zapuščajo rodne vasi, ker enostavno nimajo ustreznih bivanjskih perspektiv. Marsikdo od teh pa svoja zapuščena posestva proda prvemu kupcu. Ta pojav je posebno značilen v zadnjih nekaj letih. Kam vse to vodi, si lahko sami predstavljamo.

Toda pogledimo, zakaj so podrobnostni načrti v tem poldrugem letu običali v predalih. Hude krivde za zamude pripadajo že Richettijevi upravi. Namesto da bi načrte, ki so bili že pripravljeni (pripravila sta jih arhitekta Kokorovec in Ruggiero), predložili že spomladi leta 1985 občinskemu svetu, so jih predložili šele poleti. In ko jih je občinski svet končno odobril, je Richettijev odbor spet čakal nekaj mesecev, preden jih je po zakonu razobesil na ogled javnosti za morebitne ugovore. To se je zgodilo šele novembra meseca, nakar je moral poteči dvajsetdnevni rok za pripombe in ugovore, in tako smo pridrsali v leto 1986 z novimi optimističnimi pričakovanji, da bo občinska posvetovalna urbanistična komisija čimprej pregledala ugovore, pripravila svoje protigovore in jih spet predložila odboru in svetu v dokončno odobritev. To pa se do danes ni zgodilo. Odbornik za urbanistiko Pacor je bil popolnoma gluha za vse prošnje in zahteve. Vmes je sicer bila politična kriza in ko je oktobra nastopil nov Staffierijev odbor, je predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Štoka takoj posredoval pri novemu odborniku za urbanistiko Vattovaniju. Toda spet nič, do danes. Novemu odboru se je zdelo veliko pomembnejše, da se čimprej izreče o lokaciji sinhrotrona pri Bazovici. Pri tej zadevi, kot vemo, res ni izgubljal časa, kar pomeni, da lahko opravi »dobro« in hitro, če mu to narekuje interes in politična volja; ostalo, kar interes in politična volja odsvetujeta, pa naj kar ždi v predalih. In to je primer podrobnostnih načrtov za Križ, Prosek in Kontovel.

Kaj po vsem tem lahko pričakujemo v novem letu? Vesti, ki smo jih včeraj zbrali, so spodbudne. Posvetovalna komisija, ki je zasedala v decembru, je poleg vprašanja lokacije sinhrotrona, potegnila iz predala tudi ugovore in protigovore, ki jih je izdelal arh. Kokorovec, vendar samo zato, da bi člane komisije seznanila z obstojem problema podrobnostnih načrtov in sklenila, da se njihove obravnave loti na seji, ki naj bi bila 15. januarja. V kratkem bo torej vsa zadeva spet na dnevnem redu, toda tokrat ne bomo več optimistično zapisali, da »bo treba počakati le še kak mesec, da se zaključi birokratski postopek«. Lahko bi se spet ušeli. (dk)

Izvrsten nastop zagrebskega orkestra Gaudeamus

Novoletni koncert na res visoki ravni

Polna dvorana praznično razpoloženi poslušalcev in izredno lepo okrašen oder sta že napovedovala, da bo tudi drugi novoletni koncert, v organizaciji slovenskih denarnih zavodov s Tržaškega in Goriškega, ponovil lanskoletni uspeh prvega novoletnega koncerta, ki je potrdil, da si tudi naši ljudje želijo takšnih glasbenih prireditev ob novoletnih praznikih, če so seveda na visoki kvalitetni ravni.

Dvajset mladih glasbenikov, ki sestavljajo komorni orkester Gaudeamus iz Zagreba je pod vodstvom prav tako mladega dirigenta Zlatana Sržića izpolnilo želje in pričakovanja obiskovalcev. Ti so skupno z uglednimi gosti (o tem pa smo že poročali v naši včerajšnji številki) prisluhnili umetnikom, ki so se z mladostno zagnanostjo, pa tudi s solidnim znanjem, predstavili v prvem delu s skladbami Mozarta, Čajkovskega, Dvoržaka ter štirimi pesmimi, prirejenimi za godalni orkester, dveh članov skupine Beatles, to je Lennona in McCartneya; za dobro razpoloženje in kot poslastico za vse poslušalce, pa so v drugem delu koncerta zaigrali vrsto Straussovih valčkov in polk, ki so seveda še stopnjevali dobro razpoloženje v dvorani, da so morali mladi glasbeniki dodati na koncu že obvezni Radetzky marš.

Koncert je bil lepo doživetje za poslušalce, ki so lahko prisluhnili mladim zagrebskim gostom, ki sestavljajo komorno skupino že od leta 1978 dalje. Člani skupine so se šolali na Glasbeni akademiji v Zagrebu ter so se zbrali v ta sestav, da bi nadaljevali staro in dobro tradicijo zagrebskih komornih orkestror. »Ko se spojita entuziazem in mladost,« je napisal o tej zagrebski komorni skupini glasbeni kritik časopisa Večernji list, »potem ne gre le za tradicionalno muziciranje in za navaden koncert, temveč postaja to prava svečanost razkošnega zvo-

ka, polna mladostnega žara in glasbene zagnanosti.«

To mladostno zagnanost so člani komornega orkestra pokazali tudi na petkovem koncertu, ko so, po nekoliko bolj zadržanem začetku s kančkom treme in negotovosti, zablesteli v drugem delu koncerta, ob lepih Straussovih melodijah, ki so nas zazibale v tisto lepo in prijetno razpoloženje, pravišnje za novo leto in novoletne praznike.

Razpoloženje poslušalcev je bilo ob zaključku koncerta takšno, da bi si bili želeli še novih ponovitev. Toda mladi umetniki so bili prav gotovo utrujeni, saj so se morali pripeljati na nastop iz Zagreba, sinoči pa jih je čakal še drugi koncert v Gorici.

Nobenega dvoma ni, da bodo postali novoletni koncerti prijetna tradicija za Trst in Gorico, ki bo obogatila že tako bogato glasbeno življenje v obeh pokrajinah. In končno se s takšnim koncertom tudi mi Slovenci v Italiji vključujemo med tiste pomembne glasbene centre, kjer so, kot na primer na Dunaju, takšni novoletni koncerti prava poslastica in priložnost, da se izkažejo ne samo dobri glasbeniki, temveč tudi svetovno znani dirigenti.

Če gre torej zasluga za uspeh novoletnega koncerta članom komornega zagrebskega orkestra, gre še posebna zasluga organizatorjem tega novoletnega koncerta, to je slovenskim denarnim zavodom: Tržaški kreditni banki, Hranilnici in posojilnici na Opčinah, Kmečki in obrtni hranilnici in posojilnici v Nabrežini, Kmečko obrtni hranilnici v Doberdobi, Kmečko delavski posojilnici v Sovodnjah in Kmečki banki v Gorici. Svojim klientom, pa tudi številnim prijateljem slovenske in italijanske narodnosti, so pripravili resnično lep večer.

N. L.

Tiskovno poročilo pokrajinskega tajništva

PSI: Manj retorike in več konkretnega dela

Na prvi seji pokrajinskega tajništva PSI v novem letu ob navzočnosti tajnika Segheneja ter treh namestnikov Coslovicha, Perellija in Rossinija so tržaški socialisti pregledali nekatere najbolj pomembne upravne probleme mesta, ki so vezani na izvajanje programa, na osnovi katerega sta nastali novi upravi na Občini in Pokrajini.

Po mnenju socialistov, kot je rečeno v njihovem tiskovnem poročilu, se bo treba v letu 1987 lotiti nekaterih temeljnih vprašanj, kot so ona, ki zadevajo zaposlovanje ter družbeni in urbanistični sektor in ki bodo morala označevati upravno delovanje ter prispevati k družbeno gospodarskemu razvoju Trsta. Glede vprašanja poseb-

nih kontingentov je pokrajinsko tajništvo PSI potrdilo namen, da si skupno z drugimi vsedržavnimi političnimi silami prizadeva, da bi bil iter ukrepa čim krajši in da bi Parlament odobril že predlagano normativo že v prvih mesecih leta 1987. Gre za temo, meni PSI, ki jo kaže obravnavati z realizmom in resnostjo: z isto resnostjo in realizmom - je rečeno v tiskovni noti - ki sta omogočila, da sta bila pred kratkim dosežena v korist Trsta dva pomembna rezultata: »paket« za oživitvev krajevnega gospodarstva in obrambo rafinerije Aquila.

Kot pravijo socialisti, je treba te rezultate pripisati konstruktivnim naporom vsedržavnih strank in občutljivosti, ki jo je Craxijeva vlada pokazala do problemov Trsta. Trstu namreč ne koristijo solze, historije ali retorični pozivi, pač pa sta potrebna konkretno angažiranje in čut odgovornosti. In s to politiko nameravajo socialisti nadaljevati - se zaključuje tiskovna nota pokrajinskega tajništva PSI - v interesu mesta in ne glede na tiste, ki tudi znotraj krajevnih večin veliko kričijo in bolj malo storijo.

Prihodnjo soboto in nedeljo gostovanje Opere baleta SNG iz Ljubljane

Baletni triptih na odru Kulturnega doma

Čez teden dni bo pri nas v gosteh Opera balet Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane. V Kulturnem domu v Trstu se bo predstavila z Baletnim triptihom, ki ga je prvič in uspešno ponesla na oder lanskega aprila v Cankarjevem domu v Ljubljani. Pri nas bo nastopila v soboto, 10. januarja, s pričetkom ob 20.30 in v nedeljo, 11. januarja, s pričetkom ob 16. uri.

Baletni triptih se začne s Siegfriedovo idilo, ki je zgrajena na dveh Wagnerjevih skladbah, in sicer na odlomku iz opere Siegfried ter na glasbeni zahvali ženi Cosimi za rojstvo sina Siegfrida. Balet govori o večni ljubezni, ki se kot spirala vije iz roda v rod brez konca in kraja. Drugi del z naslovom Matilda tvori plesna teatralizacija Wagnerjevih Wesendonk Lied-er, se pravi petih pesmi, ki jih je skladatelju navdihnila zveza z Matildo Wesendonk. V baletu gre za spominjanje ostarele žene na prepovedano ljubezensko zgodbo iz mladih dni. Triptih zaključuje balet Pastoralna simfonija, zgrajen na glasbi Ludwiga van Beethovna. Plesna teatralizacija niha med čisto ekspresijo in arhitekturo prostora in časa.

Dramaturgijo, režijo in koreografijo je podpisal Milko Šparember, za sceno je poskrbel Nenad Fabijanič, za kostume pa Ilka Škomrlj. Igra orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom Vladimira Koblerja, poje mezzosopran Sabira Hajdarović.

H. J.

Do 20. januarja bo v Trstu odprta razstava o mučenju, medicini in tisku

Mučenje jetnikov je marsikje še danes razširjeno

Plakati z napisom »Mrk človekovih pravic« vabijo te dni v prostore Državne ljudske knjižnice, kjer bo do vključno 20. januarja na ogled umetniško-bibliografska razstava o mučenju, medicini in tisku. Razstavo je pripravila tržaška skupina mednarodne organizacije Amnesty International v sodelovanju z Državno ljudsko knjižnico. Predvsem si je mogoče na razstavi ogledati umetniška dela dvanajstih tržaških in goriških slikarjev. Vsebinsko del se seveda nanaša na temo zatiranja človekovih pravic. Nekateri izmed teh umetnikov so z organizacijo, ki se zavzema za odpravo mučenja in za priznavanje človekovega dostojanstva in pravic, sodelovali že lani. Tržaška skupina Amnesty International je namreč lani, ob 37. obletnici Mednarodne listine človečanskih pravic, priredila posebno razstavo v Gorici.

Na tržaški razstavi, ki nosi kot referenco naslov »Mrk človekovih pravic«, si lahko obenem ogledamo precejšnje število zanimivih knjig, ki živo pričajo o mučenju jetnikov v raznih državah vzhodnega, zahodnega in tretjega sveta. Državna ljudska knjižnica že dalj časa zbira knjige in publikacije o zatiranju človekovih pravic. Med temi je tudi veliko tekstov, ki jih je v letih svojega delovanja izdala organizacija Amnesty International. Knjige na razstavi so večinoma v italijanščini, postavljene pa so tako, da jih lahko obiskovalce vzame v roke in prelista ter prebere to, kar ga najbolj zanima. Kmalu si bo mogoče te tekste izposoditi v knjižnici na Ulici del Rosario 2.

Izredno dragoceni so tudi razni dokumenti o sodelovanju zdravnikov z mučitelji jetnikov. Razstavljeni dokumenti so napisani v angleškem jeziku, nekateri pa so prevedeni tudi v italijanščino. »Zdravnik ima lahko dvojno vlogo,« pravi dr. Giuliano Prandini, predsednik tržaške sekcije Amnesty International. Zdravniki bi morali s svojim znanjem reševati življenje, na žalost pa se je marsikdo Hipokratovi prisegi povsem izneveril. Mnogo zdravnikov pomaga krvnikom in rabljem, ki z mučenjem prisilijo žrtev, da prizna svoj »zločin«. To se dogaja povsod, tudi v tako imenovanih civiliziranih deželah. Stene ječ so dovolj močne, da utišajo krike mučenih jetnikov. Navadno ljudje za takšne dogodke sploh ne vedo. Za takšno zlorabo oblasti pa navadno ne vedo niti državni organi, ali bolje — zanjo nočejo vedeti. Skoro v vseh državah je mučenje po zakonu prepovedano. Legalno je le v nekaterih muslimanskih državah, kjer je še v veljavi islamski zakon. Ko je bil od leta 1983 do 85 v Sudanu na oblasti Nimeiri, so približno 140 osebam, ki so bile obdolžene kraje, odsekali roko ali nogo. Pri tem so rabljem »pomagali« zdravniki, ki so poskrbeli za to, da žrtve niso izkravale. Amnesty International je pred kratkim poslal v Sudan okrog 50 umetnih udov za pohabljen obsojenec. V Čilu se policija poslužuje raznih mamil, ki imajo lastnost, da izničijo človekovo voljo in zamegljijo razum. Tudi tu je potrebna zdravnikova »pomoč«. V Salvadorju je prišlo celo do mučenja otrok,

v Iranu pa morajo nekateri otroci prisostvovati mučenju svoje matere. Zakon v Pakistanu in Mozambiku pa še danes dovoljuje bičanje jetnikov.

Kljub temu da je mučenje v skoro vseh državah danes prepovedano, se v temnih ječah povsod po svetu dogajajo strašne stvari. Oblosti to dejansko podučajo. V zadnjem stoletju se je obenem pojavila tudi izredno »prefinjena« oblika trpinčenja — nekakšno psihološko mučenje. S tem se ukvarjajo razni psihologi v zahodnih, predvsem pa v vzhodnih državah. V umobolnicah je zaprtih veliko povsem zdravih političnih jetnikov. Zdravniki preizkušajo na njih razne »terapije«, ki navadno omračijo um žrtev. Dandanes so najbolj priljubljene »modernejš« oblike mučenja kot sta na primer elektrošok in uporaba raznih mamil. Marsikje pa še danes uborabljajo stare mučilne naprave, ki se bistveno ne razlikujejo od srednjeveških.

Otvoritve razstave »Mrk človekovih pravic« se je udeležilo veliko številno ljudi. Ob tej priložnosti sta spregovorila ravnatelj Državne ljudske knjižnice dr. Aschero in predsednik tržaškega odseka Amnesty International dr. Prandini. Obiskovalci so obenem podpisali zahtevo po izpustitvi starih »jetnikov meseca«. Razstava je odprta ob ponedeljkih, četrčkih in nedeljah od 10. do 12. ure ter ob torkih, sredah, petkih in sobotah od 16. do 19. ure. Dokumente, publikacije, knjige in slike si je vsekakor res vredno ogledati. Število obiskovalcev bo dokazalo, če je zanimanje za človečanske pravice res »v zatonu«.

Novoletni pogovor s predsednikom ZSKD Acetom Mermoljo

Opazna je iskateljska volja ljudi ki si želijo novosti in kakovosti

Začetek novega leta je najprimernejši čas za obračune in kovanje načrtov, za razmišljanja, kako izboljšati kako dejavnost. O tem, kako namerava Zveza slovenskih kulturnih društev nadaljevati svoje delo, smo se pogovarjali z njenim predsednikom Acetom Mermoljo.

Kakšni so torej načrti in smernice ZSKD za leto 1987?
Najprej je potrebno omeniti vedno večjo prisotnost Zveze v vseh krajih, kjer živimo Slovenci. Zlasti gre tu poudariti Benečijo in sploh videmsko pokrajino, saj so se tu razmere toliko spremenile, da je težko govoriti o neki "bratski pomoči", ampak gre za enakopravno sodelovanje ljudi, ki se ukvarjajo s kulturo. Enako potrebno je utrjevati naše vezi z društvi na Tržaškem in Goriškem. Seveda ne gre tu za nekaj formalnega, pač pa bo morala biti naša prisotnost med društvi predvsem nekaj vsebinskega. Slika kulturnega delovanja na vaseh in v mestih je dokaj pestra; tako beležimo tradicionalne pristope in pojmovanja, po drugi strani pa je vedno bolj opazna iskateljska volja ljudi, ki se želijo prebiti do novih, kvalitetnih oprijemov, odpirati s svojim delom vprašanja, ki so bistvena za sodobno kulturo in ne samo kulturo.

Kako pa naj bi se, po tvoje, kvaliteta dela izboljšala, oziroma, kako naj bi se to delo v bodoče odvijalo?

Mislim, da Zveza ni tu zato, da bi dajala recepte in ljudem solila pamet. Med nami mora priti do temeljitih razgovorov, hkrati pa mora Zveza nuditi možnost, da se naši kulturni delavci, predvsem mlajši, osveščajo o tem, kaj se pravzaprav na določenih področjih dogaja v Sloveniji in ne samo v Sloveniji. Konkretno so n načrtu seminarji, gledališki tečaji, srečanja, skratka, gre za vrsto pobud, ki želijo odpirati vrata v zapleten a hkrati očarljiv svet ustvarjalne in poustvarjalne kulture. Seveda ni naše delovanje samo v tem, želel sem le navesti kak primer.

Najbrž bi bilo težko oceniti, na katerem področju je prišlo do izrazitih izboljšanj, res pa je, da jih ponekod že opazimo. Kakšno je tvoje mnenje?

Res, težko bi določil področje, kjer se izboljšale najbolj poznajo; tudi predsednik ZSKD, za katerega ni nujno, da je strokovnjak za vse, s težavo odgovarja na takšno vprašanje. Pri vsakem delu je treba namreč upoštevati bodisi objektivne, kot tudi druge, morda bolj osebne pogoje, v katerih društva delajo. Lahko pa mirno povem, da so nekatere skupine začele stopati po novih in tudi uspešnih poteh. Predstava Kresna noč je na primer žela veliko uspehov po Sloveniji in Jugoslaviji in so jo prav v Sloveniji predlagali za nagrado iz Prešernovega sklada. Tudi pri zborovski dejavnosti, ki je verjetno najmnogičnejša in obenem tradicionalna, beležimo izrazita glasbena iskanja, lahko bi rekel že kar avantgardna. Nastopajo pač novi, mladi dirigenti in novi pevci. To seveda ne pomeni, da moramo ostalo zanemarjati.

Interpelacija Štoke (SSk) in dokument ANPI, ANED in ANPPIA Obsodba pojavov narodnostne mržnje

Dogodek, ki se je pripetil v tržaškem gledališču Rossetti med letošnjim novoletnim koncertom, bo imel odmev tudi v deželni skupščini Furlanije - Julijske krajine. Svetovalec SSK Drago Štoka je namreč na deželno predsedstvo vložil interpelacijo, v kateri opisuje omenjen dogodek, ko je tržaški župan v svojem govoru zasmehovalno dejal, da je v modi pozdravljanje v več jezikih, da pa zanj še vedno velja stari verz: »V Rossettijevi domovini se govori le po italijansko«. V svoji interpelaciji Štoka jemlje na znane ignoranco s strani župana ne samo do slovenskega jezika, to je jezika tukajšnje manjšine, ampak tudi nemškega, srbohrvaškega, grškega in drugih

jezikov, ki se v našem mestu prepletajo in bogatijo našo stvarnost. Svetovalec SSK interpelira zato deželni odbor, da izreče svojo globoko zaskrbljenost nad takimi pojavi narodnostnega ščuvanja s strani izvoljenih predstavnikov, ker to ne samo kvari medsebojno sožitje med Italijani in Slovenci na tem ozemlju, ampak spominja na čase fašistične dobe, ko je bil rek »Tukaj se govori samo italijansko« tako rekoč na dnevnem redu v naših javnih lokalih. Tako zadržanje je tudi proti črki našega deželnega statuta ter proti duhu ter volji republiške ustave, ki jamčita svobodo jezika ter zaščito vseh narodnostnih skupnosti v naši deželi in državi.

Pokrajinska vodstva borčevske organizacije VZPI-ANPI ter organizacij

bivših deportirancev v nacistična uničevalna taborišča ter političnih preganjancev ANED in ANPPIA pa so večeraj izdala tiskovno noto, v kateri v imenu vseh svojih članov najodločneje obsojajo nesramno fašistično vzlikanje duceju, ko je v stolnici sv. Justa škof Bellomi izrekel božična voščila v slovenskem, srbohrvaškem in grškem jeziku, saj je to brzkone višek rušenja prepotrebne omankega sožitja med tu živčima narodnostima.

Prav tako je po mnenju omenjenih organizacij vse obsodbe vredna tudi nezaslišana in žaljiva izjava tržaškega župana Staffierija med novoletnim voščilom v gledališču Rossetti.

Staffieri ponovno na TV ekranu

Zasebna radijska postaja Tele 4 bo v torek s pričetkom ob 17.30 ponovno oddajala novoletni koncert v gledališču Rossetti, med katerim je tržaški župan Staffieri, v polemiki s škofom Bellomijem, nastopil na govorniškem odru s sramotno trditvijo, da »se v Rossettijevi domovini govori le italijansko« (nela patria de Rossetti no se parla che talian). Svojo oceno o tem nezaslišanem dogodku smo že objavili, informacijo o ponovitvi koncerta pa nudimo v vednost vsem, ki bi tak »biser« pravzaprav rasističnega odnosa do manjšine radi videli na lastne oči.

● **Očitno dobro obveščeni tatovi** so v odsotnosti domačih obiskali med.novoletnimi počitnicami dom 45-letnega Bruna Vizzaccara v Ulici del Gattorno 4. Potem ko so preplezali ograjo in stopili na dvorišče, so si skozi glavna vrata utrli pot s pomočjo izvijača. V stanovanju so razbrskali vse prostore, vendar njihov plen ni bil kdove kaj bogat: iz otroške sobe so odnesli 20 dolarjev, iz spalnice staršev pa nekaj zlatih predmetov in 200 tisoč lir.

Ob 1. obletnici smrti

Alberta Uršiča (Bibija)

se ga z žalostjo spominjajo

žena, sin, hčerka ter vsi sorodniki.

Trst, 4. januarja 1987

† Sporočamo, da bo pogreb naše drage

Marije Knez por. Pipan

jutri, 5. t. m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost na dom v Samatorco.

Žalujoči mož Maks, sinovi Robert, Walter, Mario in Rajko z družinami, hči Majda z družino, brat Sandro, sestre Dora, Pina, Zofija in Anica z družinami ter drugi sorodniki. Samatorca, 4. januarja 1987

ŠD Vesna izreka globoko sožalje Valterju in družini ob izgubi drage mame Marije Pipan.

† Nenadoma nas je zapustila naša draga mama, sestra in teta

Nadalina Ferluga vd. Miniussi

Pogreb bo v sredo, 7. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčinah.

Žalujoči: hči Livija z možem Ful vijem, brat Karleto z ženo, se stra Ivanka z možem, Fiorella, Edi in Bruneto z družinami ter drugo sorodstvo.

Trebče, Ferlugi, 4. januarja 1987

† Dne 2. t. m. je preminil

Stanislav Starec

Pogreb bo v sredo, 7. t. m., ob 11.30 iz kapele na pokopališču v Barkovljah naravnost v barkovljansko cerkev in nato na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo žena Rosina, hčeri Nerina in Anny, zet Enzo, vnuki Sandi, Rossana, Luciano, Fiorella, Walter, Rosy, Susy in mali Davide, sestra Maria, brat Venceslav z družino in drugo sorodstvo.

Trst, 4. januarja 1987
(Pogrebno podjetje Zimolo)

† Dne 29. decembra nas je za vedno zapustila naša draga

Anamarija Kalin por. Zaro

Pogreb bo jutri, 5. t. m, ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v opensko cerkev.

Žalostno vest sporočajo mož Pino, hčerka Gabrijela, sestre Mila, Aurelija, Meri ter brat Zvono z družinami.

Opčine, 4. januarja 1987

ZAHVALA
Ob izgubi našega dragega

Josipa Ote

se iskreno zahvaljujemo Partiji, vaškim organizacijam, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Posebna zahvala naj gre dr. Mirku Slavcu za nenehno skrb in tov. Dušanu za poslovilne besede.

Svojci

Boljunec, 4. januarja 1987

ZAHVALA
Ob izgubi našega dragega očeta in nonota

Antona Sedevčiča (Mirota)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Svojci

Katinara, 4. januarja 1987

ZAHVALA

Ob težki izgubi predragega moža in očeta

Vardota Puntarja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti, darovalcem cvetja ter vsem, ki so z nami sočustvovali, Darinki, sorodnikom, sosedom, vaščanom in proseškemu župniku.

Posebna zahvala zdravniku Radu Ukmarju za dolgoletno nego.

Žalujoči žena Marica, hči Vartka in sorodniki.

Prosek, 4. januarja 1987

ZAHVALA
Ganjeni ob tolikih izrazih sočustvovanja ob prerani izgubi naše drage

Ane Grgič por. Kocijan

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so drago pokojnico pospremili na zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Križmančiču, župniku Živcu, govornikoma, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so nam bili ob strani v teh težkih trenutkih.

Žalujoči svojci

Bazovica, 4. januarja 1987

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin naše-ga dragega

Mateja

Posebno sošolcem, prijateljem in znancem ter vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani

Družina Venier

Nabrežina, 4. januarja 1987

ZAHVALA
Ob izgubi naše drage mame

Liče Furlan

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili ob strani v teh težkih trenutkih, ter vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

Hčerke in sin

Gabrovec, 4. januarja 1987

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage mame

Antonije Kompare vd. Pečenko

Žalujoči družini Ferfolja in Saksida.

Trst, 4. januarja 1987

ZAHVALA
Ob izgubi naše drage tete

Josipine Košute

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Svojci

Kontovel, 4. januarja 1987

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Nevenke Stok por. Skabar

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Posebna zahvala župniku, cerkvenemu pevskemu zboru ter vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti.

Žalujoči svojci

Repentabor, 4. januarja 1987

Kabaret po naših društvih

S petkovim nastopom v boljunškem kulturnem domu France Prešeren, kjer je bila posneta gornja slika, je kabaretna skupina Karst Brothers začela svojo krajšo turnejo, med katero bo sama ali skupaj s skupino Prizma gostovala v številnih društvih in dvoranih. Že sinoči so kabaretniki nastopili v Križu, danes pa se bodo v Čedadu udeležili Dneva emigranta. Turneja Karst Brothersov se bo zaključila 11. t. m. v Zgoniku

Prispevki KGS za gozdarstvo

Kraška gorska skupnost bo po pooblastilu deželne uprave podelila prispevke za gospodarske pobude na področju gozdarstva, in sicer na osnovi deželnega zakona št. 38 iz leta 1986. Kdor jih namerava izkoristiti, ima le malo časa na razpolago, saj rok za predložitev prošnje zapade 20. januarja 1987, se pravi čez dva tedna. Prosilci se morajo obrniti na KGS, ki ima svoj sedež v Sesljanu 56/b.

Na osnovi 7. člena že omenjenega deželnega zakona bo KGS podelila prispevke za pogozdovanje, izboljšanje in preureditev zasebnih gozdnih in pašnih površin. Pravilnik predvideva prispevke na račun kapitala do 50-odstotnega kritja stroškov za gozdne nasade hitre rasti in do 30-odstotnega kritja stroškov za posege v že obstoječe gozdove. Posege bo treba izvesti v skladu z gojitveno-ohranjevalnim na-

črtom, ki ga bo odobril upravni svet KGS, o posameznih prošnjah pa se bo izrekel predsednik KGS ob upoštevanju mnenja komisije za kmetijstvo.

Na osnovi 8. člena istega deželnega zakona bo KGS podelila prispevke za nakup opreme, ki služi bodisi za pridelovanje bodisi za prodajanje lesa. Prispevki so lahko na račun obresti (do 15 od sto), na račun kapitala (do 40 od sto) in za kritje stroškov povezanih z leasingom (do 25 od sto). V zadnjih dveh primerih pridejo v poštev samo zadrage in združni konzorciji, v prvem primeru pa tako zasebna kot javna podjetja. O prošnjah se bo izrekel predsednik KGS ob upoštevanju mnenja komisije za kmetijstvo.

Vsi prosilci morajo bivati oziroma delovati na območju KGS oziroma na gorskem področju Furlanije-Juljske krajine.

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 4. januarja 1987
ANGELA

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.34 - Dolžina dneva 8.48 - Luna vzide ob 10.51 in zatone ob 22.04.

Jutri, PONEDELJEK, 5. januarja
MILENA

PLIMOVANJE DANES: Ob 00.40 najvišje 39 cm, ob 06.20 najnižje -7 cm, ob 11.27 najvišje 26 cm, ob 18.14 najnižje -50 cm.

NAPOVED ZA JUTRI: Ob 01.22 najvišje 38 cm, ob 07.23 najnižje -7 cm, ob 12.11 najvišje 15 cm, ob 18.49 najnižje -40 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 5,4 stopinje, zračni tlak 1008,4 mb raste, veter 7 kilometrov na uro vzhodnik, vlaga 77-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI:
RODILI SO SE: Sebastiano De Boni-Carlee, Cristiano Guida, Sophie Corbo, Giulia Tarplenizza, Massimiliano Ranieri, Andrea Vincenzo Pirone, Ivana Bizjak, Beatrice Rovis.

UMRLI SO: 78-letni Antonio Musco, 65-letna Silvana Framalico por. Silvestri, 65-letna Irma Favretto vd. Vranich, 81-letni Stanislao Starec, 98-letna Nicolina Bartole, 78-letna Giuseppina Donaggio vd. Gregori, 75-letna Ernesta Pasini, 80-letna Lucia Convertini, 66-letna Maria Bellen, 74-letni Guido Stanta, 82-letni Armando Censky, 78-letni Virgilio Bordon, 99-letna Zaira Mattei, 78-letni Santo Botteghelli, 76-letni Luigi Nicolini, 69-letni Antonio Zandel, 74-letna Rosalia Schmeiser, 82-letni Giovanni Brusa.

DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 4. januarja 1987
Dnevna služba - od 8.30 do 20.30
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16.
SESLJAN (tel. 299751), BAZOVICA (tel.

226210), ŽAVLJE (tel. 274630) - od 8.30 do 13. ure in od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

Od ponedeljka, 5. do sobote, 10. januarja 1986
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Lungomare Venezia 3 (MILJE), Trg Cavana 1, Trg Giotti 1.
NABREŽINA (tel. 200466), BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30
Trg Giotti 1, Trg Cavana 1, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

NABREŽINA (tel. 200466), BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Isti urnik velja tudi za torek, 6. januarja 1987.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	64	26	36	42	3
CAGLIARI	54	24	74	46	86
FIRENCE	13	50	4	12	90
GENOVA	18	47	59	7	6
MILAN	7	4	41	39	31
NEAPELJ	51	55	87	40	80
PALERMO	5	60	78	13	43
RIM	50	16	64	62	40
TURIN	4	45	66	57	12
BENETKE	64	26	8	88	59

ENALOTTO

2 X 1	1 1 X	1 X 1	2 X 1
KVOTE:			
12	46.408.000	lir	
11	396.000	lir	
10	120.000	lir	

estetika

SILVIA

vse za
nego obraza
in telesa

OPČINE

Proseška ul. 2, I. nad. - Tel. 212164

Včeraj sta stopila na skupno življenjsko pot

SONJA ANTONI
in STEFANO SACHER

Vso srečo jima želita deklški zbor Devin in zbor Fantje izpod Grmade.

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU

Kulturni dom

BALETNI TRIPTIH

1. Richard Wagner: Siegfriedova idila; 2. Richard Wagner: Matilda; 3. Ludwig van Beethoven: Pastoralna simfonija.

Dramaturgija, režija, koreografija: MILKO ŠPAREMBLEK

V soboto, 10. t. m., ob 20.30; v nedeljo, 11. t. m., ob 16. uri.

Tržaški
partizanski
pevski
zbor
P. TOMAŽIČ

Sporočilo ansamblu TPPZ in mladinski skupini P. Tomažič

Razpored vaj za jubilejni koncert, ki bo v soboto, 24. t. m., v gledališču F. Prešeren:

v petek, 9. t. m., ob 20.30 TPPZ, v nedeljo, 11. t. m., ob 10. uri TPPZ in mladinska skupina, v petek, 16. t. m., ob 20.30 TPPZ, v nedeljo, 18. t. m., ob 10. uri TPPZ in mladinska skupina, v torek, 20. t. m., ob 20.30 generalka za vse.

V petek, 9. t. m., bomo na vaji razdelili novo brošuro o 15-letnici delovanja TPPZ P. Tomažič.

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU

Kulturni dom

Wolfgang Kohlhaase - Rita Zimmer

RIBA ZA ŠTIRI

Režija JOŽE BABIČ

Ponovitve

— v sredo, 7. t. m., ob 20.30 ABONMA RED D - mladinski v sredo
— v četrtek, 8. t. m., ob 20.30 ABONMA RED E - mladinski v četrtek.

razstave

V tržaški občinski galeriji - Trg Unità - razstavljata do 7. januarja slikarja LIANA SILVESTRI in ROBERTO PISON.

V galeriji Loža v Kopru razstavlja do 6. januarja MILKO BAMBIČ.

mali oglasi

OSMICO je v Borštu odprl Danilo Glavina.

V NABREŽINI je odprl osmico Mirko Radovič. Toči belo malvazijo in pristen teran izpod Praprota.

ZADRUGA BREG nujno išče zadnjega člana za gradnjo stanovanja v Boljuncu. Pogoji: bivač ali rojen v občini Dolina. Tel. 228110 int. 15 od 8. do 14. ure ali tel. 228877 od 14. do 20. ure.

PRODAJ po ugodni ceni na vzhodnem Krasu komaj dokončano, še ne vseljeno vrstno hišo, 180 kv. m, tri sobe, kuhinja, dnevna soba, sanitarije, kopalnica, taverneta, box za dva avtomobila. Tel. 212241.

CENTRO DEL COLLEZIONISMO - Trst, Ul. Piccolomini 3, tel. 040/762488 - komisijska prodaja zbirateljskih predmetov na dražbah ali neposredno. Na razpolago smo vam za najugodnejši plasma posameznih predmetov ali celih zbirk: razglednic, kovancev, stare korespondence, najrazličnejših starinskih predmetov itd.

DAJEM V NAJEM 140 kv. m prostora primerne za urad in skladišče. Tel. 228390

PRODAJ vinograd, 2880 kv. m, v Dolini. Tel. 228390.

GOSTOVANJE

OPERA BALET
SNG — LJUBLJANA

čestitke

Včeraj je praznovala na Opčinah 85. rojstni dan draga žena, mama in nona TONČKA SOSIČ. Še veliko zdravih let ji želijo vsi njeni dragi.

Pred kratkim je z odliko specializirala iz psihiatrije SAVINA RAUBER-VAITHO. Čestitajo ji sinček Ferenc, oče in mama ter obenem ji želijo srečno novo leto.

Danes praznuje 78. rojstni dan naša draga mama MARIJA ŠKRK. Še na mnoga zdrava leta ji želijo sinovi in hčerke z družinami.

Potovalni urad AURORA

vabi na potovanje v

SINGAPUR in MALEZIJO

od 15. do 24. februarja 1987

Cena 1.590.000 lir

Informacije in vpis pri AURORI v
Ul. Milano 20, tel. 60-261.

menjalnica

2. 1. 1986

Ameriški dolar	1325.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	692.—	Švicarski frank	826.—
Francoski frank	209.—	Avstrijski šiling	98.20
Holandski florint	612.—	Norveška krona	180.—
Belgijski frank	32.80	Švedska krona	196.—
Funt šterling	1965.—	Portugalski eskudo	8.60
Irski šterling	1868.—	Španska peseta	9.60
Danska krona	180.70	Avstralski dolar	850.—
Grška dragma	9.20	Debeli dinar	2.30.—
Kanadski dolar	955.—	Drobni dinar	2.30.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Tel. Sedež 61446 - 68881
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

VISOKA TEHNOLOGIJA V SLUŽBI POKLICNOSTI IN STRANK

Tudi v komaj zaključenem poslovnem letu smo spoštovali dolgoletno tradicijo, da razpolagajo imetniki tekočih računov že od 2. januarja z izpiski le-teh in da vlagatelji lahko pripišejo dozorele obresti na hranilne knjižice.

Kot običajno nismo obremenili korentistov za stroške in komisije pri vodenju tekočih računov.

CASSA RURALE IED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE
HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPČINE - TRST

Tvoja domača banka

OPČINE — Bazoviška ul. 2 — Tel. 212494

Prednaročnina za Primorski dnevnik za leto 1987

CELOLETNA 95.000 lir
MESEČNA 13.000 lir

Celoletna prednaročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 95.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1987. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 156.000 lir + 500 lir kolka.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 - Tel. 764832
Urniki od 9. do 12. ure

Uprava: Gorica, Drev. XXIV. maja 1 - Tel. 83382
Urniki od 9. do 12. ure

Raznašalci Primorskega dnevnika

Pošta: Tekoči račun ZTT 13512348

Tržaška kreditna banka:

Tekoči račun št. 1192

Hranilnica in posojilnica na Opčinah:
Tekoči račun št. 1718

Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica
v Nabrežini: Tekoči račun št. 756/03

Kmečka banka - Gorica:

Tekoči račun št. 8333

Kmečko-delavska posojilnica - Sovodnje ob Soči:

Tekoči račun št. 269/03

Kmečko-obrtna hranilnica - Doberdob:

Tekoči račun št. 654/23

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
9.00 Risanka: Le allegre avventure di Scooby Doo e i suoi amici 10.00 Nadaljevanka: Golden Girl (r. Joseph Sargent, i. Susan Anton, James Coburn, 1. del) 11.00 Maša 11.55 Nabožna oddaja 12.15 Kmetijska oddaja: Linea verde (vodi Federico Fazzuoli) 13.00 Dnevnik - TG L'una 13.30 Dnevnik 13.55 Tekmovanje: Toto-TV 14.00 Variete: Domenica in... (vodi Raffaella Carrà) 19.50 Vremenske razmere 20.00 Dnevnik 20.30 Film za TV: Mino (po romanu Il piccolo alpino, avtor Salvatore Gotta, r. Gianfranco Albano, i. Guido Cella, Ray Lovelock, Ot-tavia Piccolo, Peter Boom, Michael Heltau, 2. del) 22.05 Športna nedelja 23.55 Dnevnik 24.00 Glasbena oddaja: Musicanotte J. S. Bach - Brandenburški koncert št. 2 v F-duru	9.25 Smučanje: slalom ženske (prenos iz Maribora) 10.15 Koncert: Poklon A. Rubinsteinu (Chopinov Koncert št. 2 v f-molu op. 21) 10.50 Film: Intermezzo (i. Leslie Ho-ward, Ingrid Bergman) 12.00 Informativna oddaja: Orpheus, Človeška čustva - prijateljstvo 13.00 Dnevnik 13.25 Dnevnik - Zdravnikovi nasveti 14.40 Glasbena oddaja: Piccoli fans 15.40 Dnevnik - Studio & Stadio (sla-lom ženske, prenos iz Maribora) 16.40 Variete: Chi tiriamo in ballo 17.50 Ital. nogometno prvenstvo B lige 18.20 Chi tiriamo in ballo (2. del) 19.40 Vreme in dnevnik 20.00 Športna oddaja: Domenica sprint 20.30 Nanizanka: Miami vice - Squad-ra antidroga 21.30 Dnevnik 21.25 Aktualna oddaja: Aboccaperta 22.40 Dnevnik 22.50 Nadaljevanka: Cervantes (7. del) 23.45 Dnevnik 23.55 Inf. odd.: Otrok v 90. letih	10.50 Glas. oddaja: Da quelli di Sanre-mo - Trent'anni della nostra canzone 11.50 Smučanje: smuk moški (nepos-redni prenos iz Da Laaxa, Švica) 13.30 Glasbena oddaja: Girofestival '86 14.00 Variete: Walter Chiari - Storia di un' altro italiano - Le donne 15.00 Glasbena oddaja: Dancemania 16.00 Dnevnik - neposredni šport (smučanje, tenis, hokej Novara - Vercelli, ciklokros) 17.35 Film: L'illusione viaggia in tran-vai (kom., Mehika 1953, r. Luis Bunuel, i. Lilia Prado, Carlos Navarro) 19.00 Dnevnik 19.20 Deželni šport 19.40 Glasbena oddaja: Pink Floyd v Pompejih 20.30 Športna oddaja: Domenica gol 21.30 Informativna oddaja: Mün-chen, zgodovina mesta 22.30 Nogometno prvenstvo A lige 23.15 Glasbena oddaja: Jazz club - Jazz time, sekstet Marcella Rose	7.50 Poročila 7.55 Živ žav 8.45 Lutkovni Živ žav 8.50 Nadaljevanka: Z vrha (3. del) 9.20 Smučanje: slalom ženske (prenos iz Maribora, 1. tek) 10.45 Nanizanka: Slavnii zdravniki bolnišnice Charite (5. del) 12.20 Slalom ženske (2. tek) 13.30 Smučarski skoki (prenos iz Inns-brucka) 15.00 Rezerviran čas 15.25 Zabavnoglasbena oddaja: Revija 15.55 Poročila 16.00 Film: Smukač (dram., ZDA 1969, r. Michael Ritchie, i. Robert Redford, Gene Hackman) 17.35 Aktualna oddaja: Pod lipo 1986 18.45 Risanka 19.00 Danes. Kino. Turistični nagelj - neža 19.26 Vreme in dnevnik 20.15 Nad.: Krištof Kolumb (4. del) 21.15 Nanizanka: Pisma - Sreča pa taka 21.55 Iz silvestrskih programov JRT 22.55 Poročila	11.30 Športno popoldne 19.00 Nadaljevanka: L'ultimo atto 20.00 Dokumentarec: Il monastero di Blaca 20.30 Politični tednik: Sedemdni 21.00 Film: La conquista del successo (glas., r. Barreto, i. Betty Faria, Carlos F. Dolabella) 23.05 Dokumentarec: Delta - Pohod idej (7. del)

Skupina Pink Floyd leta 1971. Nocoj-šnji koncert so posneli med pompejskimi razvalinami - Na RAI 3 ob 19.40

CANALE 5	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.30 TV film: Time Express 9.15 Nabožna rubrika 10.00 Nanizanka: Nove in famiglia 10.30 Nanizanka: Park Place 11.00 Napoved programov prihodnjega tedna 11.25 Glasbena oddaja: Su-perclassifica show 12.20 Inf. odd.: Punto 7 13.30 Zabavna oddaja: Bu-ona domenica 14.30 Nanizanka: Orazio 17.00 Sodna rubrika: Forum 19.00 Nanizanka: Kate e Al-lie - L'idraulico 20.30 Nadaljevanka: La via del West (r. Dick Low-ry, i. Richard Cham-berlain, F. Murray Ab-raham, Alice Krige) 23.20 Nanizanka: Love Boat	8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 14.00 Poročila; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz župnijske cerkve v Roja-nu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 9.55 Glasbeni mozaik; 10.15 Mladinski oder: radijska igra Stekleni oreh (avtorica Miroslava Leban, režija Marko Sosič); 10.40 Glasbeni mozaik; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Nediški zvon; 12.45 Glasbeni mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10-19.00 Glasbene skice; 15.30 Športne novice; 18.00 Pos-netek koncerta božičnih pesmi (sode-lujejo mladinski zbor Vesela Pomlad, dekljska skupina zbora Vesela Pomlad in mešani zbor Sv. Jerneja).	10.30, 12.30, 14.30, Poročila; 9.00 Poz-drav, pregled dogodkov, servis; 9.30 Sosednji kraji in ljudje: reportaže, in-tervjuji; 11.00 Vročih deset; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00-14.00 Glasba po željah; 14.00 Marika in Drejče; 14.30 Sport; 15.00 Radio Koper na obisku; 15.30 Planinski čaj: objave in šport; 16.30 Primorski dnevnik: objave in šport; 17.00 Zaključek; od 19.00 prenos Radia Ljubljana.
RETEQUATTRO	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: Family 9.20 Nanizanka: Amanda 9.50 Film: La tigre è ancora viva (pust., 1977, r. Sergio Sollima, i. Kabir Bedi, Philippe Leroy) 12.00 Dokumentarec: To je Hollywood - Velike osebnosti v varieteju 12.30 Dokumentarec: Svet okoli nas	5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 21.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 8.07 Radijska igra za otroke; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Nedeljska matineja; 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Za naše kmetovalce; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Nedelj-ska reportaža; 15.30 Medigra; 15.40 Zbori; 16.05 Humoreska: Peter Ustinov - Oh, ja!; 17.05 Operne melodije; 17.50 Radijska igra; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč otroci!; 19.45 Glasbe-ne razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Glasba; 22.50 Literarni nokturmo; 0.05 Nočni spored.	7.15, 12.30, 19.30 Radijski dnevnik; 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutra-nja glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobo-jutro; 8.00-12.00 Priručno vaši; 8.45 Oddaja o športu; 9.30 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.05 I magnifici sette; 10.35 Vstop prost; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Popol-danski spored in tedenska popevka; 15.00 Kaj je novega?; 15.30 Športna od-daja; 18.00 Glasbene aktualnosti; 19.30 Športna nedelja; 20.00-6.00 Nočni spo-red.
ITALIA 1	TELEFRIULI	RADIO OPČINE
8.30 Otroška odd.: Bim bum bam, vmes risanke John e Solfami, Rascal, Pepero 10.15 Dokumentarec: Triki v filmu Labyrinth 11.15 Film: Emozioni e risa-te (kom., ZDA 1961, r.	14.00 Varieté 16.30 Varieté: Dry vin 19.00 Športna oddaja 20.00 Dokumentarec: Quark speciale 21.00 Športne vesti 22.15 Film: Giulia in ottobre (dram., r. Silvio Soldi-ni, i. Carla Chiarelli) 24.00 Glasbena oddaja (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dnevnik in športni pregled 20.30 Vesti in nočni športni pregled	9.30 Jutranji val z ugankami, kvizi in »senšurji«; 12.30 Oddaja SKD Tabor; 13.00 Glasba po željah (tel. 212658); 15.00 Športna nedelja s prenosi, poda-tki in komentarji; med oddajami, pod-nevi in ponoči, glasba.
EURV TELEPADOVA	TELEQUATTRO	
11.40 Rubrika o trgovini in turizmu 11.55 Week-end 13.00 Film: Una su tredici (kom., 1970, r. N. Ges-sner, L. Lucignani, i. Vittorio Gassman, Sharon Tate)	4.00 Varieté 4.30 Varieté: Dry vin 4.50 Športna oddaja 5.00 Dokumentarec: Quark speciale 5.10 Športne vesti 5.15 Film: Giulia in ottobre (dram., r. Silvio Soldi-ni, i. Carla Chiarelli) 5.40 Glasbena oddaja (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dnevnik in športni pregled 20.30 Vesti in nočni športni pregled	

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.20 Inf. odd.: Uno Mattina 9.35 Nanizanka: Sherlock Holmes 10.30 Rubrika o gospodarstvu 10.50 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nan.: Il dottor Simon Locke 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... chi gioca? 13.30 Dnevnik 14.00 Pronto... chi gioca? (2. del) 14.15 Risanki 15.30 Športni ponedeljek 16.00 Film: Avventura nella terra del-loro (i. G. Randall) 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Film: (2. del) 18.00 Rubrika: Osmi dan 18.30 Kviz: Parola mia 19.40 Almanah jutrišnjega dne 19.50 Vreme in dnevnik 20.30 Film: Il ritorno di black stallion (pust., 1983, r. Robert Dalva, i. Kelly Reno, Ferdy Mayne) 22.10 Dnevnik, nato Filmske no-vosti 22.25 Dnevnik, nato Velike razstave 23.50 Dnevnik in vremenske razmere	11.45 Rubrika: Cordialmente 13.00 Dnevnik 13.25 Dnevnik. C'è da vedere 13.30 Nanizanka: Quando si ama 14.20 Risanka: Braccio di ferro 14.30 Dnevnik - kratke vesti 14.35 Mladinska oddaja: Tandem 16.55 Informativna oddaja: Teledidat-tica - Punto Europa 17.30 Dnevnik — kratke vesti 17.35 Nanizanka: Cuore e batticuore 18.20 Športne vesti 18.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick - Colpo grosso 19.40 Vreme in dnevnik 20.20 Športne vesti 20.30 Aktualna oddaja: Focus 21.30 Dnevnik 21.40 Nadaljevanka: Capitol 22.40 Informativna oddaja o protestan-tizmu 23.10 Informativna oddaja: Telematica 23.40 Dnevnik — zadnje vesti 23.50 Film: Verso la vita (dram, 1936, r. Jean Renoir, i. Jean Gabin, Suzy Prim, Louis Jouvet)	12.55 Nadaljevanka: Anna Karenina (L. Tolstoj, i. Lea Massari, Gian-carlo Sbragia, Pino Colizzi, 1. od šestih delov) 14.00 Tečaj ruskega jezika 14.30 Informativna oddaja: Tečaj basic (2. del) 15.00 Koncert: Franz Listz - Les Prelu-des, simfonična pesnitev št. 3, Mephisto, Valček št. 1, Koncert št. 1 v es-molu) 15.40 Nogom. prvenstvo A in B lige 18.10 Glasbena oddaja: Rockline (pro-dukcija BBC) 19.30 Deželne športne vesti, vmes Danger Mouse 20.05 Informativna oddaja: Laborato-rio infanzia (Spomin in otroštvo, 3. in zadnji del) 20.30 Variete: Signori, Peppino! 21.20 Dnevnik 21.30 Rubrika: La macchina del tempo n. 24 22.15 Športna oddaja: Ponedeljkov proces 23.30 Dnevnik	9.00 TV mozaik: Zrcalo tedna 9.20 Integrali 15.50 TV mozaik (pon.) 17.25 Poročila 17.30 Nadaljevanka: Čiv čiv, še dolgo bom živ (1. del, po zamisli Anke Prestor so cibicani obiskali Rih-taršičeve v Begunjah, da bi do-miselno poskrbeli za ptice pozi-mi) 17.45 Otroška nadaljevanka: Smogovci II. (5. in zadnji del) 18.15 Glasba za mlade 18.45 Risanka 19.00 Danes. Obzornik 19.26 Vremenska napoved 19.30 Dnevnik 20.05 Nadaljevanka: Krištof Kolumb (5. del) 21.05 Aktualno 21.45 Dnevnik 21.55 Oddaja o ljudskih običajih: Svat-ba pod peco (po ljudskih legen-dah in pripovedih; poleg doma-činov nastopajo Radko Polič, Ju-rij Souček, Jagoda Vajt, rež. Marjan Frankovič)	14.00 TV novice 14.10 Glasbena oddaja: Speciale Orec-chiochio 15.00 Otroški program 17.30 Zdravniški rubriki 19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:
TRST — Novoletni pohod za mir
GORICA — Voščila na mejnih pre-hodih
VIDEM — Onesnaženje reke Til-ment
TRST — Horoskop, obvezno branje ob novem letu
TRST — Novoletni koncert sloven-skih bančnih zavodov
Ponedeljkov športni pregled

19.30 TVD Stičiče
19.45 Rubrika: Mesto danes
20.00 Nanizanka: Victoria Hospital
20.25 TV novice
20.30 Film: Il gatto e il canarino (krim., r. Radley Metzger, i. Ho-nor Blackman, Michael Callan)
22.20 TVD Vsedanes
22.40 Zdravniška rubrika (pon.)
23.15 It. koš. prvenstvo A-I lige

CANALE 5	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.40 Nanizanka: La grande vallata 9.30 Nadaljevanka: Una vita da vivere 10.20 Nan.: General Hospi-tal 11.10 Kvizi: Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pran-zo è servito 13.30 Nadaljevanke: Sentie-ri, 14.30 La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo 16.30 Nanizanka: Alice 17.00 Kviz: Doppio slalom 17.30 Nanizanki: Love Boat, 18.30 Lou Grant 19.30 Variete: Studio 5 20.30 Tednik: Aktualnosti 22.10 Film: Prima pagina (kom., ZDA 1974, r. Bil-ly Wilder, i. Jack Le-mon, Walter Matthau) 0.10 Nanizanki: Squadra speciale, 1.10 Missione impossibile	7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, glasba; 8.10 Pri-čevanja o Tigru (pon.); 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi: poljudno čtivo, liki iz naše preteklosti - Ernest Klavžar; glas-beni mozaik; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Otroški ko-tiček: Pravljčni vrtljak; 14.30 Mladin-ski pas: Glasbene skice; 16.00 Osebnost: Alenka Rebul; 17.10 Mi in glasba: Re-pentabor 1986 - Koncert skupine »Gal-lus consort« iz Trsta; 18.00 Kmetijski tednik; 18.30 Glasbene skice.	13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glas-ba za dobro jutro; 6.05 Danes se spo-minjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika in servis; 8.00 Prenos Radia Lj ; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Mladi primorski glasbeniki; 14.05 Novosti v diskoteki; 14.40 Iz kulturnega sveta, Pesem ted-na; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Športni dogodki; 17.40 Naši zbori; 18.00 Še pomnite tovariši.
RETEQUATTRO	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanki: Vegas, 9.20 Switch 10.10 Film: Sinbad e il califfo di Bagdad (pust., It. 1973, r. Pietro Francis-ci, i. Robert Malcom) 12.00 Nanizanki: Mary Ty-ler Moore, 12.30 Vicini troppo vicini	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 5.30 Obvestila; 8.05 Problemi marksizma; 8.25 Ringaraja; 8.40 Izberite pesmico; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervi-rano za; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pes-mijo po Jugoslaviji; 12.10 Orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Godbe; 13.30 Glasba; 13.50 Križemkraž; 14.05 Zbori; 14.30 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Na ljudsko temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute s Henčkovim triom; 20.00 Kulturni globus; 20.10 Zaplesite z nami; 21.05 Simf. glasba; 22.30 Ob domačem ognjišču; 22.50 Li-terarni nokturmo; 23.05 Melodije; 00.05 Nočni program.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro ; 8.00 Pri-srčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dra-gi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Zdravo otroci; 10.35 Vstop prost; 11.00 Pismo iz ...; 11.15 V harmoniji; 11.30 Na prvi strani; 11.35 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Glasba; 15.00 Zdravo otroci; 15.45 Sintonizzatissimi; 16.00 Rock glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.33 Blitz; 17.00 Bubbling; 17.33 Metal Health; 18.33 Znane arije; 20.00 Nočni spored.
ITALIA 1	TELEFRIULI	RADIO OPČINE
8.30 Otroška oddaja: Bim Bum Bam, vmes risan-ke John e Solfami, Rascal, Pepero 10.00 Nanizanki: I viaggiatori del tempo, 11.00 I ragazzi del computer 12.00 Automan: Il giustizie-re solitario 13.00 Nanizanki: La strana coppia, 13.30 Tre cuori in affitto	13.30 Nogomet: Triestina-Campobasso 15.30 Glasbena oddaja 17.45 Košarka: tekma A-1 lige 19.00 Dnevnik 20.00 Rubrika o obrtništvu 20.30 Nogomet: Udinese-Torino 22.30 Dnevnik 23.00 Rubrika: Trentatre 24.00 Glas. odd.: Music Box (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 13.20 Ned. nog. tekma 17.30 Ned. koš. tekma 19.00 Športna rubrika: Il caf-fè dello sport (1. del) 19.30 Fatti e commenti 19.45 Športna rubrika: Il caf-fè dello sport (2. del) 23.15 Športna rubrika (pon.) 23.45 Fatti e commenti 23.55 Športna rubrika (pon.)	10.00 Matineja in horoskop; 18.30 Tedenski športni komentar; 20.00 Bon-ton; oddaje povezuje glasba.
EURV TELEPADOVA	TELEQUATTRO	
13.00 Risanki: Ransie, 13.30 Mask 14.00 Nad.: Pagine della vita 15.00 Rubrika: D come don-na 16.30 Risanke: Nino il mio amico Ninja, Coccinella, Ransie 18.00 Risanke: Carietto principe dei mostri, Le avventure di Huck Finn, Capitan Futuro 19.30 Film: Ringo e Gringo contro tutti (kom., It. 1966, r. Bruno Corbuc-ci, i. Raimondo Vianello, Lando Buzzanca)	4.00 Varieté 4.30 Varieté: Dry vin 4.50 Športna oddaja 5.00 Dokumentarec: Quark speciale 5.10 Športne vesti 5.15 Film: Giulia in ottobre (dram., r. Silvio Soldi-ni, i. Carla Chiarelli) 5.40 Glasbena oddaja (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dnevnik in športni pregled 20.30 Vesti in nočni športni pregled	

Na prostem zemljišču v Ulici Puccini

V zelo kratkem času steče postopek za gradnjo slovenskega šolskega centra

V lanskem letu smo Slovenci v Gorici bili zelo zadovoljni, ker je rimska vlada nakazala nekaj nad pet milijard in pol lir za gradnjo stavbe za potrebe slovenskih srednjih šol v Gorici. Ta vsota sicer ni tolikšna, kot smo jo pričakovali, saj je predvideno, da bi za gradnjo stavbe ali stavb, ki bi zadoščale potrebam vseh naši šol, potrebovali še nekaj dodatnih milijard.

Že ob koncu sedemdesetih let je Konzulta za slovenska vprašanja pri goriški občinski upravi izdelala okvirni načrt za slovenski šolski center v južnem delu mesta. To zahtevo so takrat podprle politične stranke in v splošni varianti regulacijskega načrta mesta Gorice je bila izbrana lokacija. Gre za zemljišča v lasti pokrajinske uprave, ki so v Ulici Puccini, med stavbo Tehnično-industrijskega zavoda Galileo Galilei in med stavbami, kjer so profilaktični laboratoriji, nekdanji pokrajinski, sedaj pod upravo KZE. V teh starih stavbah je pred prvo svetovno vojno bila slovenska Deželna kmetijska šola, takratno posestvo pa so

uporabljali takratni slovenski dijaki za praktične vaje.

Kot smo izvedeli mora Goriška občina, kateri je bil nakazan denar za gradnjo te stavbe, v najkrajšem času izdelati načrt za gradnjo te nove šole. O tem bo v kratkem sklepal občinski

svet v Gorici. Rimska vlada namreč zahteva, da se z gradnjo šol, ki so bile finansirane z izrednim zakonom, prične čimprej. Na naši sliki je za sedaj šezapuščeno zemljišče, na katerem bodo zrasle stavbe slovenskih srednjih šol.

Goriški sklad bo letos razpolagal z 11,6 milijarde

Goriški sklad bo v letu 1987 upravljal skupaj 15,6 milijarde lir sredstev. Tako izhaja iz proračuna, ki so ga odobrili na predzadnji dan starega leta, potem ko je vlada, z dekretom, za eno leto podaljšala veljavnost zakona o goriški prosti coni. Na isti seji je razširjeni odbor goriške Trgovinske zbornice odobril tudi proračun za poslovanje posebne agencije za upravljanje proste cone.

Predvidena finančna razpoložljivost Goriškega sklada za tekoče leto znaša 11,6 milijarde lir. Dotok sredstev naj bi bil za 3,2 milijarde lir iz prelevmanov na kontingente blaga proste cone, 8 milijard lir pa naj bi črpali iz skladov tako imenovanega paketa Altissimi. Razliko predstavljajo aktivne obresti, ki so dozorele do konca lanskega leta.

Proračun posebne agencije za upravljanje proste cone znaša skoraj eno milijardo lir (984 milijonov). Od tega bo šlo 550 milijonov lir za tekoče stroške, razliko pa predstavljajo tako imenovane posebne postavke.

Med krajšo razpravo o finančnih načrtih je bila posebej naglašena potreba po izdelavi točnih smernic za porazdelitev sredstev Goriškega sklada. Trgovinska zbornica je že zbrala pisne predloge raznih strokovnih združenj in krajevnih ustanov. V prihodnjih tednih naj bi o teh predlogih razprav-

ljali. Zadeva je precej nujna, saj je treba porazdeliti še znatna sredstva iz lanskega poslovanja.

Na Vrhcu obisk treh kraljev

Vrhovci so že znani zaradi pozornosti za ohranjanje in oživljanje tradicionalnih vaških praznikov. Med te sodi tudi praznovanje prihoda treh kraljev, ki je močno vkoreninjeno v vrhovski tradiciji. Tri kralje bodo zato tudi letos primerno proslavili z obhodom po vaških hišah.

Mladina se bo zbrala v torek, v prvih popoldanskih urah in nato obiskala vse vrhovske domove. Zato prosijo vaščane, da bi bil v vsaki hiši kdo doma in obdaril tri kralje. Praznovanje bodo zvečer zaključili z zakusko in družabnostjo.

Ljudska knjižnica D. Feigel
Kulturni dom Gorica

vabita na srečanje s pisateljem

Cirilom Zlobcem

ob izidu knjige

**SLOVENSKA SAMOBITNOST
IN PISATELJ**

Uvodna beseda:

dr. MIRKO PRIMOŽIČ

V četrtek, 8.januarja 1987, ob 18.uri v mali dvorani Kulturnega doma.

včeraj-danes

V goriški občini so med 28. decembrom 1986 in 3. januarjem 1987 zabeležili gibanje prebivalstva kot sledi:
RODILI SO SE: Matteo Valentinuzzi, April Albertin, Marco Cicuttin.

UMRLI SO: 79-letni upokojenec Basilio Marega, 58-letni trgovec Edvard Zavadlav, 87-letna upokojenka Giorgina Pallich vd. Prinzi, 87-letna upokojenka Marija Turel vd. Pavletič, 87-letna gospodinja Maria Sillich vd. Balint, 78-letna gospodinja Maria Spazzapan, 66-letni upokojenec Oddo Schlaunich, 51-letni upokojenec Gino Cappelli, 79-letna gospodinja Albina Battisti vd. Colja, 92-letni upokojenec Giuseppe Gullin, 75-letna upokojenka Maria Samar vd. Spessot, 65-letni tehnik Leonardo Calligaris, 86-letna upokojenka Maria Zotti vd. Visintin, 49-letni bolničar Sergio Cumin, 64-letni upokojenec Luigi Vidoz.

OKLICI: karabinjer Gianni Carbonera in gospodinja Manuela Uliana, podoficir vojske Ezio Melissa in zdravnica Cristina Bordin, študent Andrea Petri in študentka Antonella Cravos, finančni stražnik Luigi Gabriele in uradnica Oriella Korecic.

KINO VITTORIA

**»HIGHLANDER,
L'ULTIMO IMMORTALE«**

Igra Christophe Lambert

kino

Gorica

VERDI 15.00-22.00 »Yuppies 2«.
CORSO 15.30-22.00 »Il burbero«.
VITTORIA 15.30-22.00 »Highlander, l'ultimo immortale«.

Tržič

COMUNALE 16.00-20.40 »I pirati«.
EXCELSIOR 14.30-22.00 »Italian fast food«.

Krmin

OBČINSKO GLEDALIŠČE 14.30-21.30 »Il raggio verde«. Režija Eric Rohmer.

Nova Gorica in okolica

SOČA 16.00 »Pes in mačka«, 18.00-20.30 »Moja Afrika«.
DESKLE 17.00-19.30 »Dirka cannonball II«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Villa S. Giusto, Korzo Italia 244, tel. 83538.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Comunale, Ul. Terenziana 26, tel. 44387.

POGREBI

Jutri v Gorici ob 11. uri Marija Medvešek vd. Taglianut iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločnik, ob 12.30 Marija Vouk vd. Sancin iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Štandrež.

Ob smrti Karla Frandoliča izrekajo soletniki iz doberdobske občine iskreno sožalje hudo prizadeti družini.

Še odprti problemi pred povratkom v šole

Stališče dijakov o dogodkih pred božičnimi počitnicami

Čez nekaj dni se bodo dijaki spet vrnili v šole, vprašanje pa je, kakšen bo začetek pouka v novem sončnem letu. Zadnji šolski dnevi v lanskem letu, tik pred božičnimi počitnicami, so bili precej razburkani in razburjivi. Po nekaj stavkah in skupščinah je skupina predstavnikov dijaškega gibanja simbolično zasedla italijanski znanstveni licej. Pri tem je po verziji šolskih oblasti prišlo tudi do nasilnega obnašanja in povzročanja škode na šolski opremi. Odtod prijave nekaterih dijakov policiji in ponovne manifestacije ter protesti dijaškega gibanja, ki zavrača obtožbe o nasilju.

Kljub počitnicam se je dijaški odbor v prejšnjih dneh oglašil z daljšim tiskovnim poročilom, v katerem obnavlja potek dogodkov. Dijaki postavljajo v ospredje predvsem probleme, zaradi katerih je prišlo do protestov in poskusa zasedbe znanstvenega liceja. Že več mesecev zahtevajo namreč javno dvorano, v kateri bi priredili razpravo o verouku v šoli ter prostor, ki bi ga imeli dijaki na razpolago za t. i. samoupravne dejavnosti: s tem mislijo na diskusije, glasbene, gledališke in druge kulturne prireditve, pa tudi na nekaj dijaški servis z uslugami na področju turizma, občasnega zaposlovanja in podobnega, ki bi ga upravljala v ta namen ustanovljena dijaška zadruga.

Večkrat postavljeno zahtevo po takem prostoru in krajevnih oblasti, predvsem Pokrajina in Občina, sistematično prezirale. Edino Kulturni dom — ugotavljajo dijaki — nam je brezplačno na razpolago, kar pa nam prinaša obtožbe o instrumentalizaciji. Namen zasedbe je torej bil samo ta, da bi z odmevnejšo pobudo zdramili javnost in upravitelje. Ob tem dijaki zavračajo obtožbe o namernem nasilju in zmanjšujejo govorice o povzročenih škodi (»razbito vazo smo še isti večer nadomestili z drugo, več vredno«). Zato zahtevajo prekinitev disciplinskih postopkov proti obtoženim dijakom.

Glede javne dvorane in prostorov za zbiranje je iz tiskovnega poročila mogoče razbrati namen dijakov, da vztrajajo pri svojih zahtevah, kljub dokajšji skeptičnosti ob obljubah javnih upraviteljev. Zato pozivajo druge družbene sile naj podprejo upravičeno zahtevo mladim po prostoru za združevanje in sodelovanje.

Izleti Primorskega dnevnika

V goriški upravi Primorskega dnevnika, Ulica 24. maja 1, bodo jutri, v ponedeljek, vpisovali za tri izlete našega dnevnika od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Kot je znano priraja letos naš dnevnik izlete na otok Elbo, v Berlin in v Indijo. Pohitite z vpisom, ker bo število razpoložljivih mest omejeno.

Šolska prireditve v Štandrežu

Predzadnji dan pouka je osnovna šola Fran Erjavca iz Štandreža priredila božičnico v župnijskem domu Anton Gregorčič. Sodelovali so vsi šolarji in se predstavili z deklamacijami, petjem in daljšimi nastopi.

Osrednji del je bil prizor Janeza Povšeta »Kaj si za božič želim«, ki je dal prireditvi tudi naslov. Vsebinsko nam delo prikazuje božične želje otrok iz različnih družbenih okolij in na prijeten način vzgaja naše najmlajše v ljubezni do sočloveka.

Na odru so nastopili trije snežaki, skupina zajčkov, pastirčki s svečkami, snežinke, živo božično drevesce in ob spremljavi klavirja ustvarili res doživeto in praznično razpoloženje. Ob zaključku je združen šolski zbor zapel še nekaj priložnostnih pesmi.

K uspehu prireditve je pripomogel tudi štandreški rajonski svet, ki jo je denarno podprl. Obiskovalci so s prostovoljnimi prispevki obdarili sklad Mitja Čuk. Predstavnica omenjenega sklada, gospa Stanka Čuk, je ob koncu božične prikazala šolarjem in odraslim pomen in namen sklada. Učenci so tako vnovič slišali, da marsikateri otrok ni tako srečen, da bi bil popolnoma zdrav. (M.)

Čeprav z zamudo, objavljamo ta prispevek, ki smo ga v redakcijo dobili šele pred kakim dnem, z dokajšnjo zamudo. Sodelavce bi zaradi tega prosili, da nam svoje prispevke posredujejo hitreje.

V petek zvečer in včeraj zjutraj

Megla: zaprto letališče otežen avtomobilski promet

uraah je bil ponekod promet še precej otežen, še zlasti v smeri Benetk.

Posledice je imel seveda tudi letalski promet. Letališče v Ronkah je bilo neuporabno v petek popoldne in zvečer. Zaradi tega nista prileteli letali iz Milana in iz Rima. Prav zaradi tega nista včeraj zjutraj vzleteli letali namenjeni v ti dve mesti. Letalski promet pa se je normaliziral v kasnejših urah na progah z Rimom kot z Milanom. Priletoelo je tudi čartersko letalo iz Sovjetske zveze, s katerim so se pripeljali furlanski delavci, ki tam gradijo tovarne po naročilu videmskih podjetnikov Danieli in Cogolo. Predvidevajo, da bodo danes letala vozila normalno iz in v Rim, Milan ter London.

Kresovi

Tudi letos bodo v Furlaniji in Bizjakariji za praznik sv. treh kraljev prižgali kresove. Navada sega v stare, predkrščanske čase. Kmetje so takrat po pihanju vetrov na ta večer sklepali kakšna bo prihodnja letina. Navado sežiganja kresov so obudili pred leti. Ponekod tem ognjem pravijo »sejme«, drugod »pignarui«. Pa še vrsto drugih nazivov imajo. Tak ogenj bodo v torek zvečer prižgali tudi v naselju Sv. Ane v Gorici.

● Trgovine bodo jutri, zaradi torkovega praznika, ves dan odprte. Mesnice bodo odprte tudi popoldne, peki bodo pripravili dvojno zalogo kruha.

Nova telefonska številka
PROMETNE POLICIJE V GORICI
22-333

Prevečkrat zamudno odnašanje odpadlega stekla iz Gorice

V minulih prazničnih dneh smo v časopisju brali, da so v več krajih države, iz raznoraznih težav, zamujali z odnašanjem smeti v uepeljevalnike. Še zlasti je bilo to hudo v Trstu, kjer se je v dneh pred božičem nabralo veliko smeti.

V Gorici kaj takega nismo doživeli. Kljub temu pa tudi pri nas je bilo marsikaj narobe, kot nazorno kaže naša slika. V raznih krajih mesta so posebne posode za zbiranje stekla in papirja. Za oboje skrbijo zasebna podjetja, ki to blago odnašajo v tovarne, da tam odpadke predelajo. Ob praznikih pa se je nabralo toliko praznih steklenic, da so z njimi Goričani napolnili posebne posode. V posodah pa ni bilo dovolj prostora za vso staro stekleno šaro. Zaradi tega je bilo okrog teh posod vse polno praznih steklenic. Slika smo posneli v naselju Sv. Ane, podobno pa je bilo tudi drugod v Gorici.

Podjetje, ki skrbi za odnašanje steklenih odpadkov, bi moralo poskrbeti za pogostejše izpraznjenje posod v Gorici. To še zlasti zato, ker, kot trdijo v samem podjetju, ki ima pri tem seveda zaslužek, so Goričani zelo disciplinirani. Sorazmerno s številom prebivalstva pri nas in v drugih mestih utegnejo zbrati v Gorici največ steklenih odpadkov. To pomeni, da disciplinirano spravljamo steklene odpadke v posebne zbiralnike, in ne med drug odpadni material.

Urniki prehodov čez mejo v letošnjem januarju

V mesecu januarju so mejni prehodi druge kategorije, med katere so vključeni prehodi za maloobmejni promet s prepuščnicami in dvolastniškimi prehodi, na Goriškem odprti po sledečih urnikih.

MIRNIK: od 7. do 19. ure; ob nedeljah in delavnikih od 8. do 18. ure.

ŠKRLJEVO: prehod je od 15. decembra do 15. junija zaprt.

JENKOVO: od 7. do 19. ure; ob nedeljah in praznikih odpirajo prehod ob 8. uri.

PLEŠIVO: od 7. do 19. ure; ob nedeljah in praznikih od 8. ure dalje.

CEGLO: od 8. do 17. ure; ob nedeljah in praznikih je prehod zaprt.

VIPOLŽE: od 6. do 18. ure; ob nedeljah in praznikih odpirajo prehod ob 7.30.

UKLANCI: od 8. do 17. ure; ob nedeljah in praznikih ter ponedeljkih, torkih in sredah je prehod zaprt.

ŠTEVERJAN: od 7. ure do 18. ure; ob nedeljah odpirajo prehod ob 8. uri.

PODSABOTIN: od 7. do 18. ure; ob nedeljah je prehod zaprt.

STMAVER: prehod je zaprt do 1. junija.

SOLKAN 2 (dvolastniški): od 10. do 17. ure; ob nedeljah in praznikih je prehod zaprt.

SOLKAN 1: odprt vsak dan, ob delavnikih in praznikih, od 6.30 do 19.30.

UL. SV. GABRIJELA: od 7.30 do 19. ure; ob nedeljah in praznikih odpirajo prehod ob 8.30.

RAFUT: od 8.30 do 17. ure; ob nedeljah in praznikih je prehod zaprt.

ŠEMPETER: odprt vsak dan, ob delavnikih in praznikih, od 7. ure do 19.30.

MIREN: od 6.30 do 19. ure; ob nedeljah odpirajo prehod ob 7.30.

DEVETAKI: od 8. do 18. ure; ob nedeljah in praznikih zapirajo prehod ob 19. uri, ob sobotah pa ga odpirajo ob 7. uri.

PALKIŠČE-MIKOLI: prehod je zaprt do 1. marca.

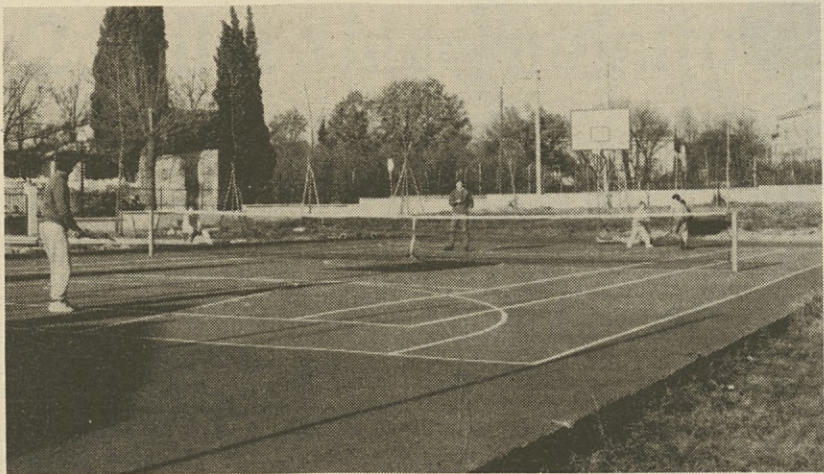
JAMLJE: odprt vsak dan od 8. do 19. ure.

Gorel je furgon

Goriški gasilci so včeraj ponoči posegli v Ul. Signorini v Gorici, kjer se je vnel furgon ape. Vozilo je lastnik Walter Furlan, ki stanuje v isti ulici, pustil kar pred hišo. Gasilce so poklicali okrog 2.30 ponoči. Takojšen poseg je preprečil, da bi se ogenj razširil. Gmotna škoda je tako precej omejena: poleg vozila je ogenj poškodoval nekaj zidarskega orodja, ki je bilo na furgonu. Nepojasnjeni ostajajo vzroki požara.

Pogovor z dr. Lavrenčičem in dr. Černicem

V Doberdobo bodo uredili park in igrišče za potrebe šolske in druge mladine

Doberdobska Občinska uprava je začela popravljati igrišče v parku za šolo. Obrnili smo se do župana dr. Marija Lavrenčiča in postavili smo mu nekaj vprašanj v zvezi z deli v teku. Intervjuja se je udeležil tudi dr. Černic, odbornik za šolstvo in kulturo.

Vpr.: Gospod župan, kako je prišlo do tega, da ste se odločili, da boste popravili športno igrišče?

Odg.: Ugotovili smo, da ni bilo v vasi nobenega primerne športnega prostora ali igrišča. Mladim smo hoteli priti naproti, da se bodo sedaj lahko mirno ubadali s športom na za to določenem in organiziranem prostoru. Na novem igrišču bo možno igrati odbojko, košarko in tenis. Podjetje pa nam je zagotovilo, da pod zdrži lahko tudi kotlanje. Vendar moramo to trditev še preveriti.

Vpr.: Kako ste prišli do potrebnih finančnih sredstev?

Odg.: Ves denar izhaja iz občinskega proračuna. Za obnovo ploščadi smo potrosili 11 milijonov lir. Oprema pa nas je stala skoraj pet milijonov lir. Vsekakor dela še niso zaključena. Predvidena je tudi razsvetljava. Z varianto smo ugnili vključiti tudi ta del razsvetljave h glavnemu vaškemu odseku, za katerega smo dobili posojilo 120 milijonov lir. Vendar ne bo razsvetljeno samo športno igrišče. Poskrbeli smo tudi, da bo dobro osvetljen ves občinski park.

Vpr.: Dr. Černic, kateri je namen tega igrišča? Ali je ta obnovev nekako vezana na otvoritev nove srednje šole?

Odg.: Povezano vsekakor je, nismo pa obnovili igrišča samo zaradi tega. Igrišče, nova knjižnica in drugi važnejši objekti, ki smo jih uresničili ali obnovili, spadajo v našo politiko več-

namena je, da se temu v bodočnosti izognemo.

Vpr.: Gospod župan, že dolgo vrsto let manjka v doberdobski občini prepotrebni objekt. Ali bo telovadnica v tej kraški skupnosti kmalu realnost?

Odg.: Že vrsto let se borimo, da bi to dosegli. Na podlagi finančnega zakona je Občinska uprava poslala prošnji na deželnega nadzornika za šolstvo in na deželni odbor za šolstvo in kulturo. Ta dva organa namreč programirata dodeljevanje fondov za gradnjo športnih objektov, ki so povezani s šolami in drugimi dejavnostmi. Treba je namreč dokazati, da bo objekt polifunkcionalen. Naš predlog je bil sprejet in vključili so ga v deželni seznam posegov za športne objekte. To pa še nič ne pomeni. Dokler ne bodo odobrili podpore, ni namreč nobene zagotovitve.

Vpr.: Kaj pa vi mislite o tem, dr. Černic?

Odg.: Občinska uprava s samostojnimi sredstvi ne bo utegnila zgraditi tega objekta v doglednem času. Žal pa je ta objekt iz leta v leto prepotrebnejši. Ugotavljamo namreč, da se mnogo mladine športno udejstvuje. V prvi vrsti mislim na tiste, ki se ne ubadajo z nogometom, zato morajo k drugim društvom na treninge. Mnogo jih namreč nastopa za Dom, Val, Sovodnje itd. S preureditvijo smo naredili prvi korak na tej poti. Zgrešeno se mi namreč zdi, da se v naši vasi goji samo ena panoga. Če kritično pogledamo na sedanj položaj, lahko ugotovimo, da vse to deluje zelo omejevalno na mladino. Zato upamo, da se bo na novem igrišču razvil tudi nov pogled na telesno kulturo.

MARKO JARC

60 let Edija Maligoja

Jutri, v ponedeljek, 5. januarja, bo Edi Maligoj iz Podgore praznoval svojo šestdesetletnico. Prav je, da se ga ob tej priložnosti spomnimo, saj je Maligoj eden tistih ljudi, ki so skozi vse življenje veliko prispevali vsej naši skupnosti, v tem primeru še posebej podgorski, kjer naš Edi živi.

Edi Maligoj je delavec. Izhaja iz delavske družine. Sedaj je seveda že upokojen, saj se je kot zelo mlad zaposlil v ladjedelnici CRDA v Trzinu v že daljnem letu 1942.

Po razpadu kraljevo-fašistične Italije v septembru 1943 se je takoj vključil v osvobodilno borbo. 1. aprila 1944 pa je odšel v partizane. Boril se je v Briško-Beneškem odredu, nato pa v 17. brigadi, kjer je opravljal dolžnosti kurirja. Že od vsega začetka se je vključil v SKOJ. Ob koncu vojne v aprilu 1945 je z drugimi delavci branil podgorsko tekstilno tovarno pred četniki. Takrat je nekaj delavcev tudi padlo.

Po osvoboditvi se je takoj vključil v vaško društveno življenje. Bil je dolgo let in je še danes tajnik sekcije VZPI-ANPI za Podgoro. Vedno je bil in je seveda povsod aktiven. V prosvetnem društvu, med športniki, med bivšimi borci in tudi v politiki je bil vedno med prvimi. Že leta 1975, ko so v gorški občini ustanovili rajonske svete, je bil izvoljen za predsednika sveta v Podgori. Izvoljen je bil na listi Komunistične partije. Predsednik rajonske skupščine je tudi danes, že v tretje.

Ko smo si v letu 1972 v Podgori zastavili nalogo zgraditi spomenik padlim partizanom, je bil Edi Maligoj v prvi vrsti kot pobudnik, organizator in tudi graditelj. V zapisu o opravljenih prostovoljnih delovnih urah ga najdemo med prvimi, saj je, od skupnih 4.500 prostovoljnih delovnih ur sam

naredil kar 440. Spomenik smo v Podgori, po nekajletnih pripravah in zbiranju denarja, zgradili leta 1975 v šestih mesecih.

Lahko upravičeno rečemo, da se je Edi Maligoj vedno oprijel kateregakoli dela, ki smo ga začeli. Zaradi tega je nekaj čisto naravnega, da mu ob tem življenjskem jubileju čestitamo, v podgorskih društvih ter organizacijah, čestitamo vsi, ki smo kdajkoli sodelovali z njim na raznih področjih, vsi, ki spoštujemo njegova prizadevanja, vestnost in trud, seveda z željo, da bi bil še dolgo, vedno z nasmeškom na ustnicah, v našem krogu.

SAVERIJ ROŽIČ

Koncerti v Trzinu

Že v tem tednu bodo v mestnem gledališču v Trzinu nadaljevali s koncerti letošnje abonamske sezone, ki jo je pripravil tržaški kritik De Inconterra, zanjo pa skrbi Občinska uprava v Trzinu. Sezona je zelo pridobila na ugledu in jo danes kritiki upravičeno štejejo kot najboljšo v vsej naši deželi.

V januarju bosta na sporedu dva koncerta, prvi 9. januarja, ko bomo lahko poslušali koncert glasbenih komadov italijanske renesanse in obdobja angleške kraljice Elizabete, drugi pa 27. januarja, ko bodo na sporedu Mozartove skladbe.

Nizozemska mezzosopranistka Lucia Meeuwssen in japonski igralec na lutnjo Toyohiko Satoh bosta izvajalca prvega koncerta. Prva je solist ansambla Intercontemporains Pierra Bouleza. Za seboj ima uspešno koncertno kariero. Njenih je več plošč srednjeveške in renesančne glasbe. Dobila je prvo nagrado Janine Micheau na mednarodnem natečaju v Den Bosch. Japonski glasbenik pa je igral tudi na kitaro, nastopal na koncertih in dobil več nagrad. S podobnimi instrumenti je nastopal v več svetovno znanih ansamblih. V zadnjih letih je z lutnjo velikokrat koncertiral v Avstriji, Nemčiji, ZDA, Kanadi, Nemčiji, Franciji, Švici.

Čprav je v veljavi le nekaj let

V Trzinu je nastala potreba za spremembo regulacijskega načrta

V Trzinu bodo spremenili regulacijski načrt, pa čeprav so ga sprejeli šele pred nekaj leti. O tem so razpravljali in sklepali na zadnji lanskiji seji tamkajšnjega občinskega sveta. Vedeti je sicer treba, da morajo v Trzinu, ob sestavi regulacijskega načrta upoštevati tudi potrebe sosednjih občin Ronk in Štarancana, kajti v več krajih so ulice iste za vsaj dve občini. Nekdanje poljske poti so namreč danes postale sestavni del urbanih središč in v številnih krajih sploh ne veš ali si na ozemlju Trzina, Štarancana ali Ronk. Oddod torej potreba po skladnem razvoju, ki ga mora seveda sprejeti tudi Deželna uprava.

Nov načrt za tržiško občinsko ozemlje bo izdelal arhitekt Gualtiero Pin. V Trzinu morajo namreč upoštevati dejstvo, da pred leti sprejete smernice ne odgovarjajo več. Prišlo je do novih potreb, pa čeprav se je prebivalstvo rahlo znižalo. V samem mestnem središču bodo morali spremeniti nekatere gradbene norme. To upoštevajoč dose-danjo prakso in težave s katerimi so se

srečevali graditelji. Istočasno pa bodo spremenili tudi nekatere norme za gradnjo na zemljiščih, ki so na robu občinskega ozemlja.

Baletna predstava

V okviru ciklusa prireditev Glasba in čas bo v petek, 9. t. m., v deželni avditoriju baletna predstava v izvedbi skupine Il Ballarino. Predstava bo zanimiv program renesančne glasbe in plesov, zlasti florentinskih. Skupino Il Ballarino vodi Andrea Francalanci.

♦ Komunistični deželni svetovalci Bratina, Iskra in Padovan so predsedniku deželnega sveta poslali interpelacijo v zvezi s črtanjem slovenskih smerokazov na Krasu ter mazanjem spomenika padlim na Palkišču. Hočejo izvedeti, kaj namerava narediti predsednik deželne vlade, da se kaj takega ne bo ponovilo.

D CELOLEETNA URED NAROČNINA

do 31. 1. 1987

95.000 LIR

CENA DNEVNIKOV
= 700 LIR X 300 = 210.000 LIR

1LETO = 300 št. primorski

95.000 LIR = D CELOLEETNA
URED NAROČNINA

210.000 - 95.000 =

115.000

PRIPRAVEK!

GOSPODJE STE REZERVIRALI?

Verzije Rover Serije 800. **825 Sterling:** 2500-kubični, 24 ventilov, elektronsko vbrizgavanje goriva Multipoint, 173 KM, 215 km/h, 0-100 v 8,3", serijska ABS, usnjeni sedeži. **820 Sterling in Si:** 2000-kubični, 16 ventilov, elektronsko vbrizgavanje goriva Multipoint, 140 KM, 205 km/h, 0-100 v 9,4".

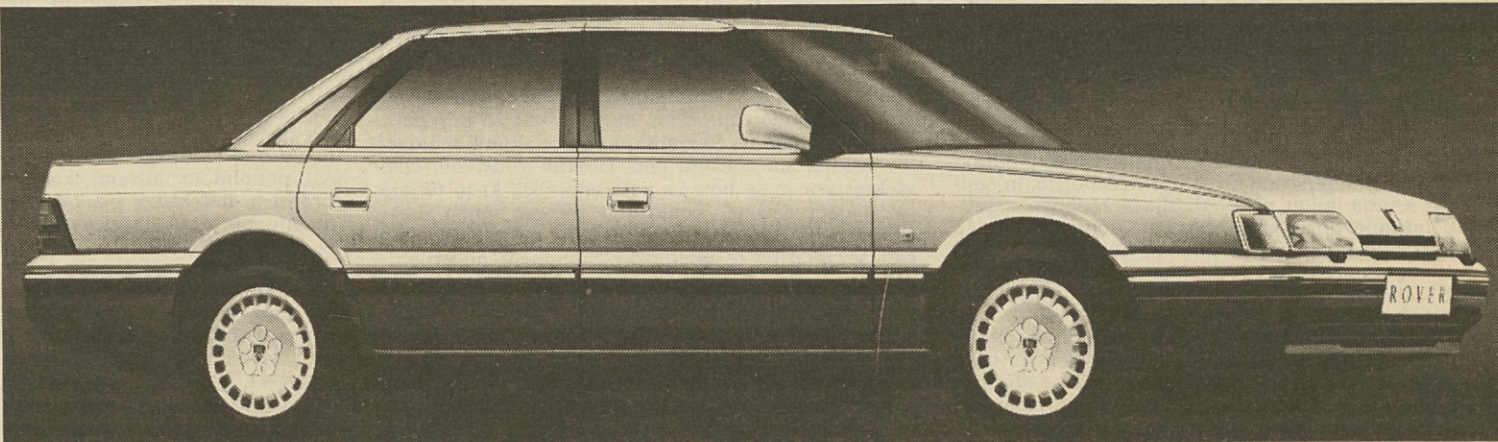

NOVA ROVER SERIJA 800

AUSTIN ROVER
ZASTOPSTVO
ZA GORICO IN POKRAJINO

TOMAUTO S.A.S.
Ul. Nizza 15 - Tel. 0481/83923 - GORICA

VAS VABI V SOBOTO, 10., IN NEDELJO, 11. t. m.,
NA URADNO PREDSTAVITEV NOVEGA ROVER 800

Knjiga esejev Cirila Zlobca

Slovenska samobitnost in pisatelj

Ace Mermolja

Knjiga pesnika Cirila Zlobca »Slovenska samobitnost in pisatelj« prinaša razmišljanja, eseje, posege in članke o nekaterih bistvenih vprašanjih, s katerimi se soočamo vsi Slovenci. Poudarjamo vsi, ker so naše poti in stranpoti hočeš nočeš skupne, ne glede, če živimo v matični domovini ali v zamejstvu.

Vprašanja, ki se jih Zlobec dokaj odkrito in brezkompromisno loteva, so zapisana v znamenju krize in ponovne ogroženosti. Tu so: gospodarska kriza, zaostreni odnosi med narodi v Jugoslaviji, teze o »jugoslovanstvu«, moralna kriza, ki zajema tudi politiko, pritiski na Slovence z obtožbami nacionalizma, ki bi radi izpodkopali našo samobitnost itd. Pisatelj govori še o možnosti, ki jih imamo Slovenci, da se uveljavimo v Evropi in svetu, o sožitju s sosednjimi narodi in narodnostmi. Zlobec se v knjigi sprašuje tudi o sistemih, ki uravnavajo poti slovenske kulture in literature.

Zajeti vsa vprašanja v eno samo recenzijo je silno težko, saj bi lahko napisali daljše razmišljanje ob vsakem pisateljevem članku. Ker pa to ni mogoče, bomo izpostavili le nekatere misli in probleme, ki se nam zdijo bistveni. Bolj kot za oceno nam gre za kompas, ki naj kaže smer k iztočnicam knjige.

Knjiga »Slovenska samobitnost in pisatelj« se prične s posegoma, ki ju je Zlobec imel ob milanski in tržaški predstavitvi Cankarjeve knjige Martin Kačur, ki jo je v italijansčino prevedel Arnaldo Bressan. Sledita posega, ki ju je pisatelj imel na posvetu o slovenski in furlanski kulturi, ki je bil v Ogleju ter na srečanju dežel Alpe-Jadran, ki je bilo v Benetkah.

Že v omenjenih posegih lahko razberemo eno izmed Zlobčevih temeljnih misli, ki je po svoji formulaciji enostavna, skoraj samoumevna, čeprav je izrečena v času, ki jo ostro zaznamuje, tako, da preneha biti nekaj enostavnega ali celo samoumevnega. Zlobec tako pravi, da Slovenci stoletja nismo imeli svoje države, svoje avtonomne politike, svojega samostojnega gospodarstva itd. Zato je zavest o naši biti vzdrževala prav kultura in v ožjem smislu literatura. To osrednje mesto kulture se potrjuje tudi danes, kot da krize izluščijo naš bistveni energetske izvir.

Druga Zlobčeva misel je, da je lahko kultura majhnega naroda po svoji intenzivnosti prav tako »velika« in pomembna kot so kulture velikih narodov. Oba Zlobčeva argumenta sta zgodovinsko dokazljiva, čeprav bi se prvi lahko zdel romantično obarvan, drugi pa bolj načelna izjava. Glede teze o osrednjem mestu, ki ga ima kultura, ne moremo mimo dejstva, da ni bilo globokih premikov v slovenski stvarnosti, ki bi jih ne zaznala in tudi utemeljila kultura, še bolj literatura. Glede drugega vprašanja moramo zapisati, da smo se Slovenci, kljub maj-

hnosti, razvili v evropski narod, ki je sposoben dojeti, razčleniti in sooblikovati najgloblje civilizacijske in kulturne pretese.

Drugo dejstvo, ki ga moramo izpostaviti, je Zlobčeva suverena pokončnost, s katero izraža svoje misli. V tem smislu je celotna knjiga injekcija vitalnosti in poguma, ki v časih neviht in megla lahko samo koristi.

Zlobčev notranji ogenj razplamt v hudi polemiki, ki je nastala ob skupnih šolskih jedrih. »Jedrsko vojna«, kot jo sam Zlobec imenuje, je svojevrsten absurd in vendar se je ta vojna bila in ni gotovosti, da so vsa kopja zakopana. Koliko polemik, posegov, žolčnih razprav je bilo potrebnih, da se blokira načrt o šolskih jedrih, ki naj bi vsem Jugoslovanom zajamčil vsejugoslovansko (že kar državniško) izobrazbo. Ob tem bi se seveda potuhnili narodna kultura. Že sam program pouka književnosti bi zreduciral na smešni minimum imena pesnikov in pisateljev, ki bi jih naši otroci »spoznali« v šoli. Ker je takšen projekt rabil neko »višjo« legitimacijo so ga opremili s slogani, kot so marksistični pogled na svet, oblikovanje vsestranske razvite ustvarjalne, samoupravne in drugače opredeljene osebnosti. Tu so še razredna zavest in drugo. Marksistični pogled na svet omenjamo tu kot geslo, saj so bila jedra le slaba karikatura marksističnega pogleda.

Zlobec je na vse to ostro reagiral in se angažiral v izpodbijanju tez, ki so jih uporabljali kot odskočno desko za jedra. Stvar je šla tako daleč, da si je pisec zastavil tudi vprašanje o »Narodni in/ali razredni zavesti«. Z imeni Cankarja in Kardelja je dokaj nazorno pokazal, kako sta narodna in razredna zavest veliki večini slovenskega naroda pomenili in pomenita osnovo za to, da smo resnično »vzeli

usodo v svoje roke«. Zlobec je v svojem razmišljanju jasen in postavlja naslednje izhodišče: »Nacionalna zavest brez nacionalizma in razredna zavest brez doktrinarske demagogije.« Upamo si zapisati, da so bila jedra sad bodisi nacionalizma bodisi doktrinarske demagogije in seveda še česa drugega. Jasno je, da je moral Zlobec načeti dilemo, ki je bila stalno prisotna v delavskem gibanju in to ne samo v Jugoslaviji.

Tretje poglavje Zlobčeve knjige nosi naslov »Samospraševanje«. Že v prvem eseju »Navzočnost besede« pisec ugotavlja, da je prišlo v naši kulturi do »nezaželjene delitve dela«. Na eni strani je »zatomizirana, nepovezana, molčeča ustvarjalna kultura«, na drugi strani pa beležimo dokaj živahno razpravljanje o funkcionalnosti kulture v družbi. Gre tu v bistvu za razpravo o »poteh in stranpoteh kulture«. Razsojanje o tem, kaj je »koristno« in kaj ne zamenja razmišljanje o sporičilih ustvarjalne kulture. Poleg tega vidi Zlobec krizo kulturnih kadrov, v bistvu pa mu gre za to, da bi bolj prisluhnili besedi ustvarjalcev in jim dali večjo težo pri načrtovanju kulturnega razvoja. Gre torej za stvari, ki jih gre premisliti tudi pri nas.

Zlobec nadalje razmišlja o slovenskih avantgardah pa o knjigah, ki so se lotile tako imenovanih tabu tem. Pisatelj se odkrito zavzema za tak ustroji književnosti, ki upošteva različne tendence. Odklanja ekskluzivizem, ki je na Slovenskem škodil marsikateremu veljavnemu pisatelju, ker je bil pač neuvrščeni. Zanimiva so tudi Zlobčeva opažanja o romanih, dramah itd., ki so se lotevali in se loteva-

ju kočljivih problemov iz preteklosti, kot so Goli otok, Dachauski procesi in podobno. Literatura je tu napravila korak dlje od zgodovinopisja, gre v bistvu za to, da se literatura »izreka o stvarih, za katere naše zgodovinopisje še ne ve, kako bi se jih lotilo«. Zlobec je tudi prepričan, da bo o tej literaturi mogoče razpravljati, ko se bo val različnih efektov in reakcij umiril in se trditve ne bodo avtomatično selile iz literarnega na politično področje. Vsekakor se nam zdi bistven prav pristop zgodovinarjev in celotnega sistema, ki bo omogočil zgodovinarjem dokumentirano pisanje.

Posebno velja opozoriti na Zlobčev esej »Za narodno in kulturno identiteto«. Pisec si tu zastavlja dokaj pomembno vprašanje. Gre za to: Slovenija je izdelala razvojni program do leta 2.000. Program bi moral po vseh pravih vzbuditi obširno razpravo, saj gre za projekcijo našega življenja in razvoja, ki nas pelje v novo tisočletje. Pa vendar burne razprave ni bilo. Diskusije o Golem otoku, o dachauskih procesih in drugih kočljivih zgodovinskih temah so zdalec preglasile futurološka razmišljanja. Zlobčev stališče do tega pojava je naslednje: »O dilemah in razprtijah izpred štiridesetih let razpravljamo kot ob odprtih ranah sedanjega trenutka, pota, ki bodo uravnavala naše življenje čez deset, petnajst let, se nam zdijo meglena in daljna kot Rimska cesta.« Zaključni pa: »Narod, ki je bolj zagledan v preteklost kot v prihodnost, je narod v stiski.«

Poglavje »Za nacionalno samobitnost« se loteva vsesplošnih jugoslov-

vanskih tem; v ospredju je seveda narodno vprašanje. Poglavje se prične z novosadskim pisateljskim kongresom (18.-20. V. 1985). Takrat je imel Zlobec zelo oster poseg, ki je vznemiril vsa jugoslovanska javnost. Zatrnil je, da morata biti odgovorna za svoje delo tako pisatelj kot politik. Pisatelj je »odgovoren tudi za knjigo, ki jo je napisal pred 20. leti. Na kakem drugem področju lahko kdo zapravi milijarde, pa vendar kmalu na to pozabimo, če sploh kdaj zvemo, kdo je bil za to kriv.«

Prav v smislu te odgovornosti se je zagrizel v vprašanje unitarizma in direktno vprašal delegate: »Geslo bratstvo in enotnost poznamo že iz vojne. Ob tej priložnosti se sprašujem: Tovarši, smo se ob njem zamislili? Kaj še hočete več od bratstva in enotnosti? Hočete zdaj še skupništvo, prežemanje, kar bi bila pri nas lepa ljudska beseda za to, kar v drugih deželah razumejo kot asimilacijo.«

Tako ostro zastavljeno vprašanje je seveda vzbudilo val polemik. Zlobec pa se je dotaknil še vrsto drugih kočljivih vprašanj: od razčlenjevanja pojmov, kot sta nacionalnost in nacionalizem pa do zloglasne »Bele knjige«. Bil je to interni dokument komisije za idejno in teoretično delo pri CK ZKH. Bela knjiga v bistvu piše o pisateljih in delih, ki so se dotaknili na kritičen način nekaterih družbenih in zgodovinskih stvarnosti v Jugoslaviji.

Zadnje poglavje knjige »Slovenska samobitnost in pisatelj« se glasi: »Smo Slovenci kulturno zaostali narod?« V eseju »Enotnost v različnosti« se Zlobec sooča z današnjostjo »neomejenih informacij, znanstvenega napredka, kompjuterjev, raket itd.« Ob tem pravi: »Zdi se, da postaja človek vedno bolj številka. Tehnološki razvoj se prikazuje kot velika uravnilovka.« Po drugi strani pa pisec ugotavlja, da nikoli ni bilo toliko spopadov, žarišč napetosti, gospodarskih, kulturnih in drugačnih razlik. V tem svetu je narodna zavest še kako pomembna, saj lahko človek v območju naroda najde tisto polnost bivanja, ki pomeni duhovno, kulturno in drugo bogastvo. In vprašanje o našem mestu v Evropi? Zlobec trdi: »Prepričan sem, da je prav kultura (ustvarjalna) naša najmočnejša možnost, čeprav je treba v to plemenito orožje nekaj investirati, vendar niti približno toliko, kot zlahka vlagamo v razna orožja smrti.« Biti v Evropi pa pomeni povsem globoko zavest o naši samobitnosti. Skratka, moč moramo iskati v sebi. Iskanje te moči je tudi bistvo Zlobčeve knjige.

Knjiga »Slovenska samobitnost in pisatelj« je delo, ki zadeva vseh nas, tudi tiste Slovence, ki živimo v zamejstvu oziroma zamejstvih. Temeljna slovenska in jugoslovanska volišča bodo po vsej verjetnosti tudi vedno bolj naša. Tak dokaz je na primer pisanje Vjesnika o vlogi manjšin, pa ne samo Vjesnika...

revije

Sodobnost

Revija »Sodobnost« se je od leta 1986 poslovala z zajetno številko, v kateri je tudi kazalo štirinadesetega letnika. Kot zanimivost naj omenimo, da so lani v Sodobnost prispevali samo štirje naši književniki, in sicer Marij Čuk, Marko Kravos, Ace Mermolja in Zlatka Obid Lokatos.

Glavna teža pričujoče številke je vsekakor na odprti tribuni o slovenskem narodnem značaju. Gre za tematico, o kateri je bil govor na štirinajstem Plenumu kulturnih delavcev OF (Bled, 5. in 6. novembra). Dvodnevna razprava je pokazala, s kolikšno resnostjo in odgovornostjo razmišljamo Slovenci o svoji zgodovinski, družbeni, nacionalni ter intimno človeški usodi. Zato se je uredništvo revije odločilo, da ponatisne nekaj značilnejših razprav s tega zborovanja. Tako so objavljena razmišljanja Josipa Vidmarja, Boga Grafenauerja, Janka Prunka, Dimitrija Rupla, Jaše Zlobca, Veljka Rusa in Janka Malleja.

Zaradi obširnosti omenjene tematike je drugim področjem odmerjen skromnejši prostor. Kljub temu se je revija spomnila slovenskega pesnika Jožeta Udoviča z zapisom Bratka Krefeta, Janez Menart prispeva pesnitev o bitki pri Sisku, Manca Košir intervju z Miho Pogacnikom. V leposlovnem delu so prispevki Mile Kacič, Lojzeta Kovačiča, Pavla Oblaka in Ivana Cimermana.

V zbirki Znameniti Slovenci pri DZS

Življenje in dediščina Borisa Kidriča

JANEZ POVŠE

Potem ko prodorna zbirka »Znameniti Slovenci« doslej ni raztegnila svoje pozornosti predvsem izven kulturne in deloma znanstvene sfere, je s knjigo o Borisu Kidriču Leva Modica kar dobesedno vzela za predmet svojega obravnavanja politično osebnost, kakršna je bila z vsemi vlakni svojega življenja — kot je znano — ravno podobna citiranega profila. Seveda navedeno mnenje ne odpira kritičnih pomislekov, narobe: poglavitni kulturni ustvarjalci so v zgodovini slovenskega naroda tako rekoč vedno vpeti tudi v politično sfero, nanjo vplivajo celo programsko. Dovolj se je spomniti le n. pr. Trubarja, Prešerna, Levstika, Cankarja.

Boris Kidrič je (politična) osebnost, ki je v obravnavano zbirko uvrščena z vso upravičenostjo, in čeprav se knjiga sploh ne pogloblja v njegovo zasebnost, intimno doživljanje sveta in dogodkov, je že njegova burna življenjska pot več kot zgovorno pričevanje polnega bivanja, življenja v areni, iz katere od Cankarja dalje ni mogoče izstopiti drugače kot v podobi zmagovalca ali premaganca — vse drobne in drobnjarske usode se kljub razumljivi možni tragiki temu neizprosno prizorišču vendar tako ali drugače izognejo. Rojen l. 1912 na Dunaju, njegov oče je bil znameniti literarni zgodovinar dr. France Kidrič, tedaj bibliotekar dvorne knjižnice, po vojni pa univerzitetni profesor v Ljubljani in tudi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Z Dunaja se Kidričevi preselijo v Knežec pri Rogaški Slatini, leta 1920 pa je mali Boris že v šoli v Ljubljani. Pri očetu prebira številne knjige, najbolj

nanj vplivata Cankar in Kosovel, čez sedem let pa ga pritegne v svoj krožek Vlado Kozak, kjer se seznanj z deli Marxa, Engelsa in Plehanova, pa tudi drugih avtorjev, ki pomagajo vse bolj ogroženi Evropi pojasnjevati pota in smeri zgodovinskega razvoja. Videti je, da od tu dalje Kidričev življenje ne pozna več predaha: naslednje leto je še skojevec in tudi član Komunistične partije. Leto kasneje je že prvič aretiran in čim je polnoleten, za eno leto zaprt v Mariboru. Medtem se Hitler širi po Evropi kot katastrofa, ki ji ni več mogoče ubežati, in nekako mimobežno se Kidrič vpiše na kemijski oddelek tehnične fakultete v Ljubljani. Leta 1933 je ponovno aretiran, vendar oproščen, njegova pot že posega v vrhove gibanja na Slovenskem, ki se skupaj z jugoslovanskimi smernicami pod Titovim vodstvom čisti »sektastva« in se bori za tisto enotnost, ki jo terjajo prihajajoči časi — konkretno rečeno, vojna. Leta 1935 izvoljen za sekretarja SKOJ — mimogrede, kar šest sekretarjev te mladinske komunistične organizacije v ilegali je bilo dobesedno likvidiranih — in igra med življenjem in smrtjo se nadaljuje na konici noža. Naslednje leto ga aretirajo na Dunaju, eno leto je v preiskovalnem zaporu, dokler ga slednjič ne izženejo na Češkoslovaško. — V podobnem smislu skozi vse vojne dogodke do tako težko priborjenega leta 1945.

Nemara je — vsaj za današnje čase — najzanimivejši Kidričev teoretični, da ne rečemo miselni in operativni prispevek problematiki (socialistične) družbe. Pred vojno se tudi sam zavzema za boj proti sektaštvu in oportunizmu, po vojni pa se spopade z

birokratizmom kot glavno nevarnostjo nove družbe. Najbrž je malo pomembnih političnih delavcev, ki bi se s takšno neizprosnostjo, samokritičnostjo in lucidnostjo spopadli s tovrstno odtujitvijo pravičnih človeških načel. Administratorstvo, ki postane samo sebi namen, birokracija, ki požira rezultate ljudi, karierizem, samovlja pa tudi prakticizem — vse to so postavke, od katerih Kidrič resnično ni nikoli odstopil. Resnično dialektično je znal gledati na čas in kot se je zavedal, da je zgodovinska objektivnost na strani novega časa in nove družbe, tako nikakor ni podcenjeval odklonov subjektivne narave. Globoka miselna erudicija mu je omogočila, da se je izognil vsakršnemu frazerstvu in da je učinkovito lahko sprožil tisto kritiko, ki je osvetlila napake že v temeljih. V tem smislu je sovražil poimenovanje »dograjenj, popolni socializem«, ker je po eni strani v nasprotju z dialektiko, po kateri je vse neprestano v gibanju, po drugi strani pa tudi opevanje »popolnosti«, ki po Kidriču služi v prvi vrsti birokraciji. Slednja na ta način onemogoča kritiko, sama pa v svojo lastno korist kar tekmuje v samopovečevanju. Mirno lahko rečemo, da je bil Kidrič po miselni in operativni moči zelo podoben Titu, in da je tragično, da je za neozdravljivo boleznijo umrl že leta 1953, star komaj 41 let. Med njegovo aktualno zapuščino je mogoče prav gotovo šteti tudi opredelitev prave (samo)kritike oziroma veliko in pomembno misel, ki si še danes ni povsem utrla poti med najrazličnejšimi dogmatskimi, zaprtimi prepričanji, položeni s sumljivo in nedotakljivo neoporečnostjo: »Kritika napak ne daje orožja v roke sovražniku, ampak mu ga trga iz rok.«

Kinoatelje med uspešnim obračunom in načrti za novo dejavnost

Film: okno v slovensko kulturo

Od 20. do 25. januarja v goriškem Kulturnem domu

2. Film video monitor

Slovenska kultura daje še vedno premalo pozornosti ustvarjanju na področju filmvidea. S pojmom »področje filmvidea« skušamo zajeti tisto kulturno ustvarjalnost, ki se izraža v javnosti preko ekrana v kinematografu in preko televizijskega zaslona. Neposredna sporočilnost teh oblik izražanja pa predstavlja za majhen narod, kot je slovenski, enkratno možnost dejavnega vključevanja v sodobni svet, ne samo pri izoblikovanju določene vizualne kulture, marveč tudi pri soudeležbi in soočanju z drugimi izzivi na idejnem in vsebinskem področju, izhajajoč iz lastne narodnozgodovinske izkušnje.

Vsi se zavedamo specifične izvirnosti in posebnosti kulturnega bogastva slovenskega naroda, na kar smo ponosni, zavedamo pa se tudi, da širši svet to še vedno premalo pozna. Po vsej verjetnosti lahko predstavljamo prvo področje filmvidea pomembno in na stečaj odprto okno za učinkovitejši vpogled v sodobno slovensko kulturno dogajanje in družbo, ki to dogajanje izraža. Filmvideo vzbuja v gledalcu radovednost ali celo odkritja, preko literature, ki jo posreduje na ekranu in pa skozi zgodovino in družbo, ki ju področje filmvidea vsekakor zabeleži ali celo postavi v ospredje.

Dosedanje izkušnje v delovanju goriškega Kinoateljeja izrecno potrjujejo te ugotovitve, že zlasti minifestival **Film Video Monitor**. Namen te pobude, ki bo že drugi v goriškem Kulturnem domu, od 20. do 25. januarja 1987, je »monitoraža« nad enoletno proizvodnjo na slovenskem filmvideo področju, t.j. pregled in kritična ocena specifične oblike izražanja v duhu skupnega slovenskega kulturnega prostora, hkrati pa je to ponudba italijanski kritiki in občinstvu za neposredno spoznavanje sodobne slovenske problematike.

DARKO BRATINA

Film v šoli: privajanje h kritičnemu vrednotenju

Poplava vsakovrstnih tujih vizualnih proizvodov, ki dan za dnem pronica v naše domove in naše zavesti, povečini brez kakršnekoli gledalčeve smotrne izbire, odpira pereče vprašanje poznavanja filmske kulture nasploh, zlasti pa lastne, slovenske filmske, televizijske in video ustvarjalnosti. Kajti film ni le ena najbolj priljubljenih oblik razvedrila, pač pa je tudi pomemben dejavnik pri oblikovanju in usmerjanju človekovega svetovnega nazora. Film ustvarja nova spoznanja o okolju in odnosih med ljudmi, ki jih avtor prikazuje na filmskem platnu, osvešča gledalca, ga bogati in spreminja. Če gledalec ni zmožen kritične presoje, je podvržen počasnemu, a stalnemu pogojevanju, ki se ga niti ne zaveda. Zato je toliko bolj važno, da se gledalec že v mladih letih privadi na kritično vrednotenje filma, ki naj bo estetsko v iskanju načina in oblike izražanja vsebinskega sporočila in problemsko v razčlenjevanju vzrokov in posledic vprašanj, ki jih film načenja.

Iz teh izhodiščnih razmišljanj se je porodila zamisel, da bi v sklopu šolskega delovanja posredovali dijakom slovenskih višjih srednjih šol ustrezen vpogled v razvoj slovenskega filma. Zaradi svoje specifičnosti je filmska proizvodnja iz Slovenije morda najprimernejša za sestavo izobraževalnega načrta, ki naj v mladih razvija obojestransko kritično presojanje, saj se slovenska kinematografija odlikuje po izrazito

umetniškem hotenju, ki dosledno zavrača vsako komercialno logiko. Večji del slovenskih filmov je posnetih po literarnih predlogah slovenskih pisateljev, kar omogoča neposredno povezovanje vsebine filma z rednim šolskim poukom, tako da se po predvajanju sploh ne da mimo razgovora o filmu. Zato so slovenski filmski dosežki lahko osnova za spoznavanje filmske govornice in umetnosti, so pa tudi toliko zanimivejši, ker neposredno prikazujejo socialno in kulturno stvarnost matične sredine.

Od tod nova ponudba Kinoateljeja slovenskim šolam: gre v bistvu za srednjeročni načrt, po katerem bo vsak dijak v predvideni učni dobi petih let prišel v stik z najvažnejšimi stvaritvami slovenske kinematografije. Letno obsega načrt tri filme, od katerih sta dva na literarno predlogo, tretjega pa bomo izbirali sproti med umetniško in tematsko najpomembnejšimi dosežki nove proizvodnje. Poleg predvajanih filmov načrt predvideva še vodena informativna srečanja s šolniki in dijaki, občasno možnost pogovora dijakov z režiserji predvajanih filmov, šolam pa je na voljo tudi videoteka Kinoateljeja z več kot 700 naslovi iz svetovne kinematografije in s približno 60 naslovi slovenskih in jugoslovanskih filmov.

NADJA MARINČIČ

Kdo je Kinoatelj

Ustanovljen v Gorici leta 1977 (s pravnim statusom od leta 1984) kot skupina, ki si prizadeva za uveljavljanje avdiovizualne kulture v zamejskem prostoru in za posredovanje le-te med Italijo in Slovenijo (Jugoslavijo). Sicer je Kinoatelj znan bralcem našega dnevnika, ker je prisoten na straneh PD že od leta 1982 s stalno filmsko rubriko. Od leta 1980 je vključen v ZSKD, leta 1981 pobudnik 1. retrospektive slovenskega filma. Od leta 1986 vključen tudi v FIC (Federazione Italiana Cineforum).

SEKTORJI DELOVANJA

Film Video Monitor: glej članek.

Filmske pobude: v letih 1982-85 premiere vseh slovenskih filmov; pre-rezi kvaliteten evropskih in svetovnih filmov (tudi v sodelovanju s kinodvorano Verdi).

Od leta 1986 **Gorica Kinema:** glej članek.

Filmi za šole: glej članek.

Videodejavnost: videoteka, avdiovizualna dokumentacija, videoklub, videoprodukcije (podrobnejše informacije o videodejavnosti ob otvoritvi seveda, letos spomladi).

Posredovalna dejavnost: plasiranje slovenskega filma in videa na italijanskih festivalih;

Publičistična dejavnost: poročanje za PD in druge časopise z važnejših evropskih festivalov;

Posredovanje informacij o slovenskem filmu.

Gorica Kinema 86: soočenje s filmom in s samim sabo

Novembrski in decembrski ciklus sodobnih filmov evropske in svetovne produkcije, ki ga je v goriškem Kulturnem domu organiziral »Kinoatelj«, je pravzaprav priložnost odzivnejšega soočanja z najmlajšo umetnostjo, po drugi strani pa tudi ne nazadnje s problematiko trenutka, v katerem živimo. Filmi, kot so »Ljubezenska zgodba« (režija Francesco Maselli, 1986), »Streamers« (r. Robert Altman, 1983), »Modre gore« (r. Eldan Shengelaia, 1986), »Okus po vodi« (r. Orlov Seunke, 1982), »Passion« (r. J. L. Godard, 1982) ter »L'argent« (1983) in »Lancelot du Lac« (1974) Roberta Bressona — namreč že sodijo v tisto zvrst zapisa in ambicije ter tudi rezultata, ki veljajo npr. za znano Williamsovo »Stekleno menažerijo«, angleški dramatik John Osborn jo je opredelil z naslednjo mislijo: »Kdor ni videl te igre, ne samo da je prikrajan strokovno ampak v prvi vrsti in predvsem življenjsko.«

Gre namreč za prerez umetniških filmov, ki na žalost živijo v senci veličastne in vabeče komercialne, kateri se je film s televizijo kar usodno zapisal: namreč proizvodnjo ugajajočih, »lepih« proizvodov, ki navadno trajajo točno toliko časa, kolikor so obstojni na ekranih, z izjemo najrazličnejših nadaljevanj, ki držijo komunikacijo z razpetostjo v prihodnje epizode. Vsak čas je v nekem smislu bolehal za

podobnim razmerjem med trenutnim in globljim, za filmsko snovanje pa, zaradi drage proizvodnje, to velja v še večji meri.

Resnična umetniška ambicija pravzaprav vedno in povsod pripoveduje eno in isto stvar: tako ali drugače želi določiti mesto in vlogo človeka v trenutku, v katerem živi, pri čemer posega v tiste procese in odnose, ki niso trenutni ampak širši in vplivnejši. Tako je bilo tudi z naštetim prerezo; če izvajamo satirični sovjetski film »Modre gore«, ki končno tudi daje misliti z zaprtim krogom založniške hiše, v kateri se avtor ne more več znajti, ali pa le za ceno totalne časovne in smiselne izgubljenosti, potem vsi filmi po vrsti kljub različnim zgodbam skušajo izraziti eno in isto stvar. »Ljubezenska zgodba« s svojim nepričakovanim tragičnim koncem osrednje junakinje odpira vprašanje o velikem boju, ki ga je treba v vsakdanu boriti tudi dandanes, o izčrpanosti in obnemoglosti ter tudi utemeljenem malodušju; »Streamers« spreminja v kasarno zaprto erotično igro med mladimi vojaki v zresnjeno in izostreno tekmo za prestiž, nadvlado in tudi tu ni mogoče izogniti se tragičnemu zaključku; nenavadno zanimiv je nizozemski »Okus po vodi«, v katerem gre v angažiranju prej hladnega predstoj-

nika vzgojnega zavoda, v angažiranju za handicapirano dekle, pravzaprav za vprašanje, kakšen smisel ima takšna odločitev, kakšna je vrednost posameznikovega življenja in zakaj se je vredno in nujno opredeliti ves in tatalno prav za posameznika, ko pa vemo, koliko milijonov se nas spreha-ja po zemeljski obli; Godard s svojim »Passion« se sicer vrača v obdobje eksperimentalnega in modernističnega filma, toda zgodba o filmskem režiserju, ki ne more snemati, ki ne more vzpostaviti širšega smisla svojega snovanja, ki mu manjka, kot sam pravi, »luč«, je nedvomno širša prispevka nas samih, ki ravno tako s težavo sestavljamo nove smisle, potem ko smo iztrošili že izrabljene; in na koncu seveda Robert Bresson — dovolj je omeniti samo »L'argent«, ki daje v zgodbi navideznega delinkventa — ta bo na koncu pomoril celo družino — slutiti drsenje nevidnih silnic, ki nas razdružujejo navzven in navznoter, kot nekakšna zla usoda, v kolikor je ne znamo razbrati, ali kot širša in verodostojnejša logika stvari, v kolikor si jo upa-

mo priklicati pred oči. Z eno besedo, umetniški film tudi v naštetem prerezu posega v tista mejna področja našega bivanja in razmišljanja, ki delujejo ves čas in zdržema, čeprav seveda ne moremo biti sposobni ves čas posegati vanje in se z njimi soočiti. V tem smislu velja pogoste očitke o pesimizmu prave umetnosti odkloniti s kritiko vsakodnevnih »uradnih« optimizmov, ki nas delajo brezskrbne in nas posledično pehajo v še večje katastrofe, kot pa je to resen in tehten razmislek. In zanimivo je, da proizvodi »uradnih« optimizmov ves čas ugajajo in se kar ponujajo s svojim ugajanjem, medtem ko umetniški (filmski) izdelki tiho pripovedujejo svojo resnico in izkušnjo in ne silijo v blišč denarja, slave in priznanja. Namenjeni so pač trenutkom, ko hočemo in moramo razmišljati: tedaj ugotovimo, da v tej dimenziji sploh nismo osamljeni, da je po naši poti hodil že kdo drug, pa četudi Bresson, Godard, Altman, Seunke in seveda še mnogo drugih.

JANEZ POVŠE

Primož Trubar v filmu in na TV

PRIMOŽ TRUBAR, TV nadaljevan-ka v 4 delih, RTV Ljubljana, 1986.

HERETIK, celovečerni film, RTV Ljubljana in Viba film, 1986.

Obe deli je realizirala ista ekipa.

Režija: Andrej Stojan. Scenarij: Drago Jančar. Fotografija: Rado Likon. Scenografija: Seta Mušič. Kostumi: Marija Kobi. Glasba: Jani Golob. Montaža: Ana Zupančič (Primož Trubar) in Andrija Zafranovič (Heretik). Strokovni sodelavci: dr. Jože Rajhman, dr. France Martin Dolinar in dr. Primož Simoniti.

Igrajo: Polde Bibič, Bernarda Oman, Stevo Žigon, Boris Cavazza, Boris Juh, Ivo Ban, Dare Ulaga, Janez Albreht, Jurij Souček idr.

* * *

V Trubarjevem jubilejnim letu, ko so po vsej Sloveniji praznovali 400-letnico smrti velikega protestantskega duha in utemeljitelja slovenskega knjižnega jezika, so matični kulturno-politični forumi sklenili to obeležiti tudi prek avdiovizualnih medijev, filma in televizije. Sprva je bila predvidena le drama, nato se je projekt Trubar tako razrestel, da je prišlo v dokončni fazi do treh ločenih realizacij: TV nadaljevanje **Primož Trubar** v produkciji RTV Ljubljana, celovečernega filma **Heretik** v skupni produkciji RTV in Viba film ter filma, prirejenega za avstrijsko TV. Tako smo novembra in decembra lahko gledali dva Trubarja, »televizijskega« na za-

slonih ljubljanske TV in »filmskega« na zadnjem Tednu domačega filma v Celju.

Kakšne misli nam vzbujata ta dva avdiovizualna izseka, ki naj bi nam »priklicala«, »aktualizirala«, »divulgirala« in »problematizirala« to osrednjo figuro v slovenski zgodovini? In na kakšen sprejem sta naletela pri slovenskih gledalcih in kritiki?

Po začetnem najavljanju s fanfarnimi tega »največjega podviga domačega TV«, po splošnem in skoro patriot-skem pričakovanju »umetniškega TV dela«, ki bi bil vreden Trubarja, sta nastopila streznitev in splošno negodovanje. TV nadaljevanke naj bi bila po splošnem mnenju teatralična, vizualno okorna in neučinkovita, neprimerno pod ravni podobnih nadaljevanj drugih evropskih TV o Heandlu, Wagnerju itd., da ne govorimo o brezimni razdalji, ki jo ločuje od spektakularnih ameriških **Miami Viceov** ali pripovedno napetih **Dallasov**, **Dinastij**... Skratka: »Veliki Trubar naj bi postal žrtev malega ekrana.«

Čisto nasprotno pa so bile ugotovitve o filmskem Trubarju, češ da je **Heretik** prepričljiv in uspel model »Slovenca za vse čase« in da je treba priznati vsem njegovim avtorjem, od režiserja Stojana in glavnega protagonista Bibiča tja do strokovnih sodelavcev, »požrtvovalno studioznost in visoko profesionalnost« (S. Godnič). Kljub tem ocenam in priznanju Bibiču in celotni filmski ekipi na

celjskem Tednu domačega filma, je **Heretik** zdržal le nekaj dni na rednem sporedu v ljubljanskih kinodvoranah. To skrajno nezanimanje za domačo filmsko noviteto gre seveda pripisati tudi sočasnemu predvajanju nadaljevanke o Trubarju po ljubljanski TV. Res ne razumemo tega absurdnega in »samomorilskega« pokrivanja v predvajanju TV in filmskega Trubarja!

Gornji pridržki in kritične ugotovitve v glavnem drže, vendar mislimo, da je treba takšna gledanja na Trubarjevo vizualizacijo dopolniti še z drugimi elementi. Nadaljevanke in film obravnavata eno in isto temo: samozavedanje o enakopravnosti slovenskega narodnega osebk in njegov suveren nastop na evropski sceni narodov. Jančar in drugi strokovni svetovalci so zasledovali ortodokсно in filološko neoporečno zgodovinsko rekonstrukcijo tega osrednjega slovenskega mita. Niti oni niti režiser Stojan, ki je sicer izkušen izdelovalec televizijskih del, niso imeli posluha za problematizacijo Trubarjevega lika, niso pokazali občutljivosti za vlogo slovenskega protestantizma v čisto kulturološkem smislu.

Avtorjem lahko očitamo tudi nemalo napak in grobsti pri vizualizaciji. Vendar se pri tem lahko sprašujemo, če gre vse to (negativno) pripisati zgolj subjektivnemu faktorju, nezrelosti profesionalne filmske in TV kulture v Sloveniji, ali je to tudi izraz in rezultat preambiciozno zastavljenih načrtov na produkcijski ravni in premalo izostrenega pristopa na ustvarjalni? Slovenski film in TV zaenkrat ne razpolagata s primernimi strukturami in dovoljšnjimi finančnimi sredstvi za realizacijo visokoproračunskih (kolosalnih) projektov, ki jih zmorejo druge evropske TV hiše, niti za normalno produkcijo za tržišče. Zato so

Polde Bibič kot Primož Trubar v istoimenski televizijski nadaljevanke

nerealna in nesmiselna pričakovanja o slovenskih TV ali filmskih Heandlih, Wagnerjih ali Dallasih. Te lahko še naprej kupujemo za domače potrebe na svetovnem tržišču!

Domače probleme pa, vsebine, mite ter druge prvine, ki jih proizvajata in živo potrebuje slovenska kultura in družba, vse to moramo izraziti s sredstvi, ki so nam na razpolago. Končno. Med televizijskim in filmskim Trubarjem se nam zdi še najbolj sprejemljiv prvi. Čeprav dolgovezen (preveč pridig in retorike), nič kaj vizualen, pretirano gledališki in šablonsko rekonstruiran (skoraj karikaturalen opis zgodovinskih osebnosti in časa), je Primož Trubar dostojno televizijsko delo, ki se ga lahko gleda kot podobne tuje tovrstne produkcije, npr. Comencinijeva priredba De Amicisovega romana Sreca.

Manj nas je prepričala filmska verzija, ki so jo Jančar, Stojan in montažer Andrija Zafranovič zmontirali iz zadnjih dveh delov nadaljevanke.

Takšen film, prirejen za silo in prikazan sočasno z nadaljevanke, nima nobene produkcijske utemeljitve, ne estetske funkcije. Bolje bi bilo, da bi se odločili za en posamičen, dobro koncipiran projekt. Ko bi se odločili samo za TV produkcijo, bi jo lahko realizirali celo s kakšno drugo jugoslovansko ali tujo TV, ki bi bila dovzetna za takšno »evropsko« temo. Ko pa bi se opredelili edino za filmsko produkcijo, bi potem to moral izpeljati avtor, ki je res občutljiv za to temo. Marjan Rožanc ali kdo drug bi lahko inspiriral ali napisal scenarij...

Kajti filmski Trubar nikakor ne prenese rutinskega, zgolj informativnega in nevtralnega pristopa, ki je kvečjemu nekako sprejemljiv za televizijski medij, pač pa lahko zaživi v svoji aktualnosti le z jasno začrtanim avtorskim pristopom, kot sta ga zavzela do Cankarja npr. Vojko Duletič za **Na Klancu** in Igor Petrnar za **Idealista**.

DAVORIN DEVETAK

Košarka: v 19. kolu italijanske A-2 lige

Stefanel doma, Segafredo v gosteh

Goriški košarkarji bodo danes gostovali v San Benedettu del Tronto proti moštvu z istim seštevkom točk na razpredelnici. Tekma bo tako imela rahel priokus derbija. Fleming in Segafredo si delita deseto mesto začasne lestvice in za oba tekmeca bi morebitna zмага sovpadla z vzponom na lestvici. Medeotovi varovanci bodo nastopili v popolni postavi.

Pred težko oviro pa bodo popoldne košarkarji tržaškega Stefanela, ki se bodo pred domačim občinstvom zopetstavili prvouvrščeni Annabelli iz Pavie. Na papirju je položaj Tanjevičevega moštva brezupen, saj je v bistvu spopad med vrhom in dnom v pravem pomenu besede. Vendar je tudi res, da imajo Tržščani kljub temu nekaj možnosti, čeprav dosedanje izkušnje izključujejo tovrstne napovedi. V tržaški ekipi je v dvomu nastop play-

makerja Fischetta, ki ima težave s kolenom.

Današnje kolo bo torej pomembno za oba deželna prvoligaša. Vrednost zmage je seveda predragocena predvsem za Tržščane, ki se po vsakem porazu čedalje bolj približujejo breznu druge lige. Trener Tanjevič je še vedno prepričan, da se Stefanel lahko izogne nazadovanju, čeprav sam ne ve, kolikšne so možnosti za to. Ekipi se bo danes pridružil kapetan Bertolotti, ki je bolehal za gripo.

V sinočnji anticipirani tekmi A-2 lige je Liberti iz Firenc premagal veronski Citrosil s 100:90.

DANAŠNJI SPORED A-2 LIGE (17.30): Benetton - Viola; Corsa Tris - Jolly; Fabriano - Spondillate; Filanto - Facar; Fleming - Segafredo; Pepper - Alfa Sprint; Stefanel - Annabella.

Košarka: v prvi jugoslovanski ligi

Cibona s polno paro

Po premoru zaradi novoletnih praznikov se je včeraj nadaljevalo jugoslovansko košarkarsko prvenstvo z 11. kolom. Osrednje srečanje je bilo v Zagrebu, kjer je domača Cibona zaslužno premagala beograjsko Crveno zvezdo. Najboljša strelca v Ciboninih vrstah sta bila Dražen Petrović (26 točk) in Cvjetičanin (21), pri gostih pa sta bila najboljša Avdija (27) in Žižić (21).

Fantoni klonil pred Bancoromo

Fantoni - Bancoroma 105:119 (66:62)
FANTONI VIDEM: Wright 32, Davis 17, Tombolato 6, Bettarini 5, Silvestrin, Ottaviani 5, Milani 20, Solfrini 20, Vio, Fusati.

BANCOROMA: Gervin 11, Sbarra 11, Lorenzon 38, Bechini, Gilardi 23, Polesello 18, Bantom 18, Moffa, Buttaroni, Rossi.

DANAŠNJI SPORED A-1 LIGE: Berloni - Tracer; Boston - Allibert; DiVarese - Dietor; Hamby - Scavolini; Mobilgirgi - Riunite; Ocean - Giomo; Yoga - Arexons.

Visoka zmaga Tržščank

TRST — V včerajšnjem kolu ženske A-1 lige je tržaški CRUP visoko in brez težav premagal moštvo Latte Berna Gragnana s 111:67.

Izidi 11. kola: Cibona - C. zvezda 99:89 (58:46); Bosna - Zadar 108:84 (50:30); MZT - Budućnost 90:83 (46:40); Šibenka - Jugoplastika 70:90 (37:53); Sloboda - Rabotnički 70:69. Danes: Partizan - Borac.

Lestvica: Cibona Zagreb 22; Jugoplastika Split in Partizan Beograd 16; C. zvezda Beograd in Šibenka Šibenik 14; Bosna Sarajevo 12; MZT Skopje in Zadar 8; Borac Čačak 6; Sloboda DITA Tuzla, Budućnost Titograd in Rabotnički Skopje 6. (nb)

Rally Pariz - Dakar

ALŽIR — Udeleženci rallyja Pariz - Dakar so včeraj dopotovali v Alžir, prvo afriško etapo dirke. Vsa vozila (282 avtomobilov, 143 motorjev in 73 tovornjakov) so bila vkrcana na treh trajektih. Vožnja je trajala 16 ur, morje pa je bilo zelo mirno. Takoj po prihodu se je pričela prva, 600 km dolga pot od Alžira do Garbhaie.

Odbojka: izidi v A-1 ligi

Izidi 10. kola moške odbojcarske A-1 lige: Olio Zeta - Enernmix 2:3, Giomo Zip Jeans 3:0, Kutiba - Panini 3:0, Santal - Acqua Pozzillo 3:2, Belunga - Tartarini 1:3, Ciesse PD - Bistefani 3:0.

LESTVICA: Tartarini 18, Santal 16, Panini in Kutiba 14, Acqua Pozzillo, Ciesse in Enernmix 12, Bistefani 8, Olio Zeta, Belunga in Giomo 4, Zip Jeans 0.

Izidi 10. kola ženske A-1 lige: Splugen - Nelsen 1:3, Yoghi - Civ & Civ 3:1, Vini Doc - Mangiatorella 3:0, American Arrow - Zalf 3:2, Teodora - Acqua Lynx 3:0, Cecina - Conad 3:2.

LESTVICA: Teodora 20, Civ & Civ 16, Nelsen in Yoghi 14, America Arrow 12, Vini Doc 10, Conad in Mangiatorella 8, Zalf, Splugen in Cecina 6, Acqua Lynx 0.

Shriverjeva in Mandlikova v finalu

BRISBANE — V finalu teniškega turnirja v Brisbaneju se bosta pomerili Pam Shriver (ZDA) in Hana Mandlikova (CSSR). Prva je premagala rojakinjo Nagelsenovo s 6:1, 6:3, druga pa prav tako rojakinjo Sukovo s 4:6, 6:1, 6:4.

nadaljevanje s 1. strani

saj jih je bilo precej manj od običajnega, kar je treba najbrž pripisati praznikom in neobičajnemu kraju igranja. Besedo zasluži še sojenje, ki je bilo res zelo slabo, saj je Giovanni Vanz iz Belluna ubral staromodni kriterij strogosti, ki pa mu ni bil kos, tako da je precej skvaril srečanje in ozařeč in le na srečo ni povzročil hujše škode. (ak)

Meblo - Viadana 3:2 (11:15, 15:12, 14:16, 17:15, 15:13)

MEBLO: Kralj, Nacinovi, Žerjal, Mira in Neva Grgič, Maver, Pertot, Klemše, Vidali in Garbini.

TOČKE: Meblo 42:72 (Kralj 11, Maver in Žerjal 9, Klemše in Nacinovi 6, Garbini 1); Viadana 39:71. ZGREŠENI SERVISI: Meblo 19, Viadana 21. TRAJANJE SETOV: 23, 19, 27, 29 in 37 minut. GLEDALCEV: 80. SODNIKA: Vanz iz Belluna in Urbano iz Vidma.

OSTALI IZIDI: Mogliano - Nervesa 2:3, Ferrara - Torriana 3:0, Albatros - Conegliano 1:3, Trégarofani - Torrefranca 3:0, Cervignano - Fiesso 3:1

LESTVICA: Tregarofani 18, Mogliano 16, Nervesa in Conegliano 14, Meblo 12, Viadana in Ferrara 10, Fiesso in Torrefranca 8, Albatros 6, Torriana in Cervignano 2.

Odbojka: v moški C-2 ligi

Goričani zgubili prvo mesto

VOLLEY BALL MANIAGO - OLYMPIA KMEČKA BANKA 3:1 (13:15, 15:13, 15:8, 15:9)

OLYMPIA KMEČKA BANKA: Š., M. in I. Cotič, D., S. in A. Terpin, Komjanc, Dornik, Špacapan.

Goričani so v Maniagu zaslužno zgubili, saj so igrali daleč pod svojimi sposobnostmi, pešala pa je predvsem koncentracija. Po prvem setu, ki so ga »plavi« po ogorčenem boju osvojili, je sicer zgledalo, da bodo zlahka premagali nasprotnika, a v nadaljevanju so telesno in psihično popustili. Maniago, ki ga v glavnem sestavljajo izkušeni igralci, ob katerih je nekaj mladih, s katerimi pa tvorijo precej homogeno ekipo, ki predvaja še kar dobro odbojko, je tako imel odprto pot do zmage. Kljub porazu je Olympia Kmečka banka čvrsto na drugem mestu lestvice in lahko rečemo, da spodrsljaj ni bistveno vplival na lestvico in na možnosti za napredovanje. (M. Š.)

BOR JIK BANKA - INTER 1904 0:3 (8:15, 9:15, 9:15)

BOR JIK BANKA: Batič, Budin, G. in D. Gasparo, Pernarčič, Meton, Starc, Gombač, Jablanšek, Marega, Zubin

V mestnem derbiju so borovci zamudili lepo priložnost za osvojitev predragocene zmage. Gostje so namreč bili precej odkrnjeni, s tremi mladimi odbojkarji »under 18«. Nekoliko slabo razpoloženim domačinom niti to ni zadostovalo, ker so veličko grešili, zlasti pri sprejemu servisa, kar je v največji meri ohromilo njihov napad. Omeniti velja, da je Pernarčič nastopil kljub temperaturi in njegov doprinos ni bil tak kot bi lahko bil, saj je običajno najboljši v Borovih vrstah.

Ženska C-2 liga: derbi borovkam

SLOGA KOIMPEX - BOR FRIULEXPORT 1:3 (15:13, 11:15, 6:15, 3:15)

SLOGA KOIMPEX: Dernovšček, Kokoravec, Križmančič, Milkovič, Mijot, Morpurgo, Sosič, Vidali.

BOR FRIULEXPORT: Kus, Foraus, Zergol, Debenjak, Stoper, Ukmar, D'Ambrogio, Centazzo, Knez.

Prvi letošnji slovenski derbi se je presenetljivo začel. Slogašice so namreč z umirjeno igro izkoristile vsako napako Borovih igralk in povsem nepričakovano povedle. Derbi je tako na mah pridobil na privlačnosti, saj na tak razplet nihče ni računal. Vajeti igre je Sloga obdržala v svojih rokah skoraj do končnice drugega seta, ko pa je na dan le prišla večja izkušnost in rutina borovk, ki so predvsem z višjo igro ob mreži spravile v zagato mlade slogašice (poudariti namreč velja, da je Sloga Koimpeks nastopila s postavo »under 18« in temu primerno tudi igrala). Na drugi strani mreže pa je bila ekipa, ki je favorit prvenstva in kljub neblesteči igri starejših igralk je derbi imel povsem logičen epilog.

Po tekmi nam je trener Sloge Koimpeks Ivan Peterlin povedal naslednje: »Zadovoljen sem z odporom, ki smo ga nudili borovkam, nekoliko mi je žal za »zapravljeni drugi set, sicer pa je tudi osvojeni niz zlata vreden za končni obračun na lestvici. Zmaga gostinj je zaslužena in utopistično bi bilo misliti na drugačen razplet.«

Viviana Kus, kapetan Bora Friulexport: »Slogašice so me prijetno presenetile, saj so nam nudile dober odpor, čeprav so dosti manjše in mlajše od nas. Z našo igro pa kljub zmagi nisem zadovoljna.« (INKA)

Ženska D liga: zaslužena zmaga Kontovelk

BREG AGRAR - KONTOVEL ELECTRONIC SHOP 1:3 (12:15, 15:4, 3:15, 10:15)

BREG AGRAR: K. in S. Slavec, E. in F. Žerjal, Melmenvall, Maranzina, Komar, Sancin, Mauri, Tavčar, Šturman

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Maver, Hrovatin, Černjava, Daneu, Conestabo, T. in B. Prašelj, Štoka, Sardo, Favaretto

Kontovelke so sredi Doline pripravile presenečenje, saj so prve v letošnjem prvenstvu premagale Breg Agrar. Sam začetek je hitro pokazal, da bo gostiteljicam trda predla. Nekatere domače igralke so naletele na izredno slab dan in prepričljiva delna zmaga v drugem nizu je bila le blag obliž na še hujši polom v naslednjem in potem nekoliko milejši v zadnjem nizu. Zmagovalke niso pokazale posebne igre, a so manj grešile in imele več želje po uspehu.

Trenerka in igralka Kontovela Electronic Shop Dragica Hrovatin je po tekmi povedala: »Srečanje ni bilo nič posebnega. Igrale smo brez napada, ker smo se bale in to zato, ker zadnjih štirinajst dni nismo trenirale. Več kot praznikom gre to pripisati bolezni. Nastopile smo brez poškodovane Umkove, s katero smo bile odlično uigrane, in tudi Legiševe.

MAJANESE - SOKOL INDULES 3:0 (15:9, 15:9, 15:5)

SOKOL: Legiša, Rudež, Ušaj, Radetič, T. in L. Masten, Žbogar, Vižentin, Jazbec

Sokol Indules tokrat ni bil posebno razpoložen za igro, bil je preveč statičen, še zlasti pa mu je manjkala zagrizenost, sicer bi lahko tudi zmagal, čeprav je Majanese solidna ekipa. V 1. setu so Nabrežinke bile slabe zlasti pri sprejemu servisa. Ko so se zbrale, pa je bilo prepozno. V 2. nizu je zgledalo, da bo Sokolu le steklo, vendar se je pri vodstvu 9:7 spet ustavil. V zadnjem nizu je pokazal začetne hibe in poraz je bil neizbežen.

AGOREST - FINCANTIERI TRŽIČ 3:0 (15:4, 15:3, 15:3)

AGOREST: Cotič, Vizentin, Zavadlav, Kocjančič, Orel, Klemše, Roner, Peterin, Primožič, Plet

V predzadnjem kolu prvega dela prvenstva je šesterka Agoresta doma gladko premagala zadnjega na lestvici, Fincantieri iz Tržiča. Če bi bile gostje nekoliko boljše, bi ta takma služila kot dober trening za prihodnje zelo važno srečanje z Dolinčankami. Tudi tokrat je trener Strgar poslal na parket vse razpoložljive igralke. (M. K.)

Moška D liga: vsem spodletelo

ACLI - SOČA SOBEMA 3:1 (15:6, 15:10, 9:15, 15:12)

SOČA SOBEMA: Kovic, Bagon, Černic, Marušič, Gergolet, Cotič, Pahor, Tommasi.

V prvih dveh setih je sovođenjska Soča začela premalo zavzeto, zato so gostitelji tudi povedli z 2:0. V tretjem nizu so naši pričeli z zasledovanjem nasprotnika, žal pa niso vzdržali živčnega pritiska, ki ga je treba prenesti v takih okoliščinah.

Nekatere dvomljive sodnikove odločitve so dodatno skrhale psihično ravnotežje sočanov, ki so tako zgubili pomembno tekmo s sicer na papirju enakovrednim nasprotnikom. (P. T.)

NAŠ PRAPOR VAL SIRION - NUOVA PALLAVOLO TS 2:3 (15:12, 15:11, 12:15, 12:15, 7:15)

NAŠ PRAPOR VAL SIRION: Zavadlav, Devetak, Prinčič, Bevčar, Sošol, Gri-novero, Lutman, Brajnik, Bastiani

Mladi odbojkarji Našega prapora Val Sirion tudi v novem letu nadaljujejo z lansko tradicijo. Tudi s prekaljenimi lisjaki iz Trsta so namreč povedli z 2:0, a zatem so občutno popustili, tako da so vajeti igre vzei v svoje roke gostje, ki so znali skrbno izkoristiti vsako napako valovcev ter tako poraz spremeniti v zmago. (M. B.)

SLOGA - S. SERGIO 1:3 (13:15, 11:15, 15:12, 14:16)

SLOGA: Betocchi, Čač, Gulič, Hrovatin, Kerpan, Komar, Kralj, Pahor, Sain, Sgubin.

Slogaši so včeraj zamudili enkratno priložnost, da bi pripravili prijetno presenečenje. Proti drugouvrščenemu San Sergiu so se vseskozi povsem enakovredno borili, v vseh setih so tudi vodili, v prvih dveh pa jih je v končnici izdala neizkušnost. Povsem nezasluženo pa so izgubili zadnjega, saj je pri stanju 14:14 stranski sodnik Maranzina povsem podaril nasprotnikom žogo in s tem tudi tekmo. Res škoda, saj je bil poraz pred tekmo sicer pričakovan, po poteku dogodkov na igrišču pa pušča precej grenkobe. (INKA)

● Jadran

da zadovoljni, pa s prikazano igro gotovo ne: vse preveč je bilo namreč napak (predvsem v obrambi). Naši so izgubili kar 22 žog.

Med gledalci je bil tudi trener Stefanela Bogdan Tanjevič, ki je bil nad igro naših kar navdušen: »Prvič sem prisostvoval tekmi Jadrana in moram reči, da so me fantje navdušili. Tako je treba igrati. Tako igro imenujemo zdravo igro, mi pri Stefanelu pa igramo povsem drugače.«

Tanjevičica smo za trenutek prekinili s pripombo, da je bila to, po našem, ena slabših Jadranovih predstav.

»Povedali so mi, da je Jadran doslej že večkrat igral mnogo bolje. Tu pa ne bi izključno komentiral te tekme, podčrtal bi predvsem način igranja Jadranove ekipe in posameznikov. Navdušen sem nad igro moštva in nad posamezniki. Marko Ban, Rauber, Daneu, Čuk in predvsem mladi Lokar so igrali zelo dobro. Moramo tudi upoštevati, da so imeli nasproti solidno ekipo, čeprav glede na njen položaj na

● Meblo

ŠZ Mladost iz Doberdoba izreka Lučanotu in družini globoko sožalje ob težki izgubi dragega očeta Karlota.

Smučanje: 24. izvedba Zlate lisice za ženski SP

Danes gre končno zares

Katra Zajc

MARIBOR — Današnji slalom na Pohorju v okviru 24. tekmovanja za Zlato lisico bo šesta tekma za letošnji svetovni pokal za ženske. Prvi spust bo ob 10.00, drugi pa ob 13.00 (po TV). Proga je namreč pripravljena, tako da ni nevarnosti, da bi tudi to tekmovanje, po včerajšnjem odloženem veleslalomu, odpadlo.

Kdo bo osvojil letošnjo Zlato lisico? Favoritov je več. Omenili bi Američanko Tamaro McKinney, ki vodi na posebni lestvici za slalom, Eriko Hess, ki jo osvojila Zlato lisico že štirikrat ter lanskoletno zmagovalko Avstrijko Roswitho Steiner. Med prijetnimi presenečenji (vsaj take so želje organizatorjev) bi lahko bila domačinka Mateja Svet, pa tudi od Katre Zajc mnogi marsikaj pričakujejo. Poleg Mateje in Katre bodo jugoslovanske barve branile še Mojca Dežman, Katja Lesjak, Andreja Leskovšek, Veronika Šarec, Nataša Bokal, Saša Lesjak in Romana Kotnik.

Včerajšnji odpadli veleslalom, ki bi moral biti na pohorskem smučišču, bo jutri v Saalbachu v Avstriji.

Današnji prvi spust je trasiral Jugoslovan Jože Drobnič, drugo pa Švicar Philippe Chevalier.

Skupna lestvica pred tekmovanjem za Zlato lisico je sledeča: 1. Walliser (Švi.) 110 točk; 2. Schneider (Švi.) 106; 3. Hess (Švi.) 92; 4. Oertli (Švi.) 85; 5.

McKinney (ZDA) 81; 6. Figini (Švi.) 64; 7. Schmidhauser (Švi.) 61; 8. Quittet (Fra.) 58; 9. Gerg (ZRN) 50; 10. Fernandez Ochoa 46.

LESTIVCA SLALOMA: McKinney in Oertli 65; Hess 64; Schmidhauser 53; Steiner 46.

Smučarski skoki: se bodo Jugoslovani spet izkazali?

INNSBRUCK — Danes se bo ob 13.30 (tudi po TV) v Innsbrucku nadaljevala novoletna turneja v smučarskih skokih. V jugoslovanskem taboru vlada neizmer- no veselje. Za novo leto so se namreč Miran Tepež, Matjaž Debelak, Janez Štirn, Primož Ulaga, Matjaž Zupan in Rajko Lotrič zelo izkazali, tako da trener Danilo Pudgar računa na današnji ponovitev tega uspeha.

V Garmisch-Partenkirchenu je namreč Tepež posegel odlično četrto, Debelak pa peto mesto, po dveh nastopih turneje Intersport pa se Matjaž Debelak nahaja na odličnem tretjem mestu lestvice.

Lestvica za svetovni pokal posamezno je sledeča: 1. Opaas 90; 2. Vettori 87; 3. Klausner 64; 4. Nykaenen in Ulaga 62; 6. Wiessflog 61; 7. Felder 47; 8. Tepež 39; 9. Findeisen in Kalso 38; 14. Debelak 26; 34. Štirn 5; 44. Zupan in Lotrič po 2 točki.

Smučanje: smuk v Laaxu za SP

Mair med favoriti

LAAX — Prevelika količina snega in pa gosta megla sta včeraj preprečila izvedbo poskusne vožnje moškega smuka za svetovni pokal v švicarskem letoviščarskem centru Laaxu. Poskusno vožnjo bodo tako nadoknadili danes zjutraj pred uradnim tekmovanjem na 3.320 metrov dolgi progi »Crap Sogn Gion«.

Organizatorji so se namreč odločili za to varianto, ker so vremenske napovedi za danes v Švici povsem ugodne. Tekmovalci v smuku so tako opravili le en poskusni smuk, in še ta v nemo- gočih vremenskih pogojih. V petek je bil najboljši Švicar Alpiger pred rojakom Cathomenom in Italijanom Mairom.

To je prvič po treh letih, da se smuk za SP spet odvija v Laaxu. Januarja 1984 je zmagal Švicar Raebler pred Klammerjem in Mairom.

Proga v Laaxu je relativno lahka in tehnična. Je prava »avtocesta« za predvsem tehnične in ne fizično močne smučarje, saj je le nekaj skokov in ostrih ovinkov. Odločila bo med drugim tudi sreča in pa pravilna maža.

Italijansko vodstvo si mnogo obeta od Michaela Maira, ki mu proga v Laaxu zelo ustreza. Tudi Zurbriggen računa na dobro uvrstitev, medtem ko imajo Avstrijci, ki ne zmagujejo na svetovnem pokalu že 20 tekem, malo možnosti za slavo. Njim namreč »avtoceste« ne ustrezajo.

Nogomet: danes v 14. kolu v A ligi

Več zanimivih tekem

Po enotedenskem premoru zaradi praznikov se bo prvenstvo v prvi italijanski ligi nadaljevalo danes s 14. kolom. Na sporedu bo več zanimivih srečanj.

Voldilni Napoli bo gostoval v Firencah, kjer domače moštvo krvavo potrebuje točke, da bi ne bilo vpleteno v krog ekip, ki se borijo pred izpadom. Maradona in tovariši pa so izjavili, da ne mislijo nikomur prepuščati točk. Bianchijevi varovanci torej upajo na delitve točk. V primeru spodrsnjaja Neapeljčanov je že v zasedi Inter, ki zaostaja za Milanom za dve točki in bo danes igral doma proti Atalanti. V tej tekmi so seveda Trapattonijevi varovanci favoriti.

Juventus, od katerega se bo verjetno po tej sezoni poslovil in se preselil v Nancy, bo gostil nevarno moštvo Verone, ki ima enako število točk kot Turinčani. Zelo zanimivo pa bo tudi v Genovi, kjer se bo domače moštvo

Sampdoria spoprijelo z Romo. Varovanci trenerja Boškova so v dobri formi in so že najavili juriš proti vrhu prvenstvene razpredelnice. Tudi Milan ne skriva ambicij za dodatni »vzpon« na lestvici. Danes pa bo na nevarnem gostovanju v Comu.

Videmski Udinese bo gostil Torino. Za Videmčane je seveda vsaka tekma, predvsem domača pod imperativom zmage.

Današnji spored (14.30): Ascoli - Brescia; Avellino - Empoli; Como - Milan; Fiorentina - Napoli; Inter - Atalanta; Juventus - Verona; Sampdoria - Roma; Udinese - Torino.

Lestvica: Napoli 20; Intrer 18; Juventus, Verona in Milan 16; Roma 15; Como in Sampdoria 14; Avellino 13; Torino 12; Fiorentina, Brescia in Empoli 9; Atalanta 8; Ascoli 7; Udinese 3.

Kot je znano, je Udinese v tem prvenstvu startal z devetimi kazenskimi točkami.

Nogomet: danes na »Grezarju« v italijanski B ligi

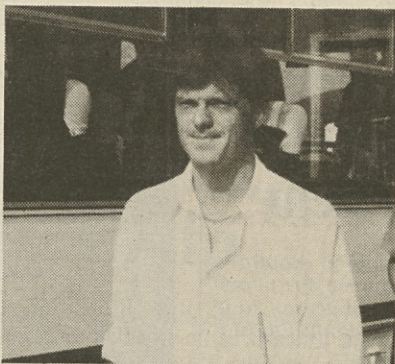
Triestina proti motiviranemu Campobassu

Praznično vzdušje se bo postopoma docela poleglo in se spremenilo v normalno delovno vzdušje. Tega bodo veselili predvsem strastni nogometni privrženci, ki so le mukoma prestali več kot teden dni brez aktualnih diskusij o ljubljenskem moštvu.

Na stadionu Grezar bo danes popoldne spet pisano in živahno za prvo uradno preizkušnjo Triestine v novem letu. Ferrarijevo moštvo se je med prazniki redno pripravljalo na nadaljevanje ligaških tekmovanj.

Trener Ferrari bo danes razpolagal z vsemi razpoložljivimi igralci razen diskvalificiranega Iachinija. Zdravstveno stanje poškodovanega Causia se je precej izboljšalo in zelo verjetno je, da bo danes Causio igral v začetni enajsterici. Po izjavah trenerja kaže, da sta optimalno razpoložena tudi napadalca Cinello in De Falco, ki sta doslej igrala s precejšnjimi nihanjmi.

Campobasso prihaja v Trst s skromnim izkupičkom točk in na začasnem predzadnjem mestu na razpredelnici. Moštvo iz Moliseja je doslej v gosteh utrpelo serijo porazov in dva neodlo-

Cinello (Triestina)

čena izida, vsekakor je trener Triestine mnenja, da tega nasprotnika ne gre podcenjevati, saj lahko računa na nekatere posameznike, kot je bivši član Udineseja Vagheggi, ki so vselej zelo nevarni za nasprotnikovo obrambo. Za vodstvo Campobassa je zadolžen šved-

ski trener Grip, ki je po zelo neuspešnem startu nekoliko popravil storilnost svojih nogometašev. In prav v dveh kolih pred prekinitvijo je Campobasso pokazal določen napredek v igri, kar opozarja na spremembo v vrstah ekipe, ki je v Trst dopotovala s povsem novo motivacijo.

Ferrari sicer predvideva uspeh Triestine, toda obenem poudarja, da bo današnje srečanje terjalo veliko zbranosti in truda.

Tekmo Triestina - Campobasso bo sodil Acri iz Novi Ligureja.

Današnji spored (14.30): Arezzo - Vicenza; Bari - Catania; Cesena - Parma; Cremonese - Lecce; Lazio - Genoa; Messina - Sambenedettese; Modena - Cagliari; Pescara - Pisa; Taranto - Bologna; Triestina - Campobasso.

Lestvica: Cremonese 21; Genoa 19; Messina 18; Parma in Lecce 17; Modena, Pescara in Pisa 16; Arezzo, Vicenza, Bologna in Catania 14; Cesena in Bari 13; Triestina in Sambenedettese 12; Lazio 10; Taranto in Campobasso 9, Cagliari 8.

Smučarji naše meddruštvene ekipe sklenili treninge na Pohorju

Dobro prenesli vse napore

Meddruštvena smučarska ekipa MZSTE je letošnje pripravljalo obdobje na bližnjo tekmovalno sezono sklenila tudi letos z daljšim enotedenskim treningom na smučiščih Mariborskega Pohorja. Obdobje priprav na snegu se je letos začelo sicer v zamudi, saj se je ekipa udeležila prvega snežnega treninga šele v začetku novembra. Trening je bil v Kaprunu in je trajal tri dni, tako kot naslednji trening, ki se ga je ekipa udeležila zadnje dni novembra. Sledil je še enodnevni nedeljski trening na Pramollu, nato pa letošnje zimovanje na Pohorju, in sicer od 20. do 27. decembra. Ekipa je skoraj v celoti izpeljala plan predtekmovalnih priprav, čeprav bi ji ugodnejše snežne razmere lahko omogočile izvedbo še kakšnega snežnega treninga.

Priprav na Pohorju se je udeležilo devet atletov pod vodstvom jugoslovanskega demonstratorja Dušana Videmška in ekipnega vaditelja. Naj omenimo, da se je trening odvijal v sklopu zimovanja, ki ga je organiziralo ŠD Mladina, vendar se je dejavnost ekipe popolnoma ločila od dejavnosti ostalih udeležencev zimovanja. Tako se je »delovni« dan ekipe začel že ob 7.30 s polurnim ogrevanjem, ki je obsegal kratek tek in razne telesne vaje.

Trening na snegu je začel ob 9. uri in trajal do poldne. Razen prvega dne, ki je bil namenjen prilagajanju na opremo, sneg in učenju tehnike, je dopoldanski del treninga bil posvečen izključno vadbi med vrstci. Tako so dva dni zaporedoma vadili veleslalom, en dan usklajevali slalom z veleslalomom.

Udeleženci treningov na Pohorju s trenerjem Videmškom

mom, naslednja dva dni pa urili izključno slalom. Postavitev vrat je bila v glavnem situacijska, in sicer taka, kot jo dobimo na tekmah. Smučarji so pri tem morali prilagajati lastno znanje različnim pogojem, ki jih je narekovala različna postavitev proge. Važno vlogo je imelo obvladovanje tehnike, zato je popoldanski del treninga slonel izključno na vadbi raznih smučarskih tehnik. Obsegale so predvsem izpopolnjevanje veleslalomskega zavoja s paralelnim, škarjastim in pluznim prestopom, zavoj s pospeševanjem, slalomske zavoje, pospeševanje pri veliki hitrosti v superveleslalomu

ter druge specifične vaje. Popoldanska vadba je trajala dve uri. Po končani smučarji je bil na vrsti še splošni trening, ki so ga sestavljale razne dejavnosti, kot so npr. footing, stretching, aerobika in testiranje koordinacijskih ter gibčnih sposobnosti smučarjev. Sledil je kratek sestanek, kjer so smučarji analizirali opravljeno delo ali prislunili kratkemu predavanju, na smučarsko temo seveda. Dan se je končal ob 21. uri, ko so morali vsi v posteljo, da so lahko spočiti nadaljevali z delom naslednjega dne.

Kljub intenzivnosti vadbe so naši smučarji dobro prenesli vse napore in pripomogli, da je trening uspel. Pri vseh se je raven tehnike znatno dvignila, vendar potrebujejo vsi še večjo kondicijsko pripravo in predvsem veliko več smučarije. To pa je odvisno tako od dobre volje tekmovalcev kot od finančne razpoložljivosti vodstva in staršev.

R. Devetak

Preživite razburljiv popoldan na hipodromu Montebello

danes ob 14.30

Reakcije na Chiampanov predlog

VERONA — Grožnja predsednika nogometnega kluba Verone Fernanda Chiampana, da bo z igrišča umaknil svoje moštvo, vsakič ko bodo navijači Verone nasilno ravnali in ogrožali varnost ostalih gledalcev, je sprožila val mnenj in reakcij, v glavnem pa veliko odobravanje Chiampanove pobude. Če bo predsednik Verone res uresničil, kar je rekel, bo Verona ob vsakem umiku z igrišča izgubila točki.

Pozitivno oceno za pogumno Chiampanovo pobudo so izrazili domala vsi predsedniki navijaških klubov z izjemo predstavnika kluba navijačev Fiorentine, ki je dejal, da je ukrep pretiran ter da to povzroča masovno kriminalizacijo vseh navijačev, tudi tistih, ki živahno vendar disciplinirano spodbujajo svoja moštva.

Velik uspeh slovenske odprave

LJUBLJANA — Predzadnji dan starega leta se je prek Zagreba vrnila v domovino alpinistična odprava PD Domžale, v kateri so bili Janez Jeglič, Silvo Karo in Franček Knez (Sl. Bistrica). Jugoslovanska trojka je v Patagoniji dosegla nov velik uspeh: preplezali so izredno težko tisočmetrsko jugovzhodno steno Torre Eggerja, ki je visok okoli 3000 metrov. Plezali so na ekspedicijski način do višine 550 metrov, za kar so potrebovali sedem dni - tako slabo vreme je bilo.

Nekatere dneve so zmogli samo po 40 m. Preostali del stene so opravili 7. decembra. Začeli so plezati ob treh zjutraj, ob 20.00 pa so dosegli vrh. Vreme je bilo oblačno, pihal pa je tudi močan veter v sunkih. Na tretjini spusta jih je zajela noč, tako da so bili pod steno šele naslednji dan opoldne. Jugoslovanski trojki se je edini posrečil vzpon, vse druge odprave pa so zaradi slabega vremena odnehale.

Ta velik uspeh jugoslovanskega alpinizma le dopolnjuje letošje izredno uspešno leto našega plezanja. V začetku leta je namreč več slovenskih navez osvojilo Fitz Roy in Cerro Torre v Patagoniji, poleti je bila rekordna odprava v Karakorum, sedaj pa spet Patagonija. Omenili bi, da je Silvo Karo letos še osvojil Broad Peak, le dva meseca po vrnitvi iz Pakistana pa se je že podal v Patagonijo, kjer je spet opravil vrhunski prvenstveni vzpon. Karo pa je bil v Patagoniji že v začetku leta in je letos prejel Bloudkovo nagrado.

domači šport

Danes

NEDELJA, 4. JANUARJA 1987

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Repnu: Kras - San Sergio

UNDER 18

10.30 v Cornu: Corno - Kras

ODBOJKA

UNDER 18 MOŠKI

11.00 v Repnu: Sloga - Libertas Rozzoli; 11.00 v Trstu, Ul. Zandonai: Vecchia Pal-lavolo Trieste - Bor

UNDER 16 ŽENSKÉ

9.30 v Repnu: Sloga Koimpex - Inter 1904

obvestila

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG prireja v dneh 11., 18. in 25. januarja 1987 in 1. februarja 1987 smučarske izlete v Sappado, Forni di Sopra in Arnoldstein (Avstrija). Vpisovanje vsak dan, od 20.00 do 21.30 na sedežu društva.

SK DEVIN

prideji 11., 18., 25. januarja ter 1. februarja SMUČARSKI TEČAJ v Ravasclettu. Cena tečaja in prevoza 70.000 lir. Vpis na sedežu društva ali pri odbornikih (tel. 208551-200236-910327).

SPDT

obvešča, da se predsmučarska in rekreacijska telovadba SPDT nadaljuje v petek, 9. t. m., ob 20.30 na Liceju »F. Prešeren« (Vrdelska cesta 13/2). Telovadbo vodi Davor Zupančič.

Cremcaffè

PRIMO ROVIS

NUDI PRAVIM LJUBITELJEM KAVE

1. bogato izbiro najboljših kave
2. kakovostno kavo po najugodnejši ceni
3. dnevno sveže praženo in surovo kavo

Pražena kava, ki jo hranite v zmrzovalniku ostane sveža kot na dan praženja

SKODELICA KAVE 500 LIR

Kavne mešanice CREMCAFFÈ so vam na razpolago v degustaciji na Trgu Goldoni štev. 10 ter v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 120.- din, naročnina za zasebne mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo.

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

4. januarja 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 63382 - 65723

CEDAD - Stretta De Rubels 20

Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Iz študije notranjega ministrstva o domačem in tujem terorizmu 1969-1986

Lansko leto zaznamovali v Italiji najmanj prevratniškega nasilja v zadnjih 17 letih

RIM — Lansko leto je bilo po letu 1969 tisto, v katerem je bilo v Italiji najmanj terorističnih atentatov in pokolov. Lani so našli »samo« 30 »nasilnih dejanj prevratniške narave« - zgodovinski minimum zadnjih 17 let in 110 odstotkov manj kot predlanskim - z enim mrtvim (bivšim firenškim županom Landom Contijem) in dvema ranjenima (egiptovskim državljanom Abdelom Habinom Mohamedom Redo in gospodarskim izvedencem pri predsedstvu vlade Antoniom Da Empolijem).

Te podatke vsebuje študija o terorizmu v Italiji med 1. januarjem 1969 in 31. decembrom 1986, ki jo je naročilo notranje ministrstvo in v kateri so tudi ponazoritveni grafikon ter primerjalne razpredelnice. Za leto 1986 pa ni bil značilen le padec teroristične ofenzive, ampak tudi »izginitev morilskih akcij iz vrst domačih skrajno desničarskih in bližnjevzhodnih tolpa«, kar je toliko bolj pomenljivo, ker se je teror v režiji najbolj skrajnih Palestincev ter islamskih integralistov drugje v Evropi in v Sredozemlju medtem še razrastlel.

V času 1969-1986 je bilo v Italiji 14.589 atentatov s 415 mrtvimi in 1.181 ranjenimi. Žalostni rekord v tem pogledu pripada letu 1979 z 2.513 krvavimi napadi, vtem ko je bil pritisk notranjega in mednarodnega terorizma najhujši v triletju 1978-80, ko je bilo izvršenih 6.394 atentatov (44 odstotkov vseh atentatov v zadnjih 17 letih) s 184 mrtvimi in 391 ranjenimi. Po številu smrtnih žrtev je prvačilo leto 1980, ko jih je bilo 125, vrh tega pa še 236 ranjenih. To pa predvsem zaradi visokega krvnega davka, ki ga je terjala dinamična eksplozija reakcionarnega kova z dne 2. avgusta na železniški postaji v Bologni: 85 mrtvih, 177 ranjenih.

Pokolom, ki so jih zagrešili neofašisti in arabski teroristi, je podleglo vsega skupaj 193 oseb (781 ranjenih) ali 46,5 odstotka vseh žrtev terorizma. Začelo se je s fašistično bombo v milanski Kmečki banki na Trgu Fontana 12. decembra 1969, nadaljevalo z eksplozijami na Trgu Loggia v Brescii ter na vlakih Italicus in 904, končalo pa z arabskim napadom dne 27. decembra 1985 na rimsko letališče Leonardo da

Vinci v Fiumicinu (13 mrtvih in 75 ranjenih). Od 357 atentatov z mrtvimi v teh 17 letih jih študija pripisuje 266 (74,5 odstotka) skrajni levici, samo 27 (7,6 odstotka) neofašistom in 26 (7 odstotkov) mednarodnemu terorizmu. Tem pa gre prišteti atentate, ki jih niso uradno pripisali nikomur, a v katerih je bilo tudi največ mrtvih (181). Gre za taksoimenovane »zagonetne pokole«, ki so jih zakrivilo zelo verjetno desničarski prevratniki, katerim pa raziskovalci pritojo samo 26 mrtvih in 41 ranjenih proti 145 mrtvim in 209 ranjenim v skrajno levičarskih napadih in 63 mrtvim ter 228 ranjenim pod streli tujih teroristov.

V zadnjih 5 letih je število atentatov padlo poprečno za 80 odstotkov, število mrtvih pa za 12 odstotkov letno. Notranje ministrstvo zatrjuje, da je to zasluga sodobnih represijskih prijemov in »razumnega ter prosvetljenega notranje in mednarodnopolitičnega ukrepanja«, kar je Italijo vsestransko le še okrepilo. Ni pa okrepilo zaupanja v pravico, saj so krivci, predvsem pa navdihovalci mnogih izrazito fašističnih pokolov še zmerom na prostosti. (dg)

Živi v družbi 24 velikih kač

LONDON — Bil je srečen med svojimi 24 kačami, še najbolj prijetno mu je bilo, ko se je okoli njegovega vratu stisnil dolg in velik udav. V takšni družbi se je rad predstavljal znancem. Sreča pa je Brianu Branfordu, 35-letnemu direktorju podjetja, ki živi ločen od žene, pokazala hrbet, ko je nekega dne ena izmed njegovih »najljubših prijateljic«, dolga komaj en meter, zbežala iz njegove vile in se zatekla k sosedu.

Od tistega trenutka dalje se je za Branforda začel pravi križev pot. Sosedje so odšli na sodišče in včeraj je bil ves nesrečen, ko mu je sodnik ukazal, da se mora ločiti od njih in ga vrhu vsega obsodil še na 3 milijone lir globe.

»Kač še na televiziji ne morem videti,« je izjavil sodniku Alan Clarkson, ki je bil dobil kačji obisk, »kaj šele doma. Dokler ne bodo izginile iz moje četrti, se ne vrnem domov.«

Vse preveč Jugoslovanov se podpisuje s križem

BEOGRAD — Tiskovna agencija Tanjug je stopila v novo leto z vestjo, da se na svetu zaskrbnjujoče širi nepismenost. To svojo raziskavo je Tanjug poglobil včeraj, ko je posredoval še bolj zaskrbnjujoče podatke o stanju jugoslovanske nepismenosti.

Po podatkih, ki jih navaja Tanjug, se kar 9,5 odst. Jugoslovanov, starejših od 10 let, podpisuje s prstnim odtisom, ali z bolj srednjeveškim načinom, s križem. Jugoslavija stopa torej v leto 1987 s hudim handicapom, ki naj bi bil povsem neutemeljen, če pomislimo, da se lahko sosednja država ponaša z devetnajstimi univerzami, osmimi akademijami znanosti in umetnosti ter s tolikimi diplomiranci, da je med prvimi v spisku držav z največjim številom prebivalstva z visoko izobrazbo.

Podatki so kajpak presunljivi, tudi če jih analiziramo posamezno. Če izvzamemo starostno dobo do desetih let, tretjina Jugoslovanov ni dokončala osnovne šole, od 6,5 milijona zaposlenih, pa jih je 200.000 popolnoma nepismenih. Tiskovna agencija Tanjug, ki je svoj dopis namenila tistim, ki ga žal ne bodo znali prebrati, se hudeje nad »trdoživim« fenomenom nepismenosti, saj mu še tako razvejani in spretno izdelani državni izobraževalni načrti zaenkrat očitno niso kos.

Mafijska Playmate

Februarja bo revija Playboy objavila golote Antoinette, hčerke — na Hefnerjevo srečo — umrlega mafijskega veljaka Sama »Mo-Mo« Giancane (AP)

Računalniško ropanje zahodnonemških bank

BONN — Odrasli mladenič je stopil k avtomatskemu okencu pri vходу v banko, vtaknil plastično čekovno kartico v zarezo na komandni plošči in pritisnil na nekaj gumbov: iz avtomata se mu je usulo 400 mark — s tujega tekočega računa, največji znesek, ki ga lastnik takšne kartice lahko dvigne na dan.

Takšne »elektronske« sleparije sedaj grozijo 2.700 avtomatom zahodnonemških bank. Zanje so se odločile, ker so ugotovile, da je takšen način poslovanja, aparat deluje neprestano, cenejši kot preko osebe v banki. Mesečno kar deset milijonov Nemcev z »evročekom« jemlje denar iz takšnih avtomatov. Za operacijo je potrebna kartica, ki jo klient dobi v banki, z njo pa še trištevilični tajni kodeks (PEN), s katerim si odpira avtomat.

Kakor hitro so banke iznašle ta sistem, že so se pojavili »elektronski« roparji, ki so z domačimi računalniki odkrili sistem, kako odpreti blagajno.

Essenska policija je pred nedavnim prišla na sled skupini »elektronskih kriminalcev«, ki je v

sedmih mesecih nemške banke »olajšala« za 100.000 mark. Z otroškimi računalniki je tako pripravila plastične čekovne kartice, da avtomati niso mogli prebrati, ali je bil denar že izplačan. Kartice in tajno število so kupovali od svojih prijateljev za 3.000 mark. Lastniki so policiji prijavili »izgubo« dokumenta. Preden si je avtomat to spremembo zapomnil, so pobrali ves denar s tekočega računa in tudi ves denar, ki je bil v avtomatu.

Neka druga tolpa pa je do tajne številke prišla preko prstnih odtisov na tipkah na komandni plošči, ki jih je poprej namazala z lakom za lase. Avtomat, ki se ji je odprl v 192 primerih, ji je nasul skupno 80.000 mark.

Bolj kot policijo sedaj skrbi banke, kaj se bo godilo z njihovimi aparati, odkar se je začela tekma med nemškimi »friki« in »hekerji«, kot imenujejo zaljubljenec v elektroniko, kdo bo »najbolj osleparil banke«. Že sedaj so uspeli izprazniti tuje žiro račune; kako jim je to uspelo, pa si ne znata razložiti niti banka niti policija.

Mihail Gorbačov v težavah pri uvajanju reform

MOSKVA — Tajnik sovjetske komunistične partije Gorbačov si prizadeva, da bi SZ ubrala novo in bolj dinamično pot, njegovih reform pa baje niso vsi enako navdušeni.

Glasilo KP Pravda je tej temi posvetil več svojih uvodnikov, osnovna misel katerih je bila ta, da je Gorbačov kdaj »prehiter« za sovjetske razmere. V Pravdi skratka piše, da skuša sovjetski leader uvajati inovativne načrte s takim ritmom, ki ga marsikdo težko dohaja.

Iz uvodnikov Pravde lahko brez večjih težav razberemo tudi nestrpnost tajnika sovjetske KP. V njih namreč piše, da se Sovjetska zveza vse prepočasi spreminja. Leto, ki je komaj minilo, je bilo po mnenju Pravde test za sovjetske vodilne kadre, ki pa mu marsikdo ni bil kos. Med temi, ki jim dinamizem Gorbačova ne diši preveč, so predvsem predstavniki najbolj nazadnjaških vrst kremelske stare garde. Taki, ki skušajo »zadušiti prenovu z nepotrebnimi govori, ki temeljijo na nepotrjenih premisah.« Po tem, kar piše v Pravdi pa se postopoma izteka ura tistim, ki so svojo vodilno funkcijo v partiji zlorabljali v lastno korist. Svoje »stolčke« bodo morali kmalu prepustiti predstavnikom mlajše in aktivnejše generacije sovjetskih vodilnih kadrov.

Marsikoga je taka usoda že doletela. Na vrat na nos so namreč odstavili 63-letnega ministra za zdravstvo Sergeja Burenkova (v Pravdi je pisalo »Prvi med bolniki je naš zdravstveni sistem«). Zamenjali so tudi trgovskega ministra Grigorija Vaščenka. Njega je partijsko glasilo krivilo neustreznega oskrbovanja trgovin in padca v prodajah. Vaščenko pa je tudi spodletel poskus širjenja prodaje vodke v času, ko je Gorbačov sprožil svojo protialkoholno ofenzivo.

Tudi v umetnostnem svetu je že prišlo do bistvenih zamenjav, saj je padla glava Filipa Jermaša, ki je dolgo let vodil sovjetsko kinematografsko industrijo. Njega je ugonobila cenzura, ki jo je uvajal načrtno in pristransko. Njegovo mesto je, v veselje sovjetskih filmskih partnerjev, prevzel režiser Elem Klimov.

Te dni je vzhodno obalo Združenih držav zajelo hudo neurje, ki ga pripisujejo dejstvu, da so astronomske razmere skrajno neugodne. Sonce in luna namreč učinkujeta s skupnimi močmi na Zemljo, kar povzroča zelo visoke plime pa tudi močan veter. V Massachusettsu, od koder sta posnetka na levi in spodaj, je več ljudi moralo zapustiti svoje domove, medtem ko je v Mainu morje preplavilo obmorska mesta (zgoraj) (Telefoto AP)

